

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การดำเนินการหอกระจายข่าว เพื่องานส่งเสริมการเกษตร
: กรณีศึกษาในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ประเทศไทย

IMPLEMENTATION OF VILLAGE LOUDSPEAKER TOWERS FOR AGRICULTURAL
EXTENSION WORK : A CASE STUDY IN PASANG DISTRICT,
LAMPHUN PROVINCE, THAILAND.

โดย

นายพงษ์พันธ์ นันทขว้าง

บัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเทคโนโลยีการเกษตรมหาวิทยาลัยแม่โจ้ (ส่งเสริมการเกษตร)

พ.ศ. 2535

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
บัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
ปริญญา

ส่งเสริมการเกษตร
สาขา

ส่งเสริมการเกษตร
ภาควิชา

เรื่อง การดำเนินการหอกระจายข่าว เพื่องานส่งเสริมการเกษตร : กรณีศึกษาใน
อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ประเทศไทย
IMPLEMENTATION OF VILLAGE LOUDSPEAKER TOWERS FOR AGRICULTURAL
EXTENSION WORK : A CASE STUDY IN PASANG DISTRICT, LAMPHUN
PROVINCE, THAILAND.

นามผู้ศึกษา นายพงษ์พันธ์ นันทขว้าง

ได้นิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)

วันที่...7...เดือน...7...พ.ศ. 2555

กรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นำชัย ทนผล)

วันที่...7...เดือน...7...พ.ศ. 2555

กรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)

วันที่...7...เดือน...7...พ.ศ. 2555

หัวหน้าภาควิชา

.....
(อาจารย์ปรารภณา ยศสุข)

วันที่...7...เดือน...7...พ.ศ. 2555

บัณฑิตศึกษารับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.อานนท์ เทียงตรง)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

.....

วันที่...9...เดือน...7...พ.ศ. 2555

คำนิยม

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช และรองศาสตราจารย์ ดร.นำชัย ทนุผล ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ แนะนำและให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือมาโดยตลอด จนทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคเหนือ, สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน และสำนักงานเกษตรอำเภอป่าซาง เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา อภิชาติตระกูล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการแก้ไข ปรับปรุงบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และรวมไปถึงผู้ให้ข้อมูลในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่ได้นำมากล่าวไว้ ณ ที่นี้

ผู้ศึกษาน้อมรำลึกถึงพระคุณบิดา-มารดา พร้อมทั้งพ่อวิทย์ แม่แสงหล้า จันทรเอี่ยม คุณน้ำธารง - โสภา เมืองกระจ่าง ครูอาจารย์ที่ไม่ได้เอ่ยนามทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมไปถึงคุณพวงพรรณ นันทขว้าง (ภรรยา) ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจในการศึกษาครั้งนี้โดยตลอดมา จึงขอขอบคุณทุกท่านมาในโอกาสนี้ด้วย

พงษ์พันธ์ นันทขว้าง

พฤษภาคม 2535

สารบัญเรื่อง

	หน้า
สารบัญตาราง	(7)
สารบัญภาพ	(8)
บทคัดย่อ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
งานเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การสื่อสาร	7
การดำเนินงานหอกระจายข่าว	9
ภาคสรุป	16
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	17
สถานที่ดำเนินการศึกษา	17
ผู้ให้ข้อมูล	17
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	18
การทดสอบแบบสัมภาษณ์	19
วิธีการรวบรวมข้อมูล	20
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	20
เวลาในการดำเนินการศึกษา	21

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษาและวิจารณ์	22
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ดำเนินการ	
หอกระจายข่าว	22
ตอนที่ 2 ลักษณะการดำเนินงานหอกระจายข่าว	30
2.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของหอกระจายข่าว	30
2.2 ลักษณะการดำเนินงานกระจายเสียง	
ของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าว	39
2.3 การจัดทำตารางและการปฏิบัติงานจัดรายการ	
กระจายเสียงของหอกระจายข่าว	41
2.4 รูปแบบวิธีการผลิตแหล่งข่าวและสื่อที่ใช้ใน	
การจัดทำรายการกระจายเสียงของ	
หอกระจายข่าว	45
2.5 ประเภทของข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร	
ที่มีการกระจายเสียงผ่านหอกระจายข่าว	
ในรอบปีที่ผ่านมา	51
2.6 ช่วงเวลากระจายเสียงที่เหมาะสมสำหรับ	
ข้อมูล ข่าวสารวิชาการด้านการปลูกพืชและ	
เลี้ยงสัตว์แต่ละชนิด	51
2.7 ประเภท แหล่งที่มา และปริมาณความต้องการ	
งบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	55
หอกระจายข่าว	
2.8 การประเมินผลการดำเนินงานหอกระจายข่าว	60
ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน	
หอกระจายข่าว	61
3.1 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน	61
3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาในการดำเนินงาน	
หอกระจายข่าว	67

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5	สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	73
	สรุปผลการศึกษา	74
	ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา	80
	ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	84
เอกสารอ้างอิง		86
ภาคผนวก		88
	ภาคผนวก ก. แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการศึกษา	89
	ภาคผนวก ข. ผู้ให้ข้อมูล	104
	ภาคผนวก ค. ประวัติผู้ศึกษา	109

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา	18
2	จำนวนและร้อยละของลักษณะส่วนบุคคลของผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าว	27
3	จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของทอดกระจายข้าว	36
4	จำนวนและร้อยละของลักษณะการดำเนินงานจัดรายการกระจายเสียงผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าว	40
5	จำนวนและร้อยละของการจัดตารางการปฏิบัติงานกระจายเสียงของทอดกระจายข้าว	44
6	จำนวนและร้อยละของรูปแบบ วิธีการผลิต แหล่งข่าว และสื่อที่ใช้ในการจัดทำรายการกระจายเสียงของทอดกระจายข้าว	48
7	จำนวนและร้อยละของเนื้อหาข่าวสารที่มีการจัดรายการกระจายเสียงของทอดกระจายข้าว	50
8	จำนวนและร้อยละของประเภทข้อมูลข่าวสารวิชาการด้านการเกษตรที่มีการกระจายเสียงผ่านทอดกระจายข้าวในรอบปีที่ผ่านมา	53
9	จำนวนและร้อยละของความเหมาะสมในช่วงเวลาการกระจายข่าวสารด้านการเกษตร	55
10	จำนวนและร้อยละของประเภท แหล่งที่มา และปริมาณความต้องการงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทอดกระจายข้าว	59
11	จำนวนและร้อยละของการประเมินผลการดำเนินการทอดกระจายข้าว	61
12	จำนวนและร้อยละของปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการทอดกระจายข้าว	69

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	คณะกรรมการดำเนินงานหอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน	12
2	การดำเนินงานหอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน	13

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การดำเนินการทอกระจายข้าว เพื่องานส่งเสริมการเกษตร : กรณีศึกษาใน
อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ประเทศไทย

ผู้ศึกษา : นายพงษ์พันธ์ นันทขว้าง

ชื่อปริญญา : เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : ส่งเสริมการเกษตร

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : .....

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)

..... 7 / ..... ก.ค. .... / 2557 .....

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึง (1) ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าว (2) ลักษณะการดำเนินการทอกระจายข้าวเพื่องานส่งเสริมการเกษตร และ (3) ปัญหาอุปสรรคตลอดจนแนวทางแก้ไขในการดำเนินงานทอกระจายข้าวในหมู่บ้าน ผู้ให้ข้อมูลคือผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวในหมู่บ้านรวมทั้งสิ้นจำนวน 94 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการทอกระจายข้าวเพื่องานส่งเสริมการเกษตร แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเข้ารหัสและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวทั้งหมดเป็นเพศชาย มีอายุโดยเฉลี่ย 47 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีตำแหน่งเป็นใหญ่บ้านหรือกำนัน และประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมเกือบทั้งหมดเป็นผู้ที่ผ่านการสมรสแล้ว มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 4 คนต่อครัวเรือน และมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี 17,264 บาท

จากการศึกษาลักษณะการดำเนินการทอกระจายข้าวพบว่า มีอายุการจัดตั้งเฉลี่ย 5 ปี เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตและนำเสนอรายการที่นอกเหนือจากเครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน ลำโพง และวิทยุเทป โดยเครื่องมือและอุปกรณ์เหล่านี้ส่วนใหญ่ติดตั้งไว้ที่บ้านพักของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าว ผู้ริเริ่มในการจัดตั้งคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำและราษฎรในหมู่บ้าน งบประมาณที่ใช้ในการจัดตั้งเฉลี่ย 19,547 บาท ส่วนใหญ่ได้มาจากการบริจาค ทอกระจายข้าวส่วนมากมีขอบเขตการกระจายเสียงครอบคลุมผู้ฟังได้ทั้ง

หมู่บ้าน ซึ่งมีผู้ฟังเฉลี่ย 208 ครัวเรือน กำลังขยายของเครื่องขยายเสียงที่ใช้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 278 วัตต์

การดำเนินงานของหอกระจายข่าวส่วนใหญ่จะไม่เปิดดำเนินการทุกวัน และไม่ได้ทำตารางการกระจายเสียงไว้อย่างชัดเจน ช่วงเวลาที่มีการจัดรายการกระจายเสียงส่วนใหญ่จะเป็นตอนเช้าระหว่างเวลา 06.00 - 08.00 น. และตอนเย็นระหว่างเวลา 17.00 - 18.00 น. เนื้อหาและแหล่งที่มาของข่าวส่วนใหญ่จะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ข้อมูลข่าวสารด้านสาธารณสุข ด้านการบริการสังคม ด้านการปกครอง ด้านการเกษตร และด้านการศึกษา เฉพาะเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรนั้น พบว่าหอกระจายข่าวทุกแห่งมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารวิชาการการผลิตพืชและสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของท้องถิ่น สำหรับรูปแบบการนำเสนอรายการส่วนใหญ่จะเป็นการเสนอข่าวสารที่หน่วยราชการผลิตให้ในรูปแบบบันทึกเสียงหรือเสนอข่าวสดแล้วเสริมด้วยรายการเพลงและข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานพบว่า ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวส่วนใหญ่สามารถบริหาระในการชำระค่าใช้จ่ายกระแสไฟฟ้าได้ แต่จะมีปัญหาในการจัดหาเงินมาเป็นค่าซ่อมแซมและปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ที่เสื่อมชำรุดเนื่องจากใช้งานมานาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ไม่มีกองทุนสำรองของหมู่บ้านเพื่อการนี้ไว้

อุปสรรคปัญหาที่สำคัญในการดำเนินงานที่พบคือ การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อขอรับการสนับสนุนเทปบันทึกข้อมูลข่าวสารวิชาการที่จะนำมาจัดทำรายการที่หอกระจายข่าว และเพื่อขอคำแนะนำช่วยเหลือในการผลิตและการนำเสนอรายการที่มีคุณภาพ ทั้งนี้เพราะผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงาน ซึ่งยังมีความต้องการที่จะได้รับการสนับสนุนจากทางราชการในเรื่องดังกล่าวต่อไป

ABSTRACT

Title : Implementation of Village Loudspeaker Towers for
Agricultural Extension Work : A Case Study in Pasang
District, Lamphun Province, Thailand.

By : Mr. Pongpan Nandakwang

Degree : Master of Agricultural Technology (Agricultural
Extension)

Major Field : Agricultural Extension

Chairman, Special Problem Advisory Board : .....

(Associate Professor Dr. Wittaya Damrongkiattisak)

..... July 1992

The objectives of this study were to investigate (1) personal backgrounds of the people in charge of implementation of village loudspeaker towers (2) the implementation of village loudspeaker towers and (3) problems, limitations, and solutions to the problems concerning the implementation. The data were collected by using questionnaires interviewing 94 people in charge of village loudspeaker towers, and analyzed by using SPSS program on microcomputer.

The results showed that all respondents were male, with an average age of 47 years and had completed grade 4 of primary education. Most of them were heads of villages or head of Tambons, married and having an average number of household members of 4 persons. The majority were engaged in agriculture and had an annual average income of 75,264 baht per household.

Most of the village loudspeaker towers were located at the respondents' residences and had been established for an average

of 5 years. The equipment used included amplifier, loudspeakers, microphones, small radio - cassette tape recorders the amplifiers were 278 watts on average. The establishment of the towers were initiated by government officials, villagers and their leaders. The average budget used for the establishment was 19,547 baht, most of which was donated. Most of the village loudspeaker towers' broadcast could serve all of the audience in the village, with an average number of 208 households in each village.

Most loudspeaker towers were operated neither on a daily nor regularly-scheduled basis. The usual broadcast time was 6.00 - 8.00 a.m. and 5.00 - 6.00 p.m. Most of the broadcast programs were the presentation of information provided by government agencies in areas of public health, social services, administration, agriculture, and education. All towers were found to broadcast some information on local cash crops and/or economic animals. The presentation were done mainly by playing recorded cassette tapes and live announcements supplemented with songs and news from radio broadcasting stations. Most of the respondents could afford to pay electricity bills, but not the cost of equipment maintenance and repairs, especially in villages where reserved funds were not available.

The major problems stated by most respondents included the coordination with government officials in order to obtain recorded cassette and academic advice to improve broadcasting programs and presentation.

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

การพัฒนาการเกษตร โดยเฉพาะงานส่งเสริมการเกษตรย่อมมีความจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องระลึกอยู่เสมอว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยมีความรู้ความสามารถและยอมรับในนวัตกรรมที่เหมาะสม ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนในงานส่งเสริมการเกษตรประสบผลสำเร็จก็คือการเลือกสื่อ (media) ทางการส่งเสริมที่เหมาะสม เพื่อให้เกษตรกรได้ใช้สื่อสัมผัสมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเสริมให้ได้ยินได้เห็นชัดเจน และมีประสิทธิผลในการรับมากขึ้น ควรเลือกใช้สื่อซึ่งเป็นสื่อทัศนูปกรณ์ที่จะทำให้เกษตรกรเข้าใจและเกิดการยอมรับเร็วขึ้น จากการศึกษาถึงการใช้อนุสัทสัมพันธ์ต่าง ๆ ทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง จะเห็นได้ว่าในวันหนึ่ง ๆ คนเราจะใช้อนุสัทสัมพันธ์ต่าง ๆ เป็นร้อยละดังนี้ จักษุสัมผัส ร้อยละ 83 โสตสัมผัส ร้อยละ 11 นาสิกสัมผัส ร้อยละ 3.5 กายสัมผัส ร้อยละ 1.5 และรสสัมผัส ร้อยละ 1 จะเห็นได้ว่าในวันหนึ่ง ๆ คนเราใช้ประสาทตาและหูในการฟัง เรื่องราวถึง ร้อยละ 94 และ โสตสัมผัสมีความสำคัญรองจากจักษุสัมผัส ซึ่ง โสตสัมผัสก็คือ การส่งเสริมการเกษตรโดยผ่านการรับฟัง (บุญสม วราเอกศิริ, 2529 : 221-222) ตามปกติเกือบทุกหมู่บ้านในชนบทจะมีอุปกรณ์และเครื่องมือในการกระจายเสียงใช้อยู่แล้ว เช่น มีเครื่องขยายเสียง ลำโพง วิทยุเทป แต่เป็นของส่วนตัว อาจมีอยู่ที่วัดหรือที่บ้าน ส่วนใหญ่จะใช้เวลามื้องาน เช่น งานวัด งานทำบุญต่าง ๆ งานบวชนาค ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ (คู่มือหอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน, 2530 : 9) สื่อที่น่าสนใจ เป็นสื่อที่น่าสนใจเข้าถึงเกษตรกรเป้าหมายได้ดีประเภทหนึ่งก็คือ สื่อเฉพาะกิจในท้องถิ่นอันได้แก่หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน (วีระยุทธ บุญยะไวโรจน์, 2530 : 897-989)

หอกระจายข่าวหรือเสียงตามสาย เป็นสื่อมวลชนพื้นบ้านชนิดหนึ่ง ซึ่งได้กระจายอยู่ทั่วประเทศไทย โดยสร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการพื้นฐานในการสื่อสารของหมู่บ้านเป็นหลักและได้มีหน่วยงานราชการที่ได้ใช้สื่อนี้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นอกจากนี้หอกระจายข่าวหรือเสียงตามสายยังเป็นสื่อที่ใกล้ชิดกับชาวบ้านมากและเป็นสื่อชนิดบังคับบังคับด้วย อุปกรณ์ที่ใช้ในการกระจายเสียง ซึ่งประกอบด้วยเครื่องขยายเสียง ลำโพง

ไมโครโฟน เสาลำโพง สายไฟและเครื่องเล่นเทป หรือวิทยุเทปคาสเซ็ท ถ้าแบ่งตามลักษณะการจัดตั้งอาจแบ่งได้ 2 ประเภท คือ หอกระจายข่าว และเสียงตามสาย แต่ถ้าแบ่งตามสถานที่ตั้งอาจแบ่งได้ 3 ประเภท คือ หอกระจายข่าวที่ตั้งอยู่ในบริเวณบ้าน ในบริเวณวัดหรือมัสยิด และหอกระจายข่าวที่ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียน ผู้ใช้หรือผู้ดูแลอาจเป็นคน ๆ เดียวกันก็ได้ เช่น พระ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการวัดหรือเป็นผู้ที่มีเครื่องขยายเสียงตั้งอยู่ภายในบ้าน ซึ่งเกือบทุกแห่งจะต้องเสียค่าซ่อมแซม บำรุง ดูแลรักษาและค่าไฟฟ้าเอง โดยอาจจะเป็นผู้ใช้หรือผู้ดูแลหรือคนในหมู่บ้านร่วมกันออกค่าใช้จ่ายนี้ ฝ่ายวิทยุการเกษตร กองเกษตรสัมพันธ์ ได้เริ่มใช้หอกระจายข่าวหรือเสียงตามสายในการเผยแพร่ถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรอย่างจริงจังเมื่อปี พ.ศ. 2529 โดยการจัดทำเทปบันทึกเสียงความรู้การเกษตรไปเผยแพร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2531 : บทคัดย่อ)

ความสำคัญของปัญหา

(Statement of the problem)

งานแพร่กระจายเสียงในชุมชนชนบทหรือหอกระจายข่าว ได้มีการดำเนินงานอย่างจริงจังในช่วงปี พ.ศ. 2521 - 2525 เป็นต้นมา (ปราณี ไทยวัฒนาภรณ์, 2526 : คำนำ) มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนให้ความสนใจดำเนินการจัดรายการในหลายจังหวัดทั่วประเทศ ทว่าการใช้ประโยชน์จากหอกระจายข่าวในหมู่บ้านอาจจะยังไม่เต็มที่นัก ทางหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว พบว่าไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร เพราะขาดผู้ดำเนินการ หรือบางหมู่บ้านใช้ประโยชน์เฉพาะการบอกข่าว การประชุมของหมู่บ้าน ส่วนการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ กลับมีน้อย (วิจารณ์ ศักดิ์ฐา, 2531 : 77) อาจจะเป็นเพราะผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน พระ ฯลฯ ขาดความรู้ความเข้าใจ หรือขาดความสนใจและหรืออาจเป็นเพราะการดำเนินงานสนับสนุนของหน่วยงานรัฐบาลยังไม่เต็มที่และทั่วถึง

งานส่งเสริมการเกษตรมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเกษตรกร โดยใช้วิธีการและกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เกษตรกรรู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหาของตนเอง อันจะทำให้เกิดผลทางสังคมคือการอยู่ร่วมกันด้วยดี และผลทางเศรษฐกิจคือมีผลผลิตเพิ่ม มีฐานะดี แนวทางหนึ่งในงานส่งเสริมการเกษตรที่เป็นที่ยอมรับกันมาก คือการแพร่กระจายความรู้ (diffusion model) นรินทร์ชัย พัฒนาการ (2533 : 4) กล่าวว่ารูปแบบการแพร่กระจาย ความรู้ที่กล่าวขวัญกันมาก คือ กระบวนการยอมรับ (adoption process) โดยมี

ประเด็นสำคัญคือ เกษตรกรจะต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ การรับทราบ ความสนใจ การไตร่ตรอง การลองทำ จึงจะถึงขั้นการนำไปปฏิบัติ ดังนั้นการเผยแพร่และกระจายข่าวสารความรู้ไปสู่เกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรรับทราบและเกิดความสนใจ จึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร

สำหรับการแพร่กระจายเสียงในหมู่บ้านของจังหวัดลำพูน พบว่ามีจำนวนหอกระจายข่าว 362 แห่ง จาก 462 หมู่บ้าน (สำนักงานจังหวัดลำพูน, 2533) จึงอาจกล่าวได้ว่าจังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดที่มีการดำเนินงานหอกระจายข่าวอย่างแพร่หลายมากที่สุดจังหวัดหนึ่ง เพราะมีหมู่บ้านที่มีการจัดตั้งและดำเนินงานหอกระจายข่าวมากถึง ร้อยละ 78.58 ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในจังหวัด

อำเภอป่าซาง มีจำนวนหอกระจายข่าว จำนวน 94 แห่ง จาก 95 หมู่บ้าน (ที่ทำการพัฒนาชุมชน อำเภอป่าซาง, 2533) โดยอีก 1 หมู่บ้านนั้น ใช้ร่วมกันกับหมู่บ้านที่อยู่ใกล้เคียงเสมือนจะมีการกระจายข่าวสารทั่วถึงทั้งหมดครบทุกหมู่บ้าน เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเกษตรเป็นอย่างดีนั้นกว่าร้อยละ 80 ของราษฎรจึงมีอาชีพทางเกษตรกรรม (สำนักงานเกษตรอำเภอป่าซาง, 2534) จึงน่าจะชี้ให้เห็นว่าหากมีการให้ข่าวสารความรู้ทางการเกษตรผ่านหอกระจายข่าวอย่างต่อเนื่อง คงจะมีส่วนสนับสนุนงานส่งเสริม การเกษตรได้เป็นอย่างมาก

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objectives of the study)

1. เพื่อทราบถึงลักษณะส่วนบุคคลของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินการหอกระจายข่าว เพื่องานส่งเสริมการเกษตรในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
3. เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคตลอดจนแนวทางแก้ไขในการดำเนินการหอกระจายข่าวเพื่องานส่งเสริมการเกษตรในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
(Expected results)

1. ทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านส่งเสริมการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานเกษตรอำเภอป่าซาง และสำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูนทราบถึงศักยภาพสถานการณ์ ตลอดจนปัญหาต้นเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานทอดกระจายข้าวไปสู่บุคคลเป้าหมายที่ชัดเจนมากขึ้นถึงระดับที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร โดยใช้สื่อดังกล่าวนี้ได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ เทคนิคการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร ไปสู่บุคคลเป้าหมายในระดับหมู่บ้าน

ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา
(Scope and limitation of the study)

1. การศึกษาเรื่องนี้เป็นการศึกษาลักษณะการดำเนินการของทอดกระจายข้าวเพื่องานส่งเสริมการเกษตรในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ในทรรศนะของผู้ดำเนินงานเท่านั้น
2. ผู้ให้ข้อมูล คือผู้ดำเนินการเรื่องทอดกระจายข้าวในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ซึ่งมีตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 94 คน
3. การศึกษาเรื่องนี้เป็นการศึกษาในช่วงระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมาเท่านั้น คือช่วงเดือนมกราคม พ.ศ.2534 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2535

นิยามศัพท์เฉพาะ
(Definition of terms)

นิยามศัพท์

ทอกระจายข้าว เป็นระบบการกระจายเสียง โดยผ่านลำโพงที่ติดตั้งไว้ปลายเสา จะมีจำนวนลำโพงหรือเสาเท่าไรก็ได้ ทอกระจายข้าวเป็นเครื่องมือสื่อสารประจำหมู่บ้าน ทอกระจายข้าวนี้อาจมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงานและแต่ละสภาพการณ์ เช่น กองสุศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เรียกว่าทอกระจายข้าวสารหมู่บ้าน บางหน่วยงานอาจจะเรียกว่า เสียงตามสาย แต่ในการศึกษาคั้งนี้จะถือว่าชื่อที่ใช้เรียกโดยหน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง 2 ชื่อที่กล่าวมาแล้วเป็นสิ่งเดียวกัน

การดำเนินการทอกระจายข้าว หมายถึง การจัดการทั้งหลายทั้งปวง เพื่อให้ได้มาซึ่งงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนข้อมูล ข้าวสาร ที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตและการนำเสนอรายการกระจายเสียงผ่านทางทอกระจายข้าว

ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าว หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่ในการดำเนินการทอกระจายข้าวนับตั้งแต่การจัดหางบประมาณ ข้อมูล ข้าวสาร การผลิตรายการ การนำเสนอรายการ ตลอดจนการควบคุมดูแลรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข้าวสารจากทอกระจายข้าวไปสู่กลุ่มบุคคลเป้าหมาย

งานส่งเสริมการเกษตร คือ กระบวนการในการให้การศึกษาออกโรงเรียน รวมทั้งการบริการแก่บุคคลเป้าหมายที่เป็นเกษตรกรและครอบครัว โดยให้บุคคลเป้าหมายเหล่านี้เรียนรู้ได้จากการกระทำด้วยตนเอง และช่วยตนเอง เพื่อให้บรรลุถึงการกินคืออยู่ที่ของตนในชุมชนโดยส่วนรวม ทั้งนี้โดยมีพื้นฐานตั้งอยู่บนการพัฒนาประชาชนในชุมชน (ดิเรก ฤกษ์ทวาย, 2522 : 4-5)

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Operational definitions)

ลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ของผู้ให้ข้อมูลทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การศึกษา ตำแหน่งในสถาบันสังคม สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี

เพศ หมายถึง เพศชายหรือเพศหญิงซึ่งเป็นลักษณะที่แสดงความแตกต่างกันของผู้ให้ข้อมูล

อายุ หมายถึง จำนวนเวลาเป็นปีของผู้ให้ข้อมูลที่ตอนแบบสัมภาษณ์ ตั้งแต่เกิดจนถึงเวลาบันทึกข้อมูล

ระดับการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาชั้นสูงสุดของผู้ให้ข้อมูลที่ได้รับการศึกษาในระบบ

ตำแหน่ง หมายถึง สถานภาพทางสังคมซึ่งผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวได้รับการยอมรับและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำในชุมชนนั้น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน พระ ผู้สื่อข่าวสารธารณสุข (ผสส.) อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) ฯลฯ

สถานภาพการสมรส หมายถึง ภาวะการที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวผ่านหรือไม่ผ่านการแต่งงานมาแล้วหรือไม่ และปัจจุบันยังอยู่ร่วมกับคู่ครองหรือไม่อย่างไร

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน หมายถึง จำนวนบุคคลที่อยู่อาศัย ทำมาหากินร่วมกับผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวอย่างถาวรในปีที่ผ่านมา

อาชีพ หมายถึง ลักษณะของกิจกรรมที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวมีการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้และหรือผลผลิตที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของตนและสมาชิกในครัวเรือน

ระดับรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี หมายถึง รายได้ที่เป็นตัวเงินที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว และสมาชิกในครัวเรือนร่วมกันทำมาได้จากประกอบอาชีพต่าง ๆ ในรอบปีที่ผ่านมา

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร (REVIEW OF RELATED LITERATURE)

การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการทอกระจายข่าวเพื่อนำส่งเสริมการเกษตรครั้งนี้ ได้มีการศึกษาจากเอกสารและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความกระจ่างซึ่งปัญหาและดำเนินการได้อย่างถูกต้องครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1. การสื่อสาร
2. การดำเนินการทอกระจายข่าว

งานเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

1. การสื่อสาร

1.1 ความหมายของการสื่อสาร

การสื่อสาร (communication) มาจากคำว่า communis หรือ commonness ซึ่งแปลว่า "ร่วมกัน" หรือ "เหมือนกัน" นั่นคือการสื่อสารมุ่งที่จะทำให้ความนึกคิดความเข้าใจของผู้อื่นเหมือนกับความนึกคิดความเข้าใจของเรา หรือทำอย่างไรจึงจะสื่อความรู้สึกนึกคิดของเราไปสู่ความนึกคิดของผู้อื่นได้ โดยให้ความรู้สึกนึกคิดตรงกัน เพราะโดยธรรมชาติคนเรานั้นจะ ได้รับข่าวสารอย่างเดียวกัน แต่ความเข้าใจและความรู้สึกนึกคิดจะต่างกันไป การสื่อสารที่ดีมีประสิทธิภาพจึงมุ่งที่จะทำให้ผู้รับข่าวสารมีความรู้สึกนึกคิด, การปฏิบัติเหมือนดังที่ผู้ส่งข่าวสารประสงค์ (วิจิตร อาวะกุล, 2526 อ้างโดย วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์, 2529 : 19)

จากความหมายดังกล่าว Lionberger and Gwin ค.ศ.1982 อ้างโดย วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ (2529 : 18) ได้เสนอว่า การสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นในการเผยแพร่เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมต่าง ๆ หากไม่มีการสื่อสารย่อมไม่มีการเผยแพร่ข่าวสาร (diffusion of information) อย่างไรก็ดีใคร่สร้าง ความเข้าใจพื้นฐานไว้ว่า

แม้ว่าการสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็น แต่ไม่ได้หมายความว่า การสื่อสารอย่างเดียวจะเป็นปัจจัยเพียงพอที่จะทำให้การถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือการส่งเสริมประสบผลสำเร็จ การส่งเสริมที่ประสบผลสำเร็จต้องมีปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น (1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ การศึกษา ความเชื่อ พื้นฐานทางอาชีพ เป็นต้น (2) ปัจจัยทางสถานการณ์ เช่น สภาพดิน, น้ำ, ครอบครัวยุค, การคมนาคม, ตลาดเงินทุน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (3) ปัจจัยเกี่ยวกับเป้าหมายของครอบครัวและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (family goals and behavioral change variables) กระนั้นก็ดี การสื่อสารก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ขาดไม่ได้

1.2 วิธีการติดต่อสื่อสาร

สำหรับประเด็นการติดต่อสื่อสารในงานส่งเสริมการเกษตรนั้น ดิเรก ฤกษ์พราย (2527 : 74-78) ได้กล่าวถึงวิธีการติดต่อสื่อสารในงานส่งเสริมการเกษตรว่ามี 3 วิธี คือ

1. วิธีการติดต่อแบบบุคคล (personal contact)
2. วิธีการติดต่อแบบกลุ่ม (group contact)
3. วิธีการติดต่อผ่านสื่อมวลชน (mass media)

โดยการติดต่อผ่านสื่อมวลชนนั้นจะเป็นประโยชน์ในงานส่งเสริมการเกษตรหลาย ๆ แห่ง เพราะมีความรวดเร็ว จึงใช้เวลาน้อยในการติดต่อกับชนกลุ่มใหญ่ครอบคลุมได้ในเนื้อที่กว้างขวางกว่า เปลืองค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบจำนวนที่ใช้จ่ายต่อหัวของค่าใช้จ่ายกับกลุ่มบุคคลเป้าหมาย สื่อมวลชนจะมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวสนใจเกี่ยวกับสิ่งปฏิบัติความรู้ใหม่ ๆ

1.3 ประเภทของการติดต่อสื่อสาร

ประเภทของสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร วิจิตร อวระกุล (2527 : 199-200) ได้แยกประเภทของสื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตรออกเป็น

1. สื่อที่เป็นคำพูดหรือลมปาก การประชุมแบบต่าง ๆ การอภิปราย การติดต่อสนทนา การอบรม การประชุมแบบต่าง ๆ การอภิปรายแบบต่าง ๆ การเขียนเขียนยังบ้านเกษตรกร ฯลฯ

2. สื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แผ่นปลิว แผ่นพับ หนังสือเผยแพร่เล่มบางๆ เอกสารแนะนำประกอบ หนังสือพิมพ์ กำแพง เอกสารเผยแพร่ แผ่นโฆษณา (โปสเตอร์) นิตยสาร ฯลฯ

3. สื่อที่เป็นภาพและเสียง ได้แก่ สไลด์ เทปบันทึกเสียงภาพ แผ่นเสียง อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาต่าง ๆ ภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และหอกระจายข่าว ในหมู่บ้าน ฯลฯ

ดังนั้น วิธีการแพร่กระจายความรู้ไปสู่เกษตรกรจึงมีได้หลายทาง ดิเรก ฤกษ์ทราย (2527 : 80-81) กล่าวว่า การให้ข่าวสารแก่เกษตรกรนั้น การติดต่อผ่านสื่อมวลชนมีงตี่ในด้านการให้ข่าวสารได้กว้างขวางและรวดเร็วว่าการติดต่อผ่านกลุ่มและการติดต่อเป็นรายบุคคล แต่ก็มีจุดด้อยในเรื่องเนื้อหาที่จะให้สอดคล้องเหมาะสมกับชุมชนชนบททั่วประเทศนั้นทำได้ยากและมีค่าใช้จ่ายสูง ในการจัดทำรายการ ปรานี ไทยวัฒนาภท์ (2526 : 5) ได้เสนอว่า วิธีการหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนในชนบทได้ทราบข่าวสารความรู้และความรู้นั้นตรงต่อความต้องการของชาวบ้าน โดยการจัดการบริการข่าวสารความรู้ในระดับตำบลและหมู่บ้าน อีกทั้งมีการเลือกใช้เครื่องมือสื่อสารมวลชนและวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพชุมชนนั้น นั่นคือการกระจายเสียงในหมู่บ้านที่เรียกว่าหอกระจายข่าวสารหรือเสียงตามสายซึ่งนับเป็นงานที่เปิดโอกาสให้เกษตรกรรับรู้ข่าวสารอย่างกว้างขวางและ ในขณะที่เดียวกันสามารถชักจูง ไ้มน้าวจิตใจกระตุ้นให้เกษตรกรมีการตื่นตัวร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาท้องถิ่นของตนอีกด้วย

2. การดำเนินงานหอกระจายข่าว

2.1 ความหมายของหอกระจายข่าว

กองสุขศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2530 : 7) อธิบายว่า หอกระจายข่าวสารหรือเสียงตามสายเป็นระบบกระจายเสียงโดยผ่านลำโพงที่ติดตั้งไปหลายเสา จะมีจำนวนลำโพงหรือเสาเท่าไรก็ได้ หอกระจายข่าวสารเป็นเครื่องมือสื่อสารประจำหมู่บ้าน ทำให้ชาวบ้านได้รับข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วและทั่วถึง ใช้ประกาศหรือแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวราคาสินค้าพืชผลเกษตรของหมู่บ้านและราคาสินค้าของตลาด ใช้ประกาศเหตุด่วนเหตุร้าย ภัยพิบัติได้ทันที และประชาสัมพันธ์งานบุญกุศล ตลาดนัด ฯลฯ

ปราณี ไทยวัฒนานนท์ (2526 : 9-11) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การแพร่กระจายเสียงในหมู่บ้านนี้คล้ายกับรายการกระจายเสียงทางวิทยุ คือใช้เสียงเป็นสื่อในการให้ข่าวสารความรู้และการบันเทิง มีวัตถุประสงค์และเทคนิคในการจัดรายการคล้ายคลึงกัน แต่ต่างกันที่รายการวิทยุจัดโดยหน่วยงานของรัฐ มีระบบ ระเบียบการปฏิบัติงานที่แน่นอนตายตัว ให้ความรู้กว้าง ๆ สำหรับผู้ฟังโดยทั่วไป มักเป็นรายการที่จัดตลอดทั้งวัน สถานีวิทยุอยู่ในตัวเมือง ใช้คลื่นวิทยุในการกระจายเสียง มีกำลังแรงกว่าและลงทุนสูง สำหรับเสียงตามสายจัดโดยกลุ่มบุคคลหรือคณะที่อาจเป็นหน่วยงานรัฐบาลหรือเอกชนก็ได้ เช่น กลุ่มโรงเรียน คณะนักศึกษาฝึกงาน ช่วงปฏิบัติงานไม่แน่นอนตายตัว สถานีกระจายเสียงอยู่ในตัวหมู่บ้าน กระจายเสียงผ่านลำโพง ทำให้ระยะการรับฟังสั้นกว่าและการลงทุนต่ำกว่าในการจัดการกระจายเสียงในหมู่บ้าน เนื้อหาที่จะจัดบริการควรมีหลักดังนี้คือ

1. รายการที่เป็นรายการให้การศึกษา เป็นรายการให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เช่น ความรู้ด้านการเกษตร การศึกษา สุขภาพอนามัย สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนความรู้ที่จะแนะนำส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ ในหมู่บ้าน
2. รายการที่ให้ข่าวสาร
3. รายการที่ให้ความบันเทิง
4. รายการที่ส่งเสริมในการพัฒนาคนและชุมชน

2.2 ลักษณะการดำเนินงานหอกระจายข่าว

เมื่อชุมชนหรือหมู่บ้านมีหอกระจายข่าวหรือเสียงตามสายแล้ว การที่จะให้หอกระจายข่าวของหมู่บ้านมีการกระจายอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ชุมชนได้รับความรู้ข่าวสาร และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนของตน กองสุศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2530 : 17) ระบุว่า ควรกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบเป็น "คณะกรรมการดำเนินงานหอกระจายข่าวสาร" ขึ้น

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานหอกระจายข่าวสาร

1. สืบรวจวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของชุมชน

เมื่อได้ปัญหาและความต้องการของชุมชนแล้ว นำมาจัดลำดับความสำคัญ

เร่งด่วนในการแก้ปัญหาว่าปัญหาใดควรแก้ไขก่อน-หลัง เพื่อทำการวางแผนในการเผยแพร่ต่อไป

2. จัดทำตารางออกอากาศประจำวัน

คณะกรรมการดำเนินงานกระจายข่าวสารทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันกำหนดตารางและเนื้อหาในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้สอดคล้องผสมผสานเพื่อแก้ปัญหาเดียวกัน

3. ทาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารที่จะนำมาเผยแพร่ตามตารางออกอากาศ

กรรมการดำเนินงานหอกระจายข่าวสารแต่ละฝ่าย ซึ่งประกอบด้วยบุคคล 2 คนขึ้นไป ต้องไปหาเนื้อหา ข้อมูล ข่าวสารที่จะนำมาออกอากาศตามตารางที่กำหนดไว้ซึ่งบุคคลแต่ละฝ่ายจะทำหน้าที่สลับกันในการหาข้อมูล 1 คน อีก 1 คน ทำหน้าที่เผยแพร่ออกอากาศในรูปแบบต่าง ๆ

4. ร่วมมือกันผลิตรายการ

เมื่อมีเนื้อหาข้อมูล ข่าวสารแล้ว และมีผู้ที่มีความสามารถหรือมีใจรักร่วมมือกันผลิตรายการต่าง ๆ เช่น บทสนทนา การสัมภาษณ์ ฯลฯ หลาย ๆ รูปแบบ เพื่อออกอากาศ

5. การจัดหาทุน

ในการดำเนินงานของหอกระจายข่าวสาร จะต้องมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้แก่ ค่าไฟฟ้า ค่าแบตเตอรี่ ค่าเช่ารถแบตเตอรี่ ค่าน้ำมัน (ในกรณีไม่มีไฟฟ้า) ค่ากระดาษ (สมุด) ปากกา ค่าเทปบันทึกเสียง ค่าซ่อมบำรุงอุปกรณ์ทุกชิ้น

6. การดูแลรักษาซ่อมแซมเครื่องเสียง

ในคณะกรรมการดำเนินงานหอกระจายข่าวสาร ควรหาผู้มีความรู้ด้านช่างเสียงหรือช่างไฟ อย่างน้อย 1 คน เพื่อดูแลอุปกรณ์หอกระจายข่าวสารให้มีอายุการใช้งานได้นานและสามารถซ่อมแซมเล็กน้อยได้

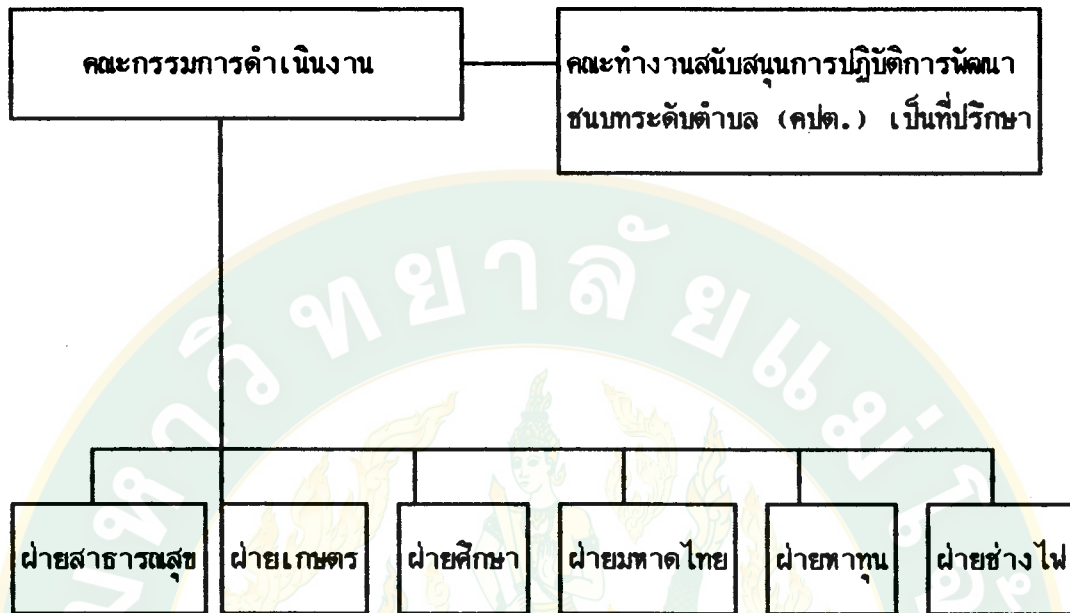
7. การติดตามประเมินผล

ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานหอกระจายข่าวสาร หลังจากดำเนินการไปแล้ว จะมีการประเมินผลผู้ฟังและประเมินผลรายการ

8. สรุปปัญหาเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานหอกระจายข่าวสาร

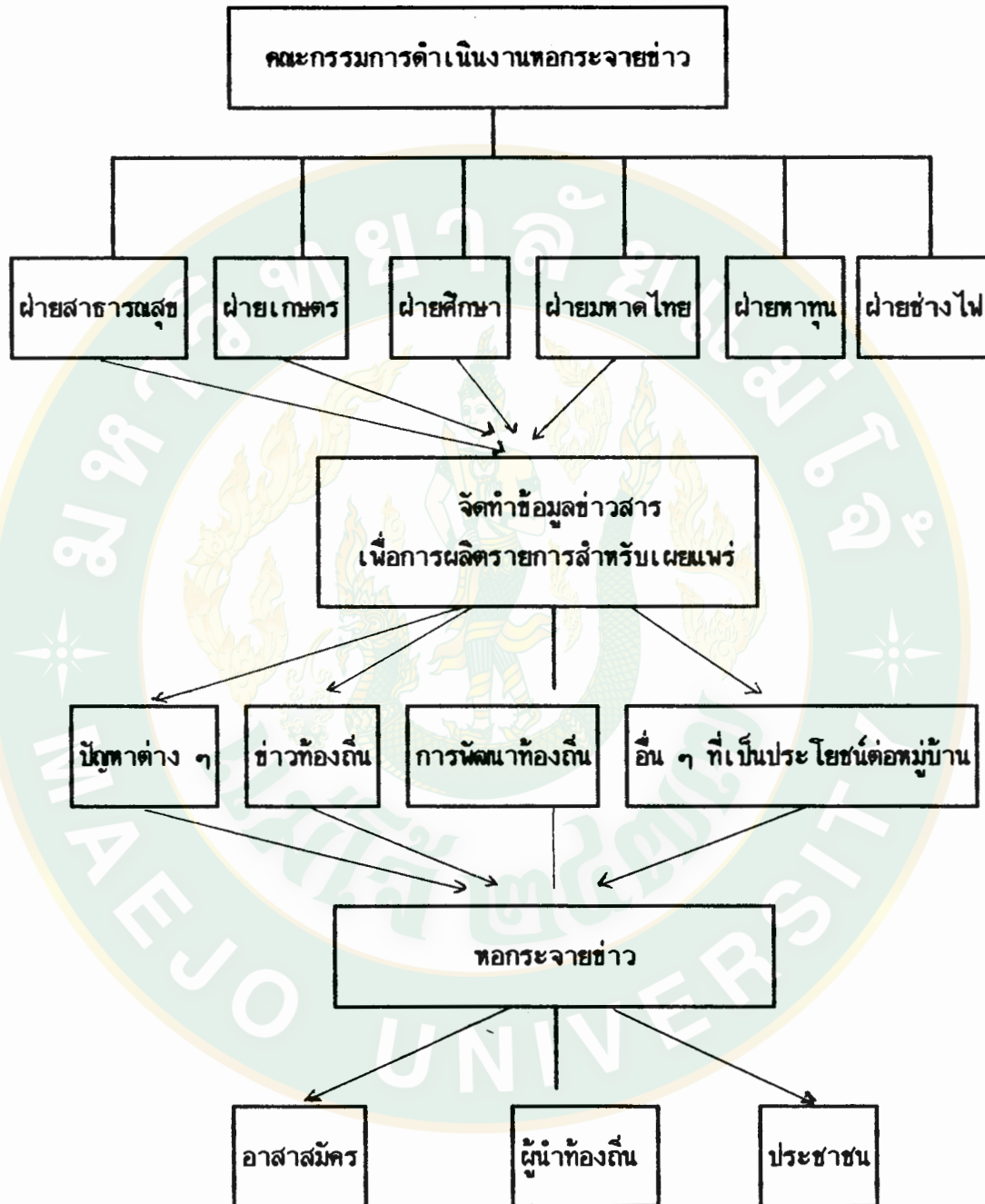
คณะกรรมการดำเนินงานหอกระจายข่าวสาร ควรมีการปรึกษาหารือเพื่อปรับปรุงการจัดรายการ โดยนำข้อมูลจากการติดตามประเมินผลประกอบพิจารณาในการแก้ปัญหา

ภาพ 1 คณะกรรมการดำเนินงานหอกระจายข่าวสารภีบ้าน

ภาพ 2 การดำเนินงานหอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน

2.3 องค์ประกอบของหอกระจายข่าว

องค์ประกอบของหอกระจายข่าว (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2531 :

4) มี 3 ประการ ดังต่อไปนี้คือ

1. อุปกรณ์

1.1 แอมป์ลิไฟเออร์ (เครื่องขยายเสียง)

1.2 เครื่องเล่นเทปและเทปบันทึกเสียง

1.3 ไมโครโฟน

1.4 ลำโพงและที่ติดตั้ง

1.5 สายไฟใช้ในการต่อจากแอมป์ลิไฟเออร์และลำโพง จะมี

ขนาดความยาวตามจำนวนจุดที่ตั้งลำโพงและระยะห่างระหว่างที่ตั้งเครื่องขยายเสียงกับที่ตั้งลำโพงแต่ละแห่ง

2. ผู้รับฟัง ได้แก่ ผู้ที่อยู่ในรัศมีการรับฟังหอกระจายข่าวหรือเสียงตามสาย โดยปกติผู้รับฟังจะสามารถรับฟังเสียงจากลำโพงกระจายเสียงได้ชัดเจนในรัศมีไม่เกิน 1 กิโลเมตร แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดกำลังการกระจายเสียงของลำโพงด้วย

3. ผู้ใช้หรือผู้ควบคุมดูแล ผู้ใช้หมายถึง ผู้ใช้สื่อชนิดนี้ในการเผยแพร่ข่าวสาร อาจจะใช้โดยการพูดผ่านไมโครโฟนหรือบันทึกเสียงเพื่อบอกอากาศ ผู้ควบคุมดูแลหมายถึง ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือ การใช้ การเปิด-ปิด ส่วนใหญ่มักเป็นผู้ที่เป็นเจ้าของบ้านมีเครื่องอุปกรณ์ตั้งอยู่หรือผู้ใหญ่ในบ้าน กำนัน กรรมการหมู่บ้าน หรือคณะกรรมการวัด ซึ่งผู้ใช้และผู้ควบคุมดูแลอาจเป็นบุคคลคนเดียวก็ได้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

สภาพการดำเนินการหอกระจายข่าวใน กระทรวงสาธารณสุข (2531 : 1-4) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินงานหอกระจายข่าวในประเทศไทยพบว่าหอกระจายข่าวส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.3 จัดตั้งโดยความคิดริเริ่มของประชาชนเอง และจัดตั้งอยู่ที่บ้านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งกว่าร้อยละ 90 ก่อตั้งหลังปี พ.ศ. 2524 เป็นต้นมา สำหรับการดำเนินการหอกระจายข่าวพบว่า ร้อยละ 53.7 ดำเนินการโดยกลุ่มบุคคล นอกนั้นดำเนินการโดยตัวบุคคล ร้อยละ 46.5 ส่งกระจายเสียงสม่ำเสมอทุกวัน ช่วงเวลาที่ส่งกระจายเสียงมากที่สุดคือ 05.00 น. - 07.00 น. เป็นการส่งกระจายเสียงข่าวหมู่บ้านและข่าวทั่วไปมากที่สุด โดยใช้วิธีทำรายการสดเป็นอันดับที่หนึ่ง

ธนพล โล่ห์สุวรรณ (2525) ได้ศึกษาถึงประสิทธิผลของเสียงตามสายที่มีต่อ ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล ศึกษาเฉพาะ กรณีเทศบาลเมืองสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า เสียงตามสายมีส่วนเสริม สร้างความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล สามารถกล่าวได้ว่าประสิทธิภาพใน การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนมากพอสมควร น่าที่จะได้รับการพิจารณาให้เป็น เครื่องมือในการเผยแพร่ความรู้และข่าวสาร โดยใช้ร่วมกับสื่อชนิดอื่นเพราะค่าใช้จ่ายไม่ สูงมากนัก และมีความอ่อนตัวมาก สามารถยืดหยุ่นได้

นอกจากนี้ การศึกษาของ ธนพล โล่ห์สุวรรณ (2525) ยังพบอีกว่าประชาชน ส่วนใหญ่ชอบฟังเสียงตามสายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเช้าและช่วงเย็น แต่จะมีความสนใจ ไม่สูงนักเพราะส่วนใหญ่มักจะทำงานอื่นไปด้วย และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการ เปิดรับข่าวสารเสียงตามสาย แต่พบว่ากลุ่มอายุที่แตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีแนวโน้มแสดงให้เห็นว่า ผู้มีอายุในช่วงหนุ่มสาวจะเปิดรับ ข่าวสารเสียงตามสายต่ำ และผู้ที่สูงอายุจะมีระดับการเปิดรับข่าวสารสูง เมื่อพิจารณาถึง ระดับการศึกษาที่มีแนวโน้มแสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีการเปิดรับข่าวสารต่ำ แต่มีระดับความรู้ความเข้าใจสูง ส่วนผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจต่ำ จะมีการเปิดรับข่าวสาร สูงแต่มีความเข้าใจต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับกลุ่มอาชีพก็เช่นเดียวกันมีแนวโน้มใน การเปิดรับข่าวสารว่ากลุ่มอาชีพเกษตรกร ค้าขาย และแม่บ้าน จะมีระดับการเปิดรับรับ ข่าวสารสูง ส่วนกลุ่มอาชีพรับจ้าง ราชการ และผู้ที่กำลังศึกษาจะมีระดับเปิดรับข่าวสาร ต่ำ แต่เมื่อพิจารณาถึงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล แล้ว มีเพียงกลุ่มอาชีพราชการและผู้ที่กำลังศึกษาเท่านั้นที่มีระดับความรู้ความเข้าใจสูง นอกนั้นมีแนวโน้มความเข้าใจในระดับต่ำ

ธงชัย เล็กอัมพร (2530) ได้ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลระหว่างการใช้ สื่อหอกระจายข่าวสารในหมู่บ้านที่มีระบบ (มีคณะกรรมการดำเนินงานหอกระจายข่าวสาร) กับการใช้สื่อแบบเรียนด้วยตนเอง เนื่องจากการให้การศึกษาด้านสาธารณสุขมูลฐานแก่ครอบครัว ในเขตพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยทำการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐาน เปรียบ เทียบก่อนและหลังการดำเนินงานศึกษาทดลอง ในแต่ละหมู่บ้านที่ใช้สื่อทั้งสอง ผลจากการ วิจัยพบว่า ก่อนการศึกษาทดลองความรู้ทางด้านสาธารณสุขมูลฐานที่ใช้ทดสอบของหมู่บ้าน ทดลอง (หมู่บ้านที่ใช้สื่อหอกระจายข่าวสารที่มีระบบและหมู่บ้านที่ใช้สื่อแบบเรียนด้วยตนเอง) และหมู่บ้านควบคุมไม่แตกต่างกัน แต่ภายหลังที่ได้ดำเนินการศึกษาทดลองเสร็จสิ้นแล้ว พบว่า

ความรู้ของประชาชนใน 3 หมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยประชาชนในหมู่บ้านที่ใช้หอกระจายข่าวสารที่มีระบบจะมีความรู้สูงสุด รองลงมาก็เป็นหมู่บ้านที่ใช้แบบเรียนด้วยตนเอง แสดงว่าหอกระจายข่าวที่มีระบบสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชน ได้ผลดีกว่าการใช้แบบเรียนด้วยตนเอง

ในด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายสนับสนุนกิจกรรมหอกระจายข่าวสารชัดเจน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เริ่มมีนโยบายชัดเจนขึ้น นอกนั้นยังไม่มียุทธศาสตร์ชัดเจนนัก ที่สำคัญคือ การสนับสนุนของหน่วยงานยังกระจุกกระจายไม่ครบวงจร ไม่ทั่วถึง และขาดการประสานงานกันในทุกระดับ (กระทรวงสาธารณสุข, 2531 : 5)

ภาคสรุป (Overview)

งานส่งเสริมการเกษตรมีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความสามารถในการที่จะปรับปรุงฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นในทุกวิถีทาง การเผยแพร่และกระจายข่าวสารความรู้ไปสู่เกษตรกรก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้งานส่งเสริมการเกษตรบรรลุถึงวัตถุประสงค์ได้เร็วขึ้น สื่อที่สามารถนำข่าวสาร ความรู้เข้าถึงเกษตรกรเป้าหมายได้ดีประเภทหนึ่งก็คือหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน ซึ่งสามารถเผยแพร่ข่าวสารแก่บุคคลเป้าหมายจำนวนมากที่กระจุกกระจายอยู่ในชนบท ทำให้ชาวบ้านได้รับรู้ข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง สื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีอยู่ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ยังไม่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของชาวบ้าน ส่วนใหญ่จะให้ในรูปแบบของความบันเทิงมากกว่าหอกระจายข่าวเป็นระบบการกระจายเสียงที่ง่าย ส่วนใหญ่มีเกือบทุกหมู่บ้านแต่ยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ของชาวบ้านอย่างจริงจัง

การศึกษาถึงเรื่องการดำเนินการหอกระจายข่าวเพื่องานส่งเสริมการเกษตรในครั้งนี้ ก็เพื่อที่จะทราบถึงการดำเนินการหอกระจายข่าวภายในหมู่บ้าน ในอันที่จะช่วยแก้ปัญหาเบื้องต้นของหมู่บ้านได้ตรงกับความต้องการ และยังทราบถึงปัญหาอุปสรรคตลอดจนแนวทางแก้ไขที่จะทำให้การดำเนินการหอกระจายข่าวเพื่องานส่งเสริมการเกษตร เป็นจุดรวมให้มีการประสานงานกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับชาวบ้าน ชาวบ้านกับชาวบ้านด้วยกัน และเจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ ให้มีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นและขอมส่งผลให้งานส่งเสริมการเกษตรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยส่วนรวม

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

(METHODOLOGY)

การศึกษาเรื่องการดำเนินการทอกระจายข้าว เพื่องานส่งเสริมการเกษตร
ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ได้มีการกำหนดวิธีการดังนี้

สถานที่ดำเนินการศึกษา

(Locale of the study)

การศึกษานี้ดำเนินการในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน อำเภอป่าซาง
ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดลำพูน โดยอยู่ห่างตัวจังหวัด 10 กิโลเมตร มี
พื้นที่ทั้งหมดประมาณ 166,784 ไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน, 2533) แบ่งการ
ปกครองออกเป็น 12 ตำบล 95 หมู่บ้าน (สำนักงานเกษตรอำเภอป่าซาง, 2534)

อำเภอป่าซางถูกเลือกดำเนินการศึกษาด้วยเหตุผล ดังนี้

1. อำเภอป่าซางเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดลำพูน ที่ประชากรส่วนใหญ่
ประกอบอาชีพทางการเกษตร จากพื้นที่ถือครองจำนวน 163,516 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการ
เกษตรถึง 111,850 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 68.4 (สำนักงานเกษตรอำเภอป่าซาง, 2532
: 1) การส่งเสริมอาชีพการเกษตรนิยมใช้วิธีการส่งข่าวสารการเกษตร โดยผ่านทอ
กระจายข้าวประจำหมู่บ้าน
2. เมื่อเปรียบเทียบกับอำเภออื่นในจังหวัดลำพูนแล้ว อำเภอป่าซาง มีการ
ดำเนินการด้านทอกระจายข้าวครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

ผู้ให้ข้อมูล

(The respondents)

การศึกษานี้เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่างเพราะ
จำนวนประชากรที่ศึกษาไม่มากนัก และอยู่ในวิสัยที่สามารถศึกษาข้อมูลได้ทุกหน่วย ก็ควร

ศึกษาประชากรทั้งหมดเพื่อความถูกต้อง แม่นยำ (นำชัย ทนุผล, 2529 : 52) หน่วยของการวิเคราะห์ในครั้งนี้ ได้แก่ ตัวบุคคล ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว เพื่องานส่งเสริมการเกษตรตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จนถึงวันสำรวจข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 94 คน ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 จำนวนผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา

ที่	ตำบล	จำนวนผู้ให้ข้อมูล (คน)
1	นครเจดีย์	11
2	แม่แรง	10
3	น้ำดิบ	9
4	มะกอก	9
5	วังฝาง	9
6	ท่าตุ้ม	9
7	บ้านเวียง	8
8	หนองล่อง	7
9	ม่วงน้อย	7
10	หนองยวง	5
11	ป่าซาง	5
12	ปากบ่อ	5
รวม	12	94

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

(The research instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการศึกษานี้ คือ แบบสัมภาษณ์ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งคำถามปลายเปิด (open-ended question) และคำถามแบบปลายปิด (close ended question) โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้ข้อมูล ซึ่ง ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา ตำแหน่งสถานภาพการสมรส อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและการดำเนินงานของหอกระจายข่าวที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อการพัฒนาอาชีพของกลุ่มบุคคลเป้าหมายในหมู่บ้านซึ่งเป็นที่ตั้งของหอกระจายข่าว ได้แก่ สถานที่ตั้งของหอกระจายข่าว อายุของหอกระจายข่าว วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานฯ กำลังขยายของหอกระจายข่าว ผู้ริเริ่มในการจัดตั้ง จำนวนเงินงบประมาณที่ใช้ในการติดตั้งหอกระจายข่าว แหล่งที่มาของเงินทุนค่าใช้จ่ายในการจัดตั้ง ลักษณะการดำเนินงานออกรายการกระจายเสียงของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าว การจัดทำตารางออกรายการกระจายเสียง ความสม่ำเสมอในการออกรายการกระจายเสียง ความคิดเห็นของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวเกี่ยวกับช่วงเวลาและการออกรายการกระจายเสียง รูปแบบของรายการกระจายเสียง วิธีการผลิตรายการ เนื้อหาของข่าวสารที่นำมาออกรายการ แหล่งที่มาของข่าวสาร ประเภทของสิ่งบันทึกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมในการดำเนินงานของหอกระจายข่าว ปริมาณของข่าวสารด้านต่าง ๆ ที่มีการนำมาออกรายการในรอบปีที่ผ่านมา ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการนำข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรมาออกรายการกระจายเสียง ประเภทและแหล่งที่มาของงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหอกระจายข่าว

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโรคตา อุปสรรค ตลอดจนแนวทางแก้ไขในการดำเนินการหอกระจายข่าวเพื่องานส่งเสริมการเกษตร

การทดสอบแบบสัมภาษณ์

(Pretesting of the interview schedule)

การทดสอบแบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (content validity) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปหาหรือบุคคลากรที่มีความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้สื่อและการดำเนินงานหอกระจายข่าวเพื่อให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงจนมีคุณภาพระดับหนึ่ง แล้วจึงนำไปทดสอบสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 20 ราย จนเห็นว่ามีความ

เหมาะสมแล้ว จึงนำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อประธานที่ปรึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม แล้วจึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

วิธีการรวบรวมข้อมูล (Data gathering)

การรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้างนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ทำหนังสือจากสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ ถึงนายอำเภอป่าซาง พร้อมทั้งสำเนาโครงการปัญหาพิเศษ เพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูล
2. ประสานงาน โดยตรงกับผู้เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ เช่น เกษตรอำเภอ ผู้ช่วยเกษตรอำเภอ เกษตรตำบล พัฒนาการอำเภอ พัฒนาการตำบล สาธารณสุขอำเภอ กำนันผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน พร้อมทั้งแจ้งกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. สัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ ตามที่นัดหมายทุกหมู่บ้าน
4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปล สรุป และรายงานผล

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of data)

ข้อมูลที่ได้รับการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลครบตามจำนวนที่ต้องการแล้ว ได้นำมาตรวจสอบความถูกต้อง สมเหตุสมผล แล้วนำมาเข้ารหัสและคัดลอกลงในแบบกรอกรหัส (code form) และนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (statistical package for the social sciences, SPSS) สำหรับวิธีการทางสถิติที่ใช้ส่วนใหญ่ได้ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ของข้อมูล และมีการคำนวณค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. ค่าร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ในการจัดลำดับชั้นบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้ข้อมูล และแจกแจงความถี่ของข้อมูล สภากาการดำเนินการทอกระจายข่าวด้วย

2. ทาค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean), ค่าฐานนิยม (mode), ค่าสูงสุด (maximum), ค่าต่ำสุด (minimum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และการกระจายของลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลการดำเนินงานทอกระจายข่าวและข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขในการดำเนินการทอกระจายข่าวเพื่องานส่งเสริมการเกษตร

เวลาที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาดำเนินการ 7 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2534 ถึงเดือนพฤษภาคม 2535

บทที่ 4

ผลการศึกษาและวิจารณ์

(RESULTS AND DISCUSSION)

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบลักษณะการดำเนินการทอดกระเจียวข้าว พร้อมทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินการทอดกระเจียวข้าว

การนำเสนอผลการศึกษานี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ดำเนินการทอดกระเจียวข้าว
- ตอนที่ 2 ลักษณะการดำเนินการทอดกระเจียวข้าว
- ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินการทอดกระเจียวข้าว

ผลการศึกษาในแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ดำเนินการทอดกระเจียวข้าว

จากการสัมภาษณ์เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลบางประการของผู้ดำเนินการทอดกระเจียวข้าวที่ได้จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 94 คน จากทอดกระเจียวข้าว 94 แห่ง ใน 95 หมู่บ้าน 12 ตำบล ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1.1 เพศ

จากการศึกษาพบว่าผู้ดำเนินการทอดกระเจียวข้าวทุกคนเป็นเพศชาย (ตาราง 2 ข้อ 1)

ผลการวิเคราะห์ซึ่งพบว่า การที่ผู้ดำเนินการทอดกระเจียวข้าวทุกคนเป็นเพศชายนั้นอาจจะเป็นเพราะว่า ผู้ชายเป็นเพศที่ยอมรับนับถือในสังคมชนบทว่า เป็นเพศที่ต้องรับหน้าที่เป็นผู้นำในครอบครัว และมีหน้าที่ต้องเป็นผู้บริการในหมู่บ้าน ชุมชน เมื่อบทบาทหน้าที่

ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวได้รับมอบหมายคือการผลิต และการจัดรายการกระจายเสียงเพื่อการบริการแก่สมาชิกอื่น ๆ ในหมู่บ้านและชุมชน ด้วยเหตุนี้ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวทั้งหมดจึงยังคงเป็นเพศชาย

1.2 อายุ

จากการศึกษาในครั้งนั้นพบว่า อายุของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวหมู่บ้านต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 46.47 ปี และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.02 ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าสัดส่วนร้อยละของประชากรที่อยู่ในแต่ละชั้นความถี่พบว่า ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวส่วนมาก (ร้อยละ 50.00) มีอายุในช่วง 41 - 50 ปี รองลงไปที่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี และ 31 - 40 ปี โดยมีสัดส่วนประชากรที่มีอายุในแต่ละช่วงคิดเป็น ร้อยละ 27.70 และ 22.30 ของประชากรทั้งหมดตามลำดับ (ตาราง 2 ข้อ 2)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 41 - 50 ปี และมีอายุโดยเฉลี่ยเท่ากับ 46 ปีนี้ แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงานทอกระจายข้าว นั้น เป็นผู้ที่มียุคลอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมเพราะในทางสังคมนั้นบุคคลที่มีอายุอยู่ในช่วง 20 - 50 ปี ถือว่าเป็นผู้ที่บรรลุจิตภาวะและมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างดี เพราะมีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ประสบการณ์ และกำลังงาน

1.3 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.29 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.28 และจากการแจกแจงความถี่ข้อมูลก็พบว่า ครอบครัวของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวที่มีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 3 - 5 คน มีถึง 79 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 84.00 ของครอบครัวผู้ดำเนินงานทอกระจายข้าวทั้งหมด (ตาราง 2 ข้อ 3)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งพบว่า การที่จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวมีการกระจายตัวตั้งแต่ 1 - 10 คน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.29 คน และ

ส่วนใหญ่หรือ ร้อยละ 84.00 ของผู้ดำเนินการทอดกระจ่ายข้าวทั้งหมดมีสมาชิกในครัวเรือน ในช่วง 3 - 5 คน นั้นนับได้ว่าเป็นภาพสะท้อนสภาพครอบครัวของหมู่บ้านชุมชนในชนบทของไทยในปัจจุบัน เพราะสังคมชนบทของไทยกำลังมีการพัฒนาจากครอบครัวขยาย (extended family) ซึ่งในครัวเรือนหนึ่งมีสมาชิกจำนวนมากไปสู่ความเป็นสังคมสมัยใหม่ที่มีครอบครัวเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว (nuclear family) คือเมื่อมีการแต่งงานแล้ว จะมีการแยกครอบครัวทำมาหากินเป็นอิสระในเกือบทันที ทำให้จำนวนสมาชิกในครัวเรือนลดน้อยลง

1.4 การศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่าผู้ดำเนินการทอดกระจ่ายข้าวส่วนใหญ่ร้อยละ 71.30 ของผู้ดำเนินการทอดกระจ่ายข้าวทั้งหมดได้รับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนที่ได้รับการศึกษาถึงจบชั้นมัธยมศึกษาและสำเร็จอุดมศึกษา มีเพียงร้อยละ 27.60 และ 1.10 ของผู้ดำเนินการทอดกระจ่ายข้าวทั้งหมด (ตาราง 2 ข้อ 4)

เหตุผลที่ระดับการศึกษานั้นฐานของผู้ดำเนินการทอดกระจ่ายข้าวส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมีเพียงส่วนน้อยที่จบชั้นมัศึกษานั้นอาจเป็นเพราะผู้ดำเนินการทอดกระจ่ายข้าวส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุมากแล้ว ในช่วงที่ผู้ดำเนินการทอดกระจ่ายข้าวมีอายุในวัยเรียนนั้นการจัดการศึกษาที่ทางรัฐจัดให้ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายนั้นมีเพียงให้จบชั้นประถมศึกษาจึงทำให้มีโอกาสเรียนรู้ได้แค่นั้น ส่วนที่จบมัศึกษานั้นส่วนใหญ่ที่มีอายุยังน้อย การที่ผู้ดำเนินการทอดกระจ่ายข้าวที่มีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำนี้จะมีผลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาความสามารถในการผลิตรายการ และการดำเนินงานทอดกระจ่ายข้าวมากพอสมควร

1.5 ตำแหน่งในสถาบันสังคม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดำเนินการทอดกระจ่ายข้าวทั้งหมดเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับนับถือและมีตำแหน่งในสถาบันสังคมที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ตำบล หรือในระบบสังคมไทย ไม่ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง กล่าวคือ ร้อยละ 87.70 ของผู้ดำเนินการทอดกระจ่ายข้าวทั้งหมด เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำทางการปกครองสูงสุดของหมู่บ้านคือเป็นผู้ใหญ่บ้าน ผู้ดำรงตำแหน่งในสังคมตำแหน่งอื่น ๆ ที่เป็นผู้ดำเนินการทอดกระจ่ายข้าวเรียงลำดับตามขนาดของจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มได้คือ กำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ

เช่น ครู ผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (ผสส) และอาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม) โดยมีสมาชิกในแต่ละกลุ่มคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.60, 8.50 และ 3.20 ของผู้ดำเนินงานหอกระจายข่าวทั้งหมด ตามลำดับ (ตาราง 2 ข้อ 5)

สาเหตุที่ผู้ดำเนินงานหอกระจายข่าวทุกคนเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งเป็นผู้นำในสังคมสาขาใดสาขาหนึ่ง โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านนั้น เป็นเพราะการดำเนินงานหอกระจายข่าวเป็นงานบริการสังคมในฐานะที่เป็นผู้นำในสังคม ซึ่งมีหน้าที่ต้องเป็นผู้ดำเนินการหรือประสานงานในการบริการสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีอยู่บ่อยครั้งที่ผู้นำเหล่านั้นต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยตนเอง เช่น การแจ้งข่าวสารด้านการปกครอง จึงเป็นความสะดวกที่ผู้นำเหล่านั้นจะได้รับการมอบหมายและทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวด้วยตนเอง

1.6 สถานภาพการสมรส

จากการศึกษาพบว่าผู้ดำเนินงานหอกระจายข่าวเพียงคนเดียวที่ยังเป็นโสดส่วนที่เหลือทั้งหมดอีก 93 คน เป็นผู้ที่มีการสมรสหรือผ่านการสมรสมาแล้ว (ตาราง 2 ข้อ 6) ทั้งนี้เนื่องจากผู้ดำเนินงานหอกระจายข่าวทั้งหมดเป็นผู้ที่มีอายุเกินกว่า 30 ปีขึ้นไป (ตาราง 2 ข้อ 2) จึงเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่จะต้องมีการแต่งงาน มีครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งของตนเอง

1.7 อาชีพ

จากการศึกษาประเภทอาชีพที่ผู้ดำเนินงานหอกระจายข่าวยึดเป็นอาชีพอยู่ในปัจจุบัน พบว่า ผู้ดำเนินงานหอกระจายข่าวกลุ่มใหญ่ที่สุด หรือร้อยละ 40.40 ของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวทั้งหมด มีอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพหลักเพียงอย่างเดียว สำหรับประเภทอาชีพที่ผู้ดำเนินงานหอกระจายข่าวยึดถือเป็นอาชีพเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยโดยใช้จำนวนผู้ดำเนินงานหอกระจายข่าวที่ประกอบอาชีพประเภทนั้น ๆ ได้คือ อาชีพเกษตรกรและค้าขาย อาชีพค้าขาย อาชีพเกษตรกรและรับจ้าง อาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกรค้าขายและรับจ้าง และอาชีพค้าขายและรับจ้าง โดยมีสัดส่วนจำนวนผู้ดำเนินงานหอกระจายข่าวที่ประกอบอาชีพแต่ละประเภทคิดเป็นร้อยละ 27.70, 13.80,

9.60, 5.30, 2.10 และ 1.10 ของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวทั้งหมดตามลำดับ (ตาราง 2 ข้อ 7)

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า การที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวส่วนใหญ่มีอาชีพทำ การเกษตรรองลงไปเป็นพวกที่มีการประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพหลักและมีการ ประกอบอาชีพอื่นเช่น ค้าขาย หรือรับจ้าง เป็นอาชีพรองนั้นเนื่องจากสภาพภูมิประเทศของ หมู่บ้านตำบล ต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในการทำ การเกษตรกรรม ทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เป็นอย่างดี การเกษตรกรรมจึงเป็นอาชีพที่ ประชากรที่อาศัยในพื้นที่มีการยึดเอาเป็นอาชีพมากที่สุด สำหรับอาชีพค้าขาย และรับจ้าง ส่วนใหญ่จะเป็น การค้าขายสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพทางเกษตร กรรมหรือการค้าารงชีพของเกษตรกรทั้งนั้น

1.8 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวเพื่อทราบระดับรายได้เฉลี่ยต่อ ครัวเรือนต่อปี พบว่า ระดับรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปีของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวใน ท้องที่หมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ได้รับนั้นมีค่าเฉลี่ยทั้งกลุ่มเท่ากับ 75,263.94 บาท มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 24,000 บาท มีค่าสูงสุดเท่ากับ 200,000 บาท ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 53,199.60 บาท การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการแจกแจง ความถี่พบว่าผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวมากกว่าครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 54.30 ของผู้ดำเนินการ ทอกระจายข้าวทั้งหมดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีอยู่ในช่วง 20,000 - 50,000 บาท สำหรับ รายได้ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวกลุ่มที่มีขนาดใหญ่รองลงไปได้รับอีก 2 กลุ่ม คือ ระดับ รายได้ช่วง 140,001 - 170,000 บาท และช่วง 20,001 - 80,000 บาท โดยมีผู้ ดำเนินการทอกระจายข้าวที่มีรายได้ในแต่ละช่วงคิดเป็นร้อยละ 16.00 และ 14.90 ของ ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวทั้งหมดตามลำดับ (ตาราง 2 ข้อ 8)

จากข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี ของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวทั้งกลุ่มมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17,263.94 บาท แต่มีค่าสูงสุด และต่ำสุดที่ต่างกันอย่างมาก กล่าวคือมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 24,000 บาท และมีค่าสูงสุดเท่า กับ 200,000 บาท นั้น เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนของผู้ดำเนินการ ทอกระจายข้าวส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีเมื่อเปรียบเทียบกับประชากรโดยทั่วไป เพราะ

จากสถิติข้อมูลของแนวทางพัฒนาอำเภอป่าซาง (2534 : 5) พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปีของประชากร ซึ่งอาศัยอยู่ในชนบทของอำเภอป่าซาง จะมีเพียง 30,000 บาท การที่ระดับรายได้สูงสุดและต่ำสุดมีความแตกต่างกันมากนั้นเป็นเพราะลักษณะและปริมาณธุรกิจที่ครัวเรือนของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวประกอบกรอยู่ กล่าวคือ กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปีต่ำนั้นมักจะเป็นพวกที่มีการประกอบอาชีพทางการเกษตรแต่เพียงอย่างเดียว และปริมาณธุรกิจเช่นมีพื้นที่ทำการเกษตรค่อนข้างน้อย ในขณะที่กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปีมักจะเป็นพวกที่มีการประกอบอาชีพหลายอย่าง เช่นมีการประกอบอาชีพทางการเกษตรควบคู่ไปกับการค้าขายหรือรับจ้าง ซึ่งมีอยู่หลายรายที่มีการรับจ้างบริการขนส่ง มีรถบรรทุกสำหรับการรับจ้างขนส่ง เป็นต้น

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของลักษณะส่วนบุคคลของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าว

ลักษณะส่วนบุคคล	ผู้ให้ข้อมูล (n = 94)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	(คน)	
ชาย	94	100.00
หญิง	0	0.00
2. อายุ	(คน)	
31 - 40 ปี	21	22.30
41 - 50 ปี	47	50.00
51 - 60 ปี	26	27.70
ค่าเฉลี่ย = 46.47		
อายุสูงสุด = 59 ปี		
อายุต่ำสุด = 32 ปี		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 7.02 ปี		
3. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	(ครัวเรือน)	
1 คน	1	1.06
2 คน	3	3.20
3 คน	19	20.20

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	ผู้ให้ข้อมูล (n = 94)	
	จำนวน	ร้อยละ
4 คน	35	37.20
5 คน	25	26.60
6 คน	6	6.38
7 คน	4	4.30
10 คน	1	1.06
ค่าเฉลี่ย = 4.29		
ค่าสูงสุด = 10		
ค่าต่ำสุด = 1		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.28		
4. การศึกษา (คน)		
ไม่ได้รับการศึกษา	0	0
จบชั้นประถมศึกษา	67	71.30
จบชั้นมัธยมศึกษา	26	27.60
จบชั้นอุดมศึกษา (ตั้งแต่ ปวช. ขึ้นไป)	1	1.10
5. ตำแหน่งในสถาบันสังคม (คน)		
กำนัน	9	9.57
ผู้ใหญ่บ้าน	74	78.72
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	8	8.52
ผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (ผสส)	1	1.06
อื่น ๆ	2	2.12
6. สถานภาพการสมรส (คน)		
โสด	1	1.10
สมรส	93	98.90

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	ผู้ให้ข้อมูล (n = 94)	
	จำนวน	ร้อยละ
7. อาชีพ	(คน)	
เกษตรกรรวม	38	40.40
ค้าขาย	13	13.80
รับจ้าง	5	5.30
เกษตรกรรวมและค้าขาย	26	27.70
เกษตรกรรวมและรับจ้าง	9	9.60
ค้าขายและรับจ้าง	1	1.10
เกษตรกรรวมค้าขายและรับจ้าง	2	2.10
8. รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี	(ครัวเรือน)	
20,000 - 50,000 บาท	51	54.30
50,001 - 80,000 บาท	14	14.90
80,001 - 110,000 บาท	5	5.30
100,001 - 140,000 บาท	6	6.40
140,001 - 170,000 บาท	15	16.00
170,001 - 200,000 บาท	3	3.20
ค่าเฉลี่ย = 75,263.94 บาท		
ค่าสูงสุด = 200,000 บาท		
ค่าต่ำสุด = 24,000 บาท		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 53,199.60		

ตอนที่ 2 ลักษณะการดำเนินงานหอกระจายข่าว

2.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของหอกระจายข่าว

2.1.1 สถานที่ตั้งหอกระจายข่าว

จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 84.00 ของหอกระจายข่าวทั้งหมดตั้งอยู่ที่บ้านของผู้ดำเนินการ ร้อยละ 10.60 ตั้งอยู่ที่วัดของหมู่บ้าน และอีกร้อยละ 5.40 ตั้งอยู่สถานที่อื่น เช่น โรงเรียน, ศาลาเอนกประสงค์ (ตาราง 3 ข้อ 1)

การที่หอกระจายข่าวส่วนใหญ่ถูกนำไปติดตั้งไว้ที่บ้านของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าว นั้น เหตุผลที่สำคัญคือเพื่อสะดวกแก่การดูแลรักษาอุปกรณ์ และสะดวกต่อการจัดรายการกระจายเสียงของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าว ผลการศึกษาในครั้งนี้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวและประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่เห็นว่า บ้านผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้นำในสังคม เป็นสถานที่ตั้งของหอกระจายข่าวมากที่สุด รองลงไปจึงเป็นวัดและโรงเรียน ซึ่งเป็นสถานที่ที่ผู้นำทางการศาสนาและการศึกษาเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ส่วนการติดตั้งไว้ที่ศาลาเอนกประสงค์ของหมู่บ้านนั้นเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งชาวบ้านและผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวเชื่อว่าการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์สามารถกระทำได้โดยไม่ลำบาก

2.1.2 อายุของการติดตั้งหอกระจายข่าว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าหอกระจายข่าวที่มีการจัดตั้งขึ้นในท้องที่หมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีอายุการดำเนินงานโดยเฉลี่ย 5.43 ปี หอกระจายข่าวที่มีการจัดตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกมีอายุได้ 14 ปี จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการแจกแจงความถี่ พบว่า หอกระจายข่าวที่มีอายุการดำเนินงานระหว่าง 1 - 3 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.20 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด สำหรับสัดส่วนของหอกระจายข่าวที่มีอายุการดำเนินงานในช่วง 4 - 6, 7 - 9 และมากกว่า 9 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.70, 23.40 และ 11.70 ของหอกระจายข่าวทั้งหมดตามลำดับ (ตาราง 3 ข้อ 2)

การที่ทอกระจ่ายข้าวของหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีอายุอยู่ในช่วง 1 - 4 ปี และมีการกระจายตัวกันไปค่อนข้างจะสม่ำเสมอ กล่าวคือ พวกที่มีอายุระหว่าง 1 - 3 ปี, 4 - 6 ปี, 7 - 9 ปี และ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 37.20, 20.70, 23.40 และ 11.70 ของทอกระจ่ายข้าวทั้งหมดนั้นเป็น เพราะทางราชการได้มีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการดำเนินงานจัดตั้งและใช้ประโยชน์จาก ทอกระจ่ายข้าวในหมู่บ้านอย่างจริงจัง ในช่วงปี 2521 - 2525 (ปราณี ไทยวัฒนานนท์, 2526 : คำนำ) ทอกระจ่ายข้าวทอแรกที่มีการจัดตั้งขึ้นในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เมื่อปี 2521 ซึ่งเป็นเป็นแรกของงานส่งเสริมการจัดตั้งทอกระจ่ายข้าวในหมู่บ้านของทาง ราชการ และการจัดตั้งก็มีการเพิ่มจำนวนมากขึ้นโดยลำดับ

2.1.3 วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการทอกระจ่ายข้าว

จากการศึกษาพบว่า วัสดุ อุปกรณ์ ที่ทอกระจ่ายข้าวแต่ละแห่งที่มีการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีไว้ใช้ในการดำเนินงาน ออกรายการกระจายเสียงของตนเอง สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มที่มี เครื่องขยายเสียง วิทยุเทป ไมโครโฟน และลำโพง (2) กลุ่มที่มีเครื่องขยายเสียง วิทยุ เทปวิทยุ ไมโครโฟน และลำโพง (3) กลุ่มที่มีเครื่องขยายเสียง วิทยุ ไมโครโฟนและ ลำโพง (4) กลุ่มที่มีเครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน และลำโพง สำหรับสัดส่วนจำนวนทอที่ อยู่ในแต่ละกลุ่มคิดเป็นร้อยละของจำนวนทอกระจ่ายข้าวที่มีอยู่ทั้งหมดคือ 92.50, 4.30, 2.10 และ 1.10 ตามลำดับ (ตาราง 3 ข้อ 3)

การที่ทอกระจ่ายข้าวทุกแห่งมีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นขั้นพื้นฐาน สำหรับการดำเนินงานกระจายเสียง 4 ชนิด คือ เครื่องขยายเสียง วิทยุเทป ไมโครโฟน และลำโพง ทอกระจ่ายข้าวที่มีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะช่วยให้การดำเนินการผลิตและ จัดรายการกระจายเสียงของทอกระจ่ายข้าวมีความสะดวกและมีคุณภาพสูงขึ้นคือ วิทยุหรือ เทปบันทึกเสียง หรือวิทยุเทป มีมากถึงร้อยละ 92.50 ของทอกระจ่ายข้าวทั้งหมดที่มีการ จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน ตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซางนั้น อาจเป็นเพราะว่าผู้ดำเนินการทอ กระจ่ายข้าวเห็นว่าเครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นหรือเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ตนเอง สามารถผลิตและจัดรายการกระจายเสียงโดยผ่านทางทอกระจ่ายข้าวได้โดยสะดวกและมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถทำให้ผู้ฟังมีความสนใจ ต้องการที่จะรับฟังการ กระจายเสียง ของทอกระจ่ายข้าวมากกว่าที่จะผลิตและจัดรายการกระจายเสียงโดยไม่มีอุปกรณ์ดังกล่าว

2.1.4 กำลังขยายของเครื่องขยายเสียง

จากการศึกษาพบว่าเครื่องขยายเสียงของหอกระจายข่าวที่มีการจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการออกรายการกระจายเสียงในหมู่บ้านต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนนั้น มีความสามารถขยายเสียงได้โดยเฉลี่ย 278.33 วัตต์ เครื่องที่มีกำลังขยายต่ำสุดคือ 100 วัตต์ และกำลังขยายสูงสุดของเครื่องที่มีคือ 500 วัตต์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่พบว่า เครื่องขยายเสียงที่หอกระจายข่าวใช้อยู่ส่วนใหญ่คือร้อยละ 52.10 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด มีกำลังขยายอยู่ในช่วง 151 - 250 วัตต์ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 6.38 และ 1.10 ของหอกระจายข่าวทั้งหมดมีกำลังขยายน้อยกว่า 151 วัตต์ และมากกว่า 350 วัตต์ ตามลำดับ (ตาราง 3 ข้อ 4)

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า กำลังขยายของเครื่องขยายเสียงนับเป็นคุณสมบัติที่สำคัญมากประการหนึ่งในการเลือกซื้ออุปกรณ์ในการดำเนินงานหอกระจายข่าว ผู้ซื้อเครื่องขยายเสียงส่วนใหญ่จะมีความต้องการเครื่องขยายเสียงที่มีกำลังขยายค่อนข้างสูงเพราะนอกจากจะทำให้สามารถกระจายเสียงไปได้ไกล ยังครอบคลุมพื้นที่และผู้ฟังได้มาก สามารถรับฟังได้ชัดเจน อย่างไรก็ตามเครื่องขยายเสียงที่มีกำลังขยายสูงมากย่อมมีราคาสูง และสิ้นเปลืองค่ากระแสไฟฟ้ามากเป็นเงาตามตัวไปด้วย การที่หอกระจายข่าวแต่ละแห่งเลือกใช้เครื่องขยายเสียงที่มีกำลังขยายต่างกันก็เป็นเพราะเหตุดังกล่าวแล้วข้างต้น กล่าวคือ มีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการจัดซื้อเป็นประการแรกและขึ้นอยู่กับความกว้าง แคม ของบริเวณที่ประชาชนตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นสำคัญด้วย ซึ่งเครื่องขยายเสียงที่มีกำลังขยาย 250 - 350 วัตต์ นับได้ว่าเหมาะสมในการใช้เพื่อการดำเนินงานหอกระจายข่าวในหมู่บ้านตำบล ต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

2.1.5 จำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านที่เป็นที่ตั้งของหอกระจายข่าว

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านที่เป็นที่ตั้งหอกระจายข่าวทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 207.67 ครัวเรือน โดยหมู่บ้านที่มีจำนวนครัวเรือนต่ำสุดคือ 50 ครัวเรือน และหมู่บ้านที่มีจำนวนครัวเรือนสูงสุดเท่ากับ 605 ครัวเรือน หมู่บ้านส่วนใหญ่ คือร้อยละ 37.20 ของหมู่บ้านทั้งหมด มีจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้านในช่วง 101 - 200 ครัวเรือน กลุ่มของหมู่บ้านที่มีจำนวนครัวเรือนอยู่ในช่วง 210 - 300 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.70 ของหมู่บ้านทั้งหมด (ตาราง 3 ข้อ 5)

ผลการศึกษาที่ได้นำเสนอไปแล้วข้างต้นชี้ให้เห็นว่าหมู่บ้านของตำบลต่างๆ ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เป็นหมู่บ้านที่มีขนาดกลางไปจนถึงขนาดใหญ่ เพราะส่วนใหญ่ มีจำนวนครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้านตั้งแต่ 50 ครัวเรือนขึ้นไป อย่างไรก็ตามด้วยเหตุนี้ลักษณะ การตั้งบ้านเรือนของประชากรส่วนใหญ่จะตั้งบ้านเรือนอยู่กันอย่างหนาแน่นเป็นกลุ่มก้อน จึง ทำให้หมู่บ้านหนึ่ง ๆ มีอาณาบริเวณที่ใช้ในการปลูกบ้านเรือนอยู่อาศัยไม่กว้างขวางเกินไป

2.1.6 เขตครอบคลุมของหอกระจายข่าว

จากการศึกษาเพื่อทราบเขตครอบคลุมในการออกรายการกระจายเสียง ของหอกระจายข่าวพบว่า หอกระจายข่าวที่สามารถทำการกระจายเสียงออกไปได้ครอบคลุมทุกครัวเรือนในหมู่บ้าน มีจำนวนมากถึงร้อยละ 60.60 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด สำหรับสัดส่วนร้อยละของหอกระจายข่าวที่สามารถกระจายเสียงได้ครอบคลุมได้ไม่ครบทุก ครัวเรือนในหมู่บ้านแต่ครอบคลุมได้มากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน คิดเป็น ร้อยละ 38.30 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด ส่วนที่เหลือเป็นหอกระจายข่าวที่มีความสามารถ กระจายเสียงได้ครอบคลุมจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้านได้น้อยกว่าร้อยละ 50 ของครัวเรือน ในหมู่บ้านทั้งหมด(ตาราง 3 ข้อ 6)

จากผลการศึกษาข้างต้นอาจกล่าวได้ว่าหอกระจายข่าวที่ได้จัดตั้งและ จัดรายการกระจายเสียงในหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ของอำเภอ ป่าซาง ส่วนใหญ่มีความ สามารถกระจายเสียง นำข้อมูลข่าวสารวิชาการไปสู่บุคคลเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง มีเพียง ส่วนน้อยที่ยังไม่สามารถกระจายเสียงเพื่อนำข้อมูลข่าวสารไปยังกลุ่มบุคคลเป้าหมายได้ อย่างครบถ้วน ด้วยเหตุผลความไม่เพียงพอทางเครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น กำลังขยายของ เครื่องขยายเสียงต่ำและจุดติดตั้งลำโพงยังไม่ทั่วถึง ซึ่งมักจะเกิดขึ้นกับหมู่บ้านที่มีขนาดใหญ่ มาก ๆ สมควรที่จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

2.1.7 ผู้ริเริ่มในการจัดตั้ง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้นำและราษฎรในหมู่บ้านเป็นผู้ริเริ่มใน การจัดตั้งหอกระจายข่าวมากถึงร้อยละ 64.90 ของหอกระจายข่าวทั้งหมดในอำเภอ ป่าซาง หอกระจายข่าวที่มีการจัดตั้งโดยความริเริ่มของบุคคล 3 ฝ่าย คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำและราษฎรในหมู่บ้าน มีร้อยละ 24.50 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด ส่วนหอกระจายข่าว

ที่มีการตั้งขึ้นโดยกลุ่มบุคคลอื่น ๆ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การจัดตั้งขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำ และราษฎรในท้องถิ่น มีร้อยละ 24.50 การจัดตั้งขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำในหมู่บ้านร้อยละ 2.10 และการจัดตั้งขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงฝ่ายเดียวร้อยละ 1.10 ของทอกระจายข่าวทั้งหมด (ตาราง 3 ข้อ 7)

จากผลการวิเคราะห์ซึ่งพบว่า การจัดตั้งทอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านจะเกิดขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องมีผู้ริเริ่มกระตุ้นให้บุคคลอื่น ๆ ในหมู่บ้านตระหนักถึงความจำเป็นหรือผลประโยชน์ที่ตนเองและชุมชนจะได้รับจากการจัดตั้งทอกระจายข่าวอย่างชัดเจน การจัดตั้งทอกระจายข่าวที่มีการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน นั้นก็มีผู้ริเริ่มจัดตั้งหลายกลุ่ม ที่สำคัญได้แก่ ผู้นำในหมู่บ้าน ราษฎรในหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐและบุคคลภายนอก แม้ว่าผู้นำและราษฎรในหมู่บ้านจะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งทอกระจายข่าวที่มีการจัดตั้งขึ้นส่วนใหญ่ แต่การริเริ่มนั้นน่าจะมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐเป็นผู้คอยแนะนำและสนับสนุนอยู่เบื้องหลังอย่างน้อยก็ส่วนหนึ่ง นอกจากนี้ อาจจะเป็นเพราะผู้นำและราษฎรในหมู่บ้านได้เรียนรู้จากการดำเนินงานทอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านที่มีการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านอื่น ซึ่งมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐและผู้นำในหมู่บ้านเป็นผู้ริเริ่มสนับสนุน ให้มีการจัดตั้งขึ้นว่าเมื่อมีการจัดตั้งขึ้นแล้วจะทำให้หมู่บ้านของตนได้รับประโยชน์อย่างไรบ้างจึงได้ร่วมมือกันจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านของตน

2.1.8 จำนวนเงินงบประมาณที่ใช้ในการติดตั้งทอกระจายข่าว

จากการศึกษาพบว่าจำนวนเงินงบประมาณที่ใช้ในการติดตั้งทอกระจายข่าวในหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยเฉลี่ย 19,546.67 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5,812.84 บาท ค่าต่ำสุดเท่ากับ 10,000 บาท และค่าสูงสุดเท่ากับ 50,000 บาท ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการแจกแจงความถี่พบว่าจำนวนทอกระจายข่าวที่ใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายในการติดตั้งอยู่ในช่วง 10,000 - 15,000, 15,001 - 20,000, 20,001 - 25,000 และมากกว่า 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.50, 28.70, 25.50 และ 4.30 ของทอกระจายข่าวทั้งหมด ตามลำดับ (ตาราง 3 ข้อ 8)

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น จำนวนเงินงบประมาณที่ต้องการสำหรับการจัดตั้งทอกระจายข่าวจะต้องใช้จำนวนเงินอย่างน้อยเพียงได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

หลายประการ นับตั้งแต่ค่าวัสดุครุภัณฑ์พื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการกระจายเสียง คือ เครื่องขยายเสียง ลำโพง สายไฟ และไมโครโฟน ไปจนกระทั่งวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนอื่น ๆ เช่น แผงควบคุมไฟ และค่าจ้างแรงงาน ช่างไฟฟ้า เครื่องเสียงที่มาทำการติดตั้ง ซึ่งการจัดซื้อ วัสดุครุภัณฑ์และอุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ก็จำเป็นต้องให้มีความสามารถที่จะกระจายเสียงให้ครอบคลุมพื้นที่หมู่บ้านให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้อีกด้วย การที่แต่ละหมู่บ้านใช้งบประมาณไม่เท่ากันก็เป็นเพราะมีการใช้จ่ายในการจัดซื้อจัดจ้างสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วข้างต้นในปริมาณและคุณภาพที่ต่างกัน

2.1.9 แหล่งที่มาของเงินงบประมาณที่ใช้ในการจัดตั้งหอกระจายข่าว

จากการสัมภาษณ์ เพื่อทราบแหล่งที่มาของเงินงบประมาณที่ใช้ในการจัดตั้งหอกระจายข่าวพบว่า เงินงบประมาณที่ใช้ในการจัดตั้งหอกระจายข่าวที่มีอยู่ทั้งหมดได้มาจากการบริจาคของราษฎร หน่วยงานเอกชน และจากเงินงบประมาณของส่วนราชการในลักษณะที่ต่างกัน กล่าวคือ หอกระจายข่าวที่ใช้เงินที่ราษฎรในหมู่บ้านบริจาคเพียงแหล่งเดียว มีจำนวนร้อยละ 46.80 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด หอกระจายข่าวที่ใช้เงินงบประมาณของหน่วยงานของรัฐมีจำนวนร้อยละ 31.90 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด หอกระจายข่าวที่ (ในการจัดตั้ง) ใช้เงินบริจาคจากราษฎรในหมู่บ้านสมทบกับเงินที่หน่วยงานเอกชนบริจาค คิดเป็นร้อยละ 12.80 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด หอกระจายข่าวที่ใช้เงินจากการบริจาคของหน่วยงานเอกชนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 6.40 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด และหอกระจายข่าวส่วนที่เหลือ คือร้อยละ 2.10 ของหอกระจายข่าวทั้งหมดใช้เงินที่ได้รับบริจาคของหน่วยงานเอกชนสมทบกับเงินงบประมาณจากส่วนราชการที่จัดมาสนับสนุน (ตาราง 3 ข้อ 9)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การจัดหางบประมาณมาใช้จ่ายให้เพียงพอนับเป็นภารกิจที่สำคัญและดำเนินการได้ค่อนข้างยากลำบาก เพราะจำนวนอุปกรณ์ในการจัดตั้งหอกระจายข่าวที่จะใช้ในการซื้อวัสดุอุปกรณ์และเงินงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้เป็นเงินที่มากพอสมควร แหล่งที่มาของเงินงบประมาณที่ใช้ในการจัดตั้งหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน ตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน นั้น การบริจาคจากราษฎรในหมู่บ้านนับว่าเป็นแหล่งงบประมาณที่สำคัญที่สุด รองลงไปได้แก่เงินงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ และเงินบริจาคจากเอกชนภายนอก ซึ่งอาจถือได้ว่าเงินงบประมาณจากสองแหล่งหลังนี้

เป็นตัวกระตุ้นความคิดริเริ่มให้ราษฎรในหมู่บ้านมีความรู้สึกที่ตนเองจะต้องมีส่วนร่วมด้วย เพราะสิ่งก่อสร้างที่จะได้นั้นแท้จริงแล้วจะตกเป็นสมบัติของส่วนรวมในหมู่บ้านของตนสืบไป

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของหอกระจายข่าว

รายการข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล (N = 94)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานที่ตั้งหอกระจายข่าว	(แห่ง)	
บ้าน	79	84.00
วัด	10	10.60
อื่น ๆ (โรงเรียน, ศาลาเอนกประสงค์)	5	5.40
2. อายุของการจัดตั้งหอกระจายข่าว	(แห่ง)	
1 - 3 ปี	35	37.20
4 - 6 ปี	26	27.70
7 - 9 ปี	22	23.40
มากกว่า 9 ปี	11	11.70
ค่าเฉลี่ย = 5.43 ปี		
ค่าสูงสุด = 14 ปี		
ค่าต่ำสุด = 1 ปี		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3.09		
3. วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานหอกระจายข่าว	(ชนิด)	
เครื่องขยายเสียง วิทยุเทป ไมโครโฟน และลำโพง	87	92.50
เครื่องขยายเสียง วิทยุ วิทยุเทป ไมโครโฟน และลำโพง	4	4.30
เครื่องขยายเสียง วิทยุ ไมโครโฟน และลำโพง	1	1.10
เครื่องขยายเสียง เครื่องเล่นเทป ไมโครโฟน และลำโพง	0	0.00
เครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน และลำโพง	2	2.10

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล (N = 94)	
	จำนวน	ร้อยละ
4. กำลังขยายของเครื่องขยายเสียง (เครื่อง)		
น้อยกว่า 150 วัตต์	6	6.38
151 - 250 วัตต์	38	40.42
251 - 350 วัตต์	49	52.10
มากกว่า 350 วัตต์	1	1.10
ค่าเฉลี่ย = 278.33 วัตต์		
ค่าสูงสุด = 500 วัตต์		
ค่าต่ำสุด = 100 วัตต์		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 59.55		
5. จำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านที่ตั้งหอกระจายข่าว (ครัวเรือน)		
น้อยกว่า 100 ครัวเรือน	17	18.10
101 - 200 ครัวเรือน	35	37.20
201 - 300 ครัวเรือน	25	26.60
301 - 400 ครัวเรือน	10	10.60
401 - 500 ครัวเรือน	5	5.30
มากกว่า 500 ครัวเรือน	2	2.10
ค่าเฉลี่ย = 207.67 ครัวเรือน		
ค่าสูงสุด = 605 ครัวเรือน		
ค่าต่ำสุด = 50 ครัวเรือน		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 117.08		
6. เขตครอบคลุมของหอกระจายข่าว (แห่ง)		
ครอบคลุมทุกครัวเรือนในหมู่บ้าน	57	60.60
ครอบคลุมมากกว่าครึ่งหนึ่งของครัวเรือนในหมู่บ้าน	36	38.30
ครอบคลุมครึ่งหนึ่งของครัวเรือนในหมู่บ้าน	1	1.10
ครอบคลุมน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของครัวเรือนในหมู่บ้าน	0	0.00

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล (N = 94)	
	จำนวน	ร้อยละ
7. ผู้ริเริ่มในการจัดตั้งหอกระจายข่าว (แห่ง)		
ผู้นำและราษฎรในหมู่บ้าน	61	64.90
เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำและราษฎรในหมู่บ้าน	23	24.50
เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำในหมู่บ้าน	7	7.40
ผู้นำในหมู่บ้าน	2	2.10
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	1	1.10
8. จำนวนเงินงบประมาณที่ใช้ในการติดตั้งหอกระจายข่าว (แห่ง)		
10,000 - 15,000 บาท	39	41.50
15,001 - 20,000 บาท	27	28.70
20,001 - 25,000 บาท	24	25.50
มากกว่า 25,000 บาท	4	4.30
ค่าเฉลี่ย = 19,564.68 บาท		
ค่าสูงสุด = 50,000 บาท		
ค่าต่ำสุด = 10,000 บาท		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 5,812.84		
9. แหล่งที่มาของเงินงบประมาณที่ใช้ในการจัดตั้ง		
หอกระจายข่าว (แห่ง)		
ราษฎรในหมู่บ้าน	44	46.80
ส่วนราชการ (หน่วยงานของรัฐ)	30	31.90
ราษฎรในหมู่บ้านร่วมกับเอกชน	12	12.80
เอกชน	6	6.40
ส่วนราชการร่วมกับเอกชน	2	2.10

2.2 ลักษณะการดำเนินงานกระจายเสียงของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว

2.2.1 ความสม่ำเสมอในการจัดรายการกระจายเสียงของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว

จากการสัมภาษณ์เพื่อทราบว่าผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวสามารถปฏิบัติตามงานจัดรายการกระจายเสียงที่ทอกระจายข่าวได้สม่ำเสมอมากน้อยเพียงใด ได้รับคำตอบจากผู้ดำเนินการทุกคนว่าสามารถไปปฏิบัติตามจัดรายการกระจายเสียงที่ทอกระจายข่าวด้วยตนเองได้อย่างสม่ำเสมอ (ตาราง 4 ข้อ 1)

สาเหตุอาจเนื่องจากผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวเป็นบุคคลที่มีความสามารถที่จะดำเนินงานทอกระจายข่าวมากที่สุดในหมู่บ้าน กล่าวคือ เป็นทั้งผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการกระจายเสียง เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการแจ้งข้อมูลข่าวสารสำคัญ ๆ ทั้งที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านและที่มาจากนอกหมู่บ้าน โดยการประสานงานกับแหล่งข่าวภายนอกคือ หน่วยงานของรัฐและเป็นผู้ที่ประกาศกรในหมู่บ้าน ให้การยอมรับนับถือมากที่สุด ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวจึงอยู่ในฐานะที่ต้องปฏิบัติตามผลิตและจัดรายการกระจายเสียงด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

2.2.2 ผู้ปฏิบัติงานสำรอง

จากการสัมภาษณ์เพื่อทราบว่าในกรณีที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้ ไม่สามารถจัดรายการกระจายเสียงด้วยตนเองได้ จะมีบุคคลอื่นใดบ้างที่สามารถมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทนได้โดยทันที พบว่าผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคลที่จะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดรายการกระจายเสียงมากที่สุด กล่าวคือ มีสัดส่วนความถี่มากถึงร้อยละ 45.70 ของทอกระจายข่าวทั้งหมด บุคคลที่จะได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่จัดรายการกระจายเสียงแทนในอันดับรองลงไปคือ ผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยมีสัดส่วนความถี่คิดเป็นร้อยละ 19.10 ของทอกระจายข่าวทั้งหมด และกลุ่มบุคคลอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกในครอบครัว (บุตร, ภรรยา) ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และพระภิกษุ รวมแล้วมีสัดส่วนความถี่คิดเป็นร้อยละ 29.80 ของทอกระจายข่าวทั้งหมด (ตาราง 4 ข้อ 2)

เหตุผลอาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานผลิตและจัดรายการกระจายเสียงทางทอกระจายข่าว เป็นงานที่ต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่จะต้องรับผิดชอบปฏิบัติงานหลายหน้าที่ในสังคม โอกาสที่จะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวย่อมจะมีขึ้นได้ สมควรที่จะมีผู้ปฏิบัติงานสำรองไว้ จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวสามารถมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติหน้าที่แทนได้ โดยไม่มีความลำบากแต่ประการใด ซึ่งบุคคลที่ถูกระบุว่าจะทำหน้าที่แทนนั้นส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกในครอบครัวของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว หรือบุคคลที่เป็นผู้ช่วยผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว หรือมีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดอยู่แล้วเช่น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และพระภิกษุ เป็นต้น

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละลักษณะการดำเนินงานจัดรายการกระจายเสียงของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว

รายการข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล (N = 94)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ความสม่ำเสมอในการจัดกระจายเสียง		
ของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว	(แห่ง)	
- สม่ำเสมอ	94	100.00
- ไม่สม่ำเสมอ	0	0.00
2. บุคคลที่ช่วยจัดรายการ ในกรณีที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้	(แห่ง)	
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	43	45.70
- บุคคลอื่น ๆ *	28	29.80
- ผู้สื่อข่าวสาธารณสุข	18	19.10
- สารวัตรกำนัน	3	3.20
- ผู้ใหญ่บ้าน	1	1.10
- อาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	1	1.10

* (ครู, พระ, ผู้ทรงคุณวุฒิ, ภรรยา, ลูกสาว, ลูกชาย)

2.3 การจัดทำตารางและการปฏิบัติงานจัดรายการกระจายเสียงของ หอกระจายข่าว

2.3.1 ความสม่ำเสมอในการจัดรายการกระจายเสียงของหอกระจาย ข่าว

จากการศึกษาพบว่าหอกระจายข่าวส่วนใหญ่มีสัดส่วนร้อยละ 84.00 ของหอกระจายข่าวทั้งหมดที่ระบุว่ามีการจัดรายการกระจายเสียงเพียงบางวัน สำหรับหอกระจายข่าวที่เหลือคือร้อยละ 16.00 ของหอกระจายข่าวทั้งหมดระบุว่ามีการจัดรายการกระจายเสียงเป็นประจำทุกวัน (ตาราง 5 ข้อ 1)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งพบว่า การจัดรายการกระจายเสียงอย่างสม่ำเสมอเป็นสิ่งที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวควรจะได้ดำเนินการ เพราะจะทำให้ผู้รับฟังเกิดความเคยชินและมั่นใจว่าหอกระจายข่าวเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เชื่อถือได้อย่างแท้จริง แต่การที่จะจัดรายการกระจายเสียงให้ได้อย่างสม่ำเสมอทุกวันนี้ จำเป็นที่จะต้องมีองค์ประกอบ 2 ประการเป็นอย่างน้อยคือ (1) จำเป็นที่จะต้องมีผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวที่มีความรับผิดชอบอย่างสูง และ (2) จำเป็นที่จะต้องมีข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมที่จะนำมาจัดรายการกระจายเสียง การที่หอกระจายข่าวส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดรายการกระจายเสียงได้อย่างสม่ำเสมอเชื่อว่าเป็นเพราะเหตุผลในข้อ 2 ที่กล่าวแล้ว

2.3.2 การจัดทำตารางกระจายเสียงของหอกระจายข่าว

จากการศึกษาพบว่าเกือบทั้งหมดหรือร้อยละ 97.90 ของหอกระจายข่าวที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ที่ไม่ได้จัดทำตารางกระจายเสียงไว้สำหรับถือปฏิบัติ มีเพียงร้อยละ 2.10 ของหอกระจายข่าวทั้งหมดที่ได้จัดทำตารางกระจายเสียงไว้ (ตาราง 5 ข้อ 2)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวพบว่า การจัดทำตารางกระจายเสียงของหอกระจายข่าวที่ชัดเจนไว้ให้ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวได้ปฏิบัติตามเป็นสิ่งที่ดี และเป็นเรื่องให้ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวส่วนใหญ่ยอมรับ แต่ในทางปฏิบัติจริงหอกระจายข่าว

ส่วนใหญ่ (โดยผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าวเอง) ก็ไม่ได้มีการจัดทำตารางกระจายเสียงที่ชัดเจนไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าวเห็นว่า แม้จะได้จัดทำตารางไว้อย่างชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติจริงยังไม่สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามตารางที่ได้วางไว้ได้

2.3.3 ความคิดเห็นของผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าวเกี่ยวกับการจัดทำตารางกระจายเสียง

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าวเกี่ยวกับความจำเป็นในการจัดทำตารางกระจายเสียงของทอดกระจายข้าวไว้เป็นหลักในการปฏิบัติงาน พบว่าผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าวเกือบทุกคนคือ ร้อยละ 98.90 ของผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าวทั้งหมดที่ตอบว่าเป็นการสมควรที่จะได้มีการจัดทำตารางกระจายเสียงของทอดกระจายข้าวไว้ (ตาราง 5 ข้อ 3)

2.3.4 ความคิดเห็นของผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าวเกี่ยวกับช่วงเวลากระจายเสียงของทอดกระจายข้าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าวเกี่ยวกับช่วงเวลาทอดกระจายข้าวควรจะได้กระจายเสียงมากที่สุด พบว่าช่วงเวลาระหว่าง 07.00 - 08.00 และ 17.00 - 18.00 น. เป็นช่วงเวลาที่ผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าวส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 51.00 ของผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าวทั้งหมด ระบุว่ามีความเหมาะสมที่จะกระจายเสียงมากที่สุด ช่วงเวลาที่มีความเหมาะสมในอันดับต่อ ๆ ไปคือช่วงเวลา 06.00 - 07.00 และ 17.00 - 18.00 น., ช่วงเวลา 07.00 - 08.00 น., ช่วงเวลา 06.00 - 07.00 น. และช่วงเวลา 06.00 - 07.00, 12.00 - 13.00 และ 17.00 - 18.00 น. โดยมีสัดส่วนจำนวนผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าวที่ระบุว่าช่วงเวลาดังกล่าวมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 27.70, 19.10, 1.10 และ 1.10 ของผู้ดำเนินการทอดกระจายข้าวทั้งหมดตามลำดับ (ตาราง 5 ข้อ 4)

2.3.5 ช่วงเวลากระจายเสียงที่ทอดกระจายข้าวมีการดำเนินการจริงในปัจจุบัน

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับช่วงเวลากระจายเสียงที่ทอดกระจายข้าวมีการกระจายเสียงจริงในปัจจุบันพบว่าช่วงเวลา 07.00 - 08.00 น. และ 17.00 - 18.00 น.

เป็นช่วงเวลาที่หอกระจายข่าวมีการกระจายเสียงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.00 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด ช่วงเวลาที่มีการกระจายเสียงในสัดส่วนที่รองลงไปคือ ไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน ช่วงเวลา 06.00 - 07.00 และ 17.00 - 18.00 น., ช่วงเวลา 07.00 - 08.00 น. ช่วงเวลา 06.00 - 07.00 น. และช่วงเวลา 07.00 - 08.00, 12.00 - 13.00 และ 17.00 - 18.00 น. โดยมีจำนวนหอกระจายข่าวที่ปฏิบัติในแต่ละช่วงคิดเป็นร้อยละ 27.70, 18.00, 17.00, 3.20 และ 1.10 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด ตามลำดับ (ตาราง 5 ข้อ 5)

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าว กล่าวได้ว่า การกระจายเสียงที่มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีการกระจายเสียงในช่วงเวลาที่กลุ่มบุคคลเป้าหมายหรือผู้ฟังมีความสะดวกและพร้อมที่จะรับฟัง ซึ่งช่วงเวลาที่ผู้ฟังจะมีความต้องการรับฟังรายการกระจายเสียงนั้น อย่างน้อยที่สุดจะต้องเป็นเวลาที่ไม่ว่างหรือกระทบกระเทือนการปฏิบัติภาระหน้าที่หลักที่ตนต้องปฏิบัติ เช่น ไม่ใช่เวลาที่ต้องเร่งรีบไปปฏิบัติหน้าที่อื่นซึ่งสำคัญกว่า และเป็นเวลาที่ผู้ฟังอยู่ในขอบเขตที่สามารถรับฟังการกระจายเสียงได้ชัดเจน เนื่องจากผู้ฟังข่าวสารในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอาชีพทางการเกษตรหรือประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างที่เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตรซึ่งตามปกติมักจะต้องไปปฏิบัติงานในไร่ในนาที่อยู่ห่างไกลจากบ้านเรือน ตั้งแต่เช้าตรู่และกว่าจะกลับมาถึงบ้านก็เย็นหรือค่ำมากแล้ว ดังนั้นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่จะกระจายเสียงผ่านหอกระจายข่าวจึงได้แก่ช่วงเวลาก่อนเวลา 08.00 น. เป็นต้นไป

ผลจากการศึกษาที่พบในครั้งนี้อย่างยิ่ง ในส่วนที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวระบุว่ามีความเหมาะสม และกระจายเสียงจริง ก็จะสอดคล้องกับช่วงเวลาดังกล่าวข้างต้น ส่วนการกระจายเสียงในช่วงเวลาอื่นส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องที่มีความเร่งด่วนในตัวของมันหรือเป็นช่วงที่เกษตรกรไม่ได้ออกไปปฏิบัติงานในไร่ในนา และการที่หอกระจายข่าวบางส่วนไม่ได้กำหนดเวลาการกระจายเสียงที่แน่นอนไว้ และมีการกระจายเสียงเมื่อมีข่าวสารนั้นเป็นการดำเนินงานที่เป็นไปตามเงื่อนไขหลายประการนับตั้งแต่ความสามารถในการจัดหาข่าว การผลิตรายการและระดับความรับผิดชอบของผู้ใช้หอกระจายข่าวประกอบกัน

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของการจัดทำตารางการปฏิบัติงานกระจายเสียงของหอกระจายข่าว

รายการข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล (N = 94)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ความสม่ำเสมอในการกระจายเสียงของหอกระจายข่าว (แห่ง)		
- มีการกระจายเสียงเป็นประจำทุกวัน	15	16.00
- มีการออกรายการกระจายเสียงเพียงบางวัน เฉพาะวันที่มีข่าว	79	84.00
2. การจัดทำตารางกระจายเสียงของหอกระจายข่าว (แห่ง)		
- มี	2	2.10
- ไม่มี	92	97.90
3. ความคิดเห็นของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวเกี่ยวกับการจัดทำตารางกระจายเสียงของหอกระจายข่าว (คน)		
- สมควรจะได้มีการจัดทำตารางกระจายเสียงได้	93	98.90
- ไม่สมควรจะมีการจัดทำตารางกระจายเสียง	1	1.10
4. ความคิดเห็นของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวเกี่ยวกับช่วงเวลากระจายเสียงของหอกระจายข่าว (คน)		
- 07.00 - 08.00 และ 17.00 - 18.00 น.	48	51.00
- 06.00 - 07.00 และ 17.00 - 18.00 น.	26	27.70
- 07.00 - 08.00 น.	18	19.10
- 06.00 - 07.00 น.	1	1.10
- 06.00 - 07.00, 12.00 - 13.00 และ 17.00 - 18.00 น.	1	1.10

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล (N = 94)	
	จำนวน	ร้อยละ
5. ช่วงเวลากระจายเสียงที่หอกระจาย	(คน)	
ข่าวมีการดำเนินการจริงในปัจจุบัน		
- 07.00 - 08.00 และ 17.00 - 18.00 น.	31	33.00
- 06.00 - 07.00 และ 17.00 - 18.00 น.	17	18.00
- 07.00 - 08.00 น.	16	17.00
- 06.00 - 07.00 น.	3	3.20
- 07.00 - 08.00, 12.00 - 13.00 และ 17.00 - 18.00 น.	1	1.10
- ไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน	26	27.70

2.4 รูปแบบ วิธีการผลิตแหล่งข่าวสารและสื่อที่ใช้ในการจัดทำรายการกระจายเสียงของหอกระจายข่าว

2.4.1 รูปแบบของรายการกระจายเสียง

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าหอกระจายข่าวที่มีการกระจายเสียงแบบมีรายการข่าวซึ่งผู้ดำเนินการเป็นผู้ผลิตและกระจายเสียงด้วยตนเอง พร้อมกับมีการเสริมด้วยรายการเพลงและข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.12 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด รูปแบบของรายการกระจายเสียงที่หอกระจายข่าวมีการปฏิบัติในอันดับรอง ๆ ลงไป ได้แก่ รูปแบบที่มีการกระจายข่าวสลับด้วยรายการข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียง โดยมีจำนวนที่ปฏิบัติในแต่ละรูปแบบคิดเป็นร้อยละ 30.85, 29.78 และ 4.25 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด ตามลำดับ (ตาราง 6 ข้อ 1)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวพบว่า รายการกระจายเสียงที่หอกระจายข่าวแต่ละแห่งดำเนินการกระจายเสียงไปสู่กลุ่มบุคคลเป้าหมายจะได้รับความสนใจและได้รับการยอมรับจากผู้ฟังมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับรูปแบบของรายการที่หอกระจายข่าวทำการกระจายเสียงออกไปด้วย แต่การที่หอกระจายข่าวดำเนินการผลิตรายการที่มีรูปแบบได้ดีเป็นที่น่าสนใจของผู้ฟังมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความรู้ความสามารถในหลักและวิธีการผลิตรายการของผู้ดำเนินงานหรือผู้ดำเนินการหอกระจายข่าว ประกอบกับการสนับสนุนจากทีมงานและหน่วยงานภายนอก การที่หอกระจายข่าวส่วนใหญ่มีการผลิตรายการแบบเสนอข่าวสลับกับเพลง และการถ่ายทอดรายการกระจายเสียงของสถานีวิทยุมากที่สุดนั้นเป็นเพราะเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ การเปิดเพลงจากเทปบันทึกเสียง และการถ่ายทอดรายการกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ออกอากาศอยู่นั้นเป็นสิ่งที่กระทำได้ง่าย ในขณะที่รายการข่าวที่เสนอโดยตรงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากสำหรับผู้ดำเนินการหอกระจายข่าว อย่างไรก็ตามความรับผิดชอบต่อสังคมและความเสียสละก็อาจเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้หอกระจายข่าวบางส่วนมีการกระจายข่าวโดยการนำเสนอข่าวแต่เพียงอย่างเดียว

2.4.2 วิธีการผลิตรายการของหอกระจายข่าว

จากการศึกษาพบว่าการกระจายเสียงของหอกระจายข่าวทั้งหมดที่มีการกระจายเสียง โดยวิธีให้ผู้ประกาศอ่านข่าวด้วยตนเอง (ตาราง 6 ข้อ 2) จากการสัมภาษณ์ถึงวิธีการดำเนินงานของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวพบว่า ร้อยละ 50.00 ของหอกระจายข่าวทั้งหมดที่มีการนำข่าวที่ได้รับมานั้น ไปเรียบเรียงและขีดเกล้าข้อความให้เรียบร้อยเหมาะสมก่อน ส่วนอีกร้อยละ 50.00 ที่เหลือไม่มีการเรียบเรียงข่าวสารที่ได้รับมาแต่อย่างใด กล่าวคือ เมื่อได้รับข่าวมาแล้วก็นำไปอ่านหรือพูดออกรายการไปโดยตรงทันที (ตาราง 6 ข้อ 3)

จากข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีการผลิตรายการของหอกระจายข่าว ในกรณีที่จำเป็นจะต้องนำเสนอข่าวด้วยตนเองว่าครึ่งหนึ่งของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าว มีการนำเสนอข่าวโดยมีการนำข่าวที่ได้รับมา ไปเรียบเรียงข้อความให้สละสลวย เหมาะสมแก่การนำจัตรายการก่อน ในขณะที่อีกครึ่งหนึ่ง มีการนำเสนอโดยไม่ได้มีการดำเนินการใด ๆ กับข่าวนั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างในระดับความรู้ความสามารถและความรับผิดชอบของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวแต่ละกลุ่ม

2.4.3 แหล่งที่มาของข่าวสารส่วนใหญ่ที่ทอกระจายข่าวนำมากระจายเสียง

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวเพื่อทราบแหล่งที่มาของข่าวสาร ส่วนใหญ่ที่ทอกระจายข่าวนำมากระจายเสียงพบว่า ทอกระจายข่าวส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 97.80 ระบุว่าส่วนราชการต่าง ๆ เป็นผู้สนับสนุนข้อมูลข่าวสารที่สำคัญที่สุด มีทอกระจายข่าวเพียงสองแห่งหรือร้อยละ 2.20 ระบุว่า มีการถ่ายทอดรายการกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงมากกว่าการนำข้อมูลข่าวสารมาจากส่วนราชการ และแหล่งข่าวสารอื่น ๆ (ตาราง 6 ข้อ 4)

สาเหตุอาจเป็นเพราะการที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวส่วนใหญ่ระบุว่าข้อมูลข่าวสารที่ส่วนราชการเป็นผู้จัดทำและส่งให้เป็นหลักฐานที่ยืนยันได้ว่าผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดในการจัดหาข้อมูลข่าวสาร และการผลิตรายการด้วยตนเองประการหนึ่ง ส่วนอีกประการหนึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวเห็นความสำคัญและมีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับส่วนราชการต่าง ๆ ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางราชการไปยังประชาชนในหมู่บ้านตำบลของตน

2.4.4 ประเภทสื่อบันทึกข่าวสารที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวระบุว่าความเหมาะสมที่นำมาใช้ในการผลิตรายการกระจายเสียงของทอกระจายข่าวมากที่สุด

จากการศึกษาเพื่อทราบระดับของความเหมาะสมของสื่อบันทึกข้อมูลข่าวสาร สำหรับสิ่งที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวนำไปใช้ในการผลิตรายการกระจายเสียงของทอกระจายข่าวพบว่า เทปบันทึกเสียงเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด สื่อที่มีความเหมาะสมในอันดับรองลงไปได้แก่ เอกสารคำแนะนำ จดหมายข่าว และบทความ โดยสัดส่วนจำนวนผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวที่ระบุว่าสื่อแต่ละประเภทมีความเหมาะสมมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 58.50, 30.85, 5.32 และ 2.13 ของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวทั้งหมดตามลำดับ (ตาราง 6 ข้อ 5)

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าว กล่าวได้ว่า การที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวระบุว่าเทปบันทึกเสียง เป็นสื่อบันทึกข้อมูลข่าวสารที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการผลิตรายการกระจายเสียงของทอกระจายข้าวมากที่สุด เพราะเป็นสื่อที่สอดคล้องกับเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานกระจายเสียงที่ทอกระจายข้าวส่วนใหญ่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามสื่อบันทึกข้อมูลประเภทเอกสารคำแนะนำและสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ ก็เป็นสื่อบันทึกข้อมูลที่อยู่ในวิสัยที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวสามารถนำมาผลิตเป็นรายการที่จะนำไปกระจายเสียงผ่านทอกระจายข้าวด้วยตนเองได้

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละรูปแบบ วิธีการผลิต แหล่งข่าวและสื่อที่ใช้ในการจัดทำรายการกระจายเสียงของทอกระจายข้าว

รายการข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล (N = 94)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. รูปแบบของรายการกระจายเสียง	(แห่ง)	
- มีรายการข่าวและมีการถ่ายทอดรายการข่าว		
จากสถานีวิทยุกระจายเสียงพร้อมทั้งมีเพลงประกอบ	33	35.12
- มีรายการข่าวแต่เพียงอย่างเดียว	29	30.85
- มีรายการข่าวและมีเพลงประกอบ	28	29.78
- มีรายการข่าวและถ่ายทอดรายการข่าว		
จากสถานีวิทยุกระจายเสียง	4	4.25
2. วิธีการผลิตรายการของทอกระจายข้าวในกรณีที่	(แห่ง)	
ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวได้รับข่าวมาจากแหล่งข่าว		
ในรูปแบบที่ไม่สามารถจัดรายการได้เอง		
- เป็นรายการอ่านข่าวรายการสด	94	100.00
- เป็นรายการที่บันทึกเทปไว้ก่อนแล้วจึงนำไป		
เปิดกระจายเสียง	0	0.00
- มีทั้งอ่านข่าวสดและบันทึกเทป	0	0.00
3. วิธีการผลิตรายการกระจายเสียงในกรณีที่เป็น	(แห่ง)	
รายการข่าวสด		

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล (N = 94)	
	จำนวน	ร้อยละ
- ผู้ประกาศพูดไปโดยไม่มีการเรียบเรียงข้อความไว้ล่วงหน้า	47	50.00
- ผู้ประกาศอ่านจากข้อความที่มีการเรียบเรียงไว้แล้ว	47	50.00
4. แหล่งที่มาของข่าวสารส่วนใหญ่ที่หอกระจายนำมาจัดรายการกระจายเสียง	(แห่ง)	
- ส่วนราชการต่าง ๆ	92	97.80
- สถานีวิทยุกระจายเสียง	2	2.20
5. ประเภทสื่อบันทึกข่าวสารที่ผู้ใช้หอกระจายข่าวระบุว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการผลิตรายการกระจายเสียงของหอกระจายข่าวมากที่สุด	(คน)	
- เทปบันทึกเสียง	55	58.50
- เอกสารคำแนะนำ	29	30.85
- จดหมายข่าว	5	5.32
- บทความ	2	2.13
- ไม่มีคำตอบ	3	3.20

2.4.5 เนื้อหาของข่าวสารที่นำมาจัดรายการกระจายเสียงผ่านหอกระจายข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวเกี่ยวกับปริมาณการนำข้อมูลข่าวสารวิชาการประเภทต่าง ๆ รวม 5 ด้าน คือ ด้านการเกษตร ด้านการสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านการปกครอง และด้านบริการสังคมในหมู่บ้าน ที่นำมาจัดรายการกระจายเสียง ในหอกระจายข่าว พบว่าหอกระจายข่าวมีการนำข้อมูลข่าวสารวิชาการด้าน

การสาธารณสุขมากที่สุด กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.20 ประเภทข้อมูลข่าวสาร ด้านอื่นที่หอกระจายข่าวนำมาจัดรายการกระจายเสียงในปริมาณที่รองลงไป ได้แก่ ข้อมูล ข่าวสารด้านบริการสังคมในหมู่บ้าน ด้านการปกครอง ด้านการเกษตร และด้านการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.61, 1.71, 1.76 และ 2.87 ตามลำดับ สำหรับข้อมูลรายละเอียดจำนวนหอกระจายข่าวที่ทำการกระจายเสียง ข้อมูลข่าวสารแต่ละด้านมากนัก เพียงใดได้นำเสนอไว้ในตาราง 7 ตั้งแต่ข้อ 1 ถึงข้อ 5

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การที่หอกระจายข่าวส่วนใหญ่มีการนำ ข้อมูลข่าวสารด้านการสาธารณสุขมาจัดรายการกระจายเสียงมากที่สุด รองลงไปเป็นข้อมูล ข่าวสาร ด้านการบริการสังคม การปกครอง ด้านการเกษตร และด้านศึกษานั้น เชื่อว่าเป็นเพราะผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวได้รับข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการใน สังกัดกระทรวงสาธารณสุขมากกว่าหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ กระทรวงศึกษาธิการตามลำดับ และการที่ข้อมูลข่าวสารด้านการปกครองและข่าวสารด้าน บริการสังคมเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีการนำจัดรายการกระจายเสียงมากเป็นอันดับ 2 นั้นอาจ เป็นเพราะเป็นข้อมูลข่าวสาร ที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวสามารถจะหามาได้สะดวกกว่า ข่าวสารด้านอื่น ๆ ยกเว้นข้อมูลข่าวสารด้านสาธารณสุข

ตาราง 7 ระดับความต้องการเนื้อหาข่าวสารที่มีการจัดรายการกระจายเสียงของ หอกระจายข่าว

รายการ	ระดับความต้องการ						ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	มาก		ปานกลาง		น้อย			
	N	%	N	%	N	%		
1. ข่าวสารด้านการเกษตร	30	31.91	57	60.64	7	7.45	1.76	ปานกลาง
2. ข่าวสารด้านสาธารณสุข	75	79.80	19	20.20	0	0.00	1.20	มาก
3. ข่าวสารด้านการศึกษา	3	3.20	6	6.40	85	90.40	2.87	น้อย
4. ข่าวสารด้านการปกครอง	31	33.00	60	63.80	3	3.20	1.71	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	ระดับความต้องการ						ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	มาก		ปานกลาง		น้อย			
	N	%	N	%	N	%		
5. ข่าวสารบริการสังคมและชุมชนในหมู่บ้าน	39	41.50	53	56.40	2	2.10	1.61	มาก

2.5. ประเภทของข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่มีการกระจายเสียงผ่านหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน

2.5.1 ประเภทข้อมูลข่าวสาร

จากการศึกษาพบว่า ในหมู่บ้านที่ผ่านมาหอกระจายข่าวทุกแห่งมีการนำข้อมูลข่าวสารวิชาการเกี่ยวกับการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ มากระจายเสียงผ่านหอกระจายข่าวของตน (ตาราง 8 ข้อ 1)

2.5.2 ชนิดพืชที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวระบุว่ามีการนำข้อมูลข่าวสารวิชาการมาจัดรายการกระจายเสียง

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวเกี่ยวกับชนิดพืชที่มีการนำข้อมูลข่าวสารวิชาการมากระจายเสียง โดยให้โอกาสเลือกตอบได้หลายชนิด พบว่าพืชที่มีการนำข้อมูลข่าวสารวิชาการมากระจายเสียงเรียงลำดับ จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ คือ ข้าวนาปี กระเทียม ลำไย ทอมนแดง มะม่วง ข้าวนาปรัง ถั่วลิสง และถั่วเหลือง โดยมีจำนวนผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวที่ระบุว่ามีการนำข้อมูลข่าวสารวิชาการของพืชต่าง ๆ แต่ละชนิดมากระจายเสียง คิดเป็นร้อยละ 100.00, 85.10, 77.70, 48.90, 23.40, 16.00, 3.20 และ 2.20 ของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวทั้งหมด ตามลำดับ (ตาราง 8 ข้อ 2)

2.5.3 ชนิดสัตว์ที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวระบุว่ามีการนำข้อมูล ข่าวสารวิชาการมาจัดรายการกระจายเสียง

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวเกี่ยวกับชนิดของสัตว์ที่มีการนำข้อมูลข่าวสารวิชาการมากระจายเสียง โดยให้โอกาสเลือกตอบได้หลายชนิด พบว่าชนิดของสัตว์ที่มีการนำข้อมูลข่าวสารวิชาการมากระจายเสียง เรียงตามลำดับมากไปหาน้อย คือ ไก่ สุกร โค กระบือ และเป็ด โดยมีสัดส่วนจำนวนผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวที่ระบุว่ามีการนำข้อมูล ข่าวสาร วิชาการ มากระจายเสียง สำหรับสัตว์แต่ละชนิดคิดเป็นร้อยละ 98.90, 98.90, 96.80, 1.10 และ 1.10 ของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวทั้งหมดตามลำดับ (ตาราง 8 ข้อ 3)

สาเหตุอาจเนื่องมาจากโดยเหตุที่อาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพหลักของกลุ่มผู้ฟังทอกระจายข่าวในหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ทุกหมู่บ้าน ข้อมูล ข่าวสาร วิชาการที่เกี่ยวกับการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การตลาดสินค้าและการผลิตมันฝรั่งที่เกี่ยวข้องกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ จึงเป็นเรื่องที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวและผู้ฟังทอกระจายข่าวให้ความสนใจ ดังจะเห็นได้ว่าแม้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่นำกระจายเสียงน้อยกว่าข่าวสารด้านอื่น ๆ แต่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวก็พยายามจัดหาและนำมาจัดรายการกระจายเสียงให้ผู้ฟังได้รับฟังอย่างเต็มความสามารถ กล่าวคือทอกระจายข่าวทุกแห่งระบุว่า ได้นำข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ชนิดที่มีการปลูกและมีการเลี้ยงมากในพื้นที่มากระจายเสียงให้ผู้ฟังซึ่งเป็นเกษตรกรได้รับฟังล้วน เป็นชนิดพืชและสัตว์ที่มีการเลี้ยง ในพื้นที่ทั้งนั้น

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของประเภทข้อมูลข่าวสารวิชาการด้านการเกษตรที่มีการกระจายเสียงผ่านหอกระจายข่าวในรอบปีที่ผ่านมา

รายการข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล (N = 94)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทของข้อมูลข่าวสาร (แห่ง)		
- มีวิชาการด้านการปลูกพืชแต่เพียงอย่างเดียว	0	0.00
- มีวิชาการด้านการเลี้ยงสัตว์แต่เพียงอย่างเดียว	0	0.00
- มีวิชาการทั้งด้านการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์	94	100.00
2. ชนิดพืชที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวระบุว่ามีการนำข้อมูล (แห่ง)		
ข่าวสารวิชาการมาจัดรายการกระจายเสียง		
- ข้าวนาปี	94	100.00
- กระเทียม	80	85.10
- ลำไย	73	77.70
- หอมแดง	46	48.90
- มะม่วง	22	23.40
- ข้าวนาปรัง	15	16.00
- ถั่วลิสง	3	3.20
- ถั่วเหลือง	2	2.20
3. ชนิดสัตว์ที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวระบุว่ามีการนำ (แห่ง)		
ข้อมูลข่าวสารวิชาการมาจัดรายการกระจายเสียง		
- ไก่	93	98.90
- สุกร	93	98.90
- โค	91	96.80
- กระบือ	1	1.10
- เป็ด	1	1.10

* หมายเหตุ : ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวหรือผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบที่ถาม

2.6 ช่วงเวลากระจายเสียงที่เหมาะสมสำหรับข้อมูล ข่าวสารวิชาการด้าน การปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิด

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวเกี่ยวกับชนิดพืชและสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของท้องถิ่น ซึ่งผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวคิดว่ามีความเหมาะสมที่จะนำข้อมูล ข่าวสารวิชาการเกี่ยวกับพืชนั้นมากระจายเสียงให้เกษตรกรได้รับฟัง พบว่ามีทั้งหมด 10 ชนิด ซึ่งในจำนวนนี้เป็นพืช 7 ชนิด และสัตว์ 3 ชนิด โดยระบุว่ามีความ ต้องการข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกข้าวนาปีและการเลี้ยงสัตว์ทั้ง 3 ชนิด คือ โค สุกร และไก่ ชนิด พืชที่ระบุว่ามีความต้องการจะนำข้อมูลข่าวสารวิชาการมาจัดรายการกระจายเสียงเรียง ลำดับตามจำนวนที่ต้องการจากมากไปหาน้อยคือ ข้าวนาปี กระเทียม ลำไย หอมแดง มะม่วง ข้าวนาปรัง และถั่วลิสง โดยมีจำนวนทอกระจายข่าวที่ต้องการคิดเป็นร้อยละ 86.17, 79.79, 48.94, 23.40, 17.02 และ 3.19 ของทอกระจายข่าวทั้งหมด ตามลำดับ (ตาราง 9)

สำหรับช่วงเวลาที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวระบุว่ามีความเหมาะสมที่จะนำ ข้อมูลข่าวสารวิชาการเกี่ยวกับการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิดมากระจายเสียงนั้นระบุว่า ข้อมูลข่าวสารวิชาการเกี่ยวกับการปลูกไม้ผล 2 ชนิด และสัตว์ 3 ชนิด คือ มะม่วง ลำไย ไก่ โค และสุกร สามารถนำมากระจายเสียงได้ ตลอดปี ส่วนข้อมูลข่าวสารวิชาการ เกี่ยวกับการปลูกพืชเศรษฐกิจอีก 5 ชนิด คือ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง กระเทียม หอมแดง และถั่วลิสง ควรจะได้นำมากระจายเสียงในช่วงเดือนสิงหาคม - ตุลาคม, มกราคม - มีนาคม, ธันวาคม - เมษายน และธันวาคม- มีนาคม (ตาราง 9)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ช่วงเวลาที่เหมาะสมจะนำข้อมูลข่าวสารวิชาการมา กระจายเสียงให้กลุ่มบุคคลเป้าหมายรับฟังนั้น นอกจากจะต้องเป็นช่วงที่ผู้ฟังมีความพร้อม และสะดวกที่จะรับฟังแล้ว ยังขึ้นอยู่กับฤดูกาลเพาะปลูก ซึ่งอาจเป็นช่วงเวลาก่อนการเพาะปลูก ขณะทำการเพาะปลูกและหลังการเก็บเกี่ยว ในกรณีที่เป็นข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด และ วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว จากผลการศึกษาที่ได้นำเสนอไปแล้วในตอนต้นนั้น แสดงให้ เห็นว่าแท้จริงแล้วผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวทั้งหมดมีความรู้ ความเข้าใจในช่วงเวลาที่ เหมาะสมที่จะนำข้อมูลข่าวสารวิชาการด้านการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิดเป็นอย่างดี ดังที่ระบุว่าข้อมูลข่าวสารวิชาการเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์และการปลูกไม้ผลนั้น สามารถนำ

เสนอได้ตลอดทั้งปี ส่วนข้อมูลข่าวสารวิชาการเกี่ยวกับการปลูกพืชอายุสั้นควรจะได้นำเสนอในช่วงที่เกษตรกรกำลังมีการปลูกพืชชนิดนั้น ๆ สำหรับสัดส่วนความต้องการข้อมูลข่าวสารวิชาการสำหรับพืชและสัตว์แต่ละชนิดไม่เท่ากันนั้นเป็นไปตามสภาพความมากและน้อยของหมู่บ้านที่มีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิดในหมู่บ้าน

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของความเหมาะสมในช่วงเวลาการกระจายข่าวสารด้าน
การเกษตร

ชนิดพืชหรือชนิดสัตว์	ช่วงเวลาที่เหมาะสม	จำนวนผู้ดำเนินการ	ร้อยละ ทอกที่ระบุว่าเหมาะสม
1. ข้าวนาปี	สิงหาคม-ตุลาคม	94	100.00
2. ข้าวนาปรัง	มกราคม-มีนาคม	16	17.02
3. กระเทียม	ธันวาคม-เมษายน	81	86.17
4. ทอมแดง	ธันวาคม-เมษายน	46	48.94
5. ถั่วลิสง	ธันวาคม-มีนาคม	3	3.19
6. ลำไย	ตลอดปี	75	79.79
7. มะม่วง	ตลอดปี	22	23.40
8. โค	ตลอดปี	94	100.00
9. สุกร	ตลอดปี	94	100.00
10. ไก่	ตลอดปี	94	100.00

2.7 ประเภท แหล่งที่มา และปริมาณความต้องการงบประมาณค่าใช้จ่าย ในการดำเนินงานทอกระจายข่าว

2.7.1 ประเภทค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

จากการศึกษาพบว่าค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทอกระจายข่าว ซึ่งผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวระบุว่ามีการใช้จ่ายอยู่ 3 ประเภทคือ ค่ากระแสไฟฟ้า ค่าซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ และค่าวัสดุสำนักงาน ซึ่งในการจ่ายค่าใช้จ่ายจริงของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวพบว่า ทอกระจายข่าวที่มีการจ่ายเงินไปเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายกระแสไฟฟ้า

มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 97.80 ส่วนค่าใช้จ่ายเงินเป็นค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 6.40 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 2.10 มีการใช้จ่ายเงินไปเป็นค่าวัสดุสำนักงาน (ตาราง 10 ข้อ 1)

2.7.2 แหล่งที่มาของงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหอกระจายข่าว

จากการศึกษาพบว่าแหล่งที่มาของเงินงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหอกระจายข่าวที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวนำมาใช้เพื่อการต่าง ๆ นั้น มีแหล่งที่มาหลายแหล่งด้วยกัน กล่าวคือร้อยละ 62.02 ของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวที่ระบุว่าได้นำเงินส่วนตัวมาเป็นค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงาน ร้อยละ 39.36 ระบุว่าได้รับเงินจากกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 14.49 ระบุว่ามีการเงินที่ได้จากกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 7.40 ระบุว่าได้ใช้เงินจากผู้บริจาค ส่วนที่เหลืออีก 1.10 ระบุว่าได้รับเงินช่วยเหลือจากส่วนราชการ (ตาราง 10 ข้อ 2)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวพบว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหอกระจายข่าวหลังจากที่ได้มีการจัดซื้อเครื่องมืออุปกรณ์และติดตั้งเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายหลัก 3 ประการคือ ค่าใช้กระแสไฟฟ้า ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ ซึ่งมีการเสื่อมชำรุด และค่าดำเนินการด้านอื่น ๆ เช่น การจัดซื้อวัสดุสำนักงาน วัสดุโสต ม้วนเทป และอื่น ๆ

ค่าใช้กระแสไฟฟ้าเป็นค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นตลอดเวลาที่มีการเปิดเครื่องขยายเสียงและอุปกรณ์ เพื่อจัดรายการกระจายเสียง จำนวนเงินที่ต้องใช้จ่ายไปในแต่ละเดือนจะขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่มีการเปิดเครื่องกระจายเสียง และกำลังขยายเสียงของเครื่องขยายเสียงและอุปกรณ์รวมกัน ค่าใช้จ่ายส่วนนี้จะเป็นค่าใช้จ่าย ที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวจำเป็นต้องหาเงินค่าชำระเป็นประจำทุกเดือน ในการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้มีการสอบถามจำนวนเงินที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวต้องใช้จ่ายไปเป็นค่ากระแสไฟฟ้าอย่างเป็นทางการ แต่จากการสังเกตพบว่า ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวไม่สามารถระบุค่าใช้จ่ายในการใช้กระแสไฟฟ้าเพื่อการจัดรายการกระจายเสียงโดยเฉพาะอย่างชัดเจนได้ เพราะการติดตั้งเครื่องขยายเสียงและอุปกรณ์ไม่ได้ติดตั้งมิเตอร์วัดกระแสไฟฟ้าแยกไว้ต่างหาก แต่มีการใช้ไฟฟ้ารวมกับเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่น ๆ ของบ้าน วัด โรงเรียน สำหรับค่า

ซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีการเสื่อมและชำรุด เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเป็นครั้งเป็นคราว ซึ่งเป็นการใช้และการเสื่อมตามธรรมชาติเนื่องจากการใช้งานมานาน ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์นี้หากเกิดขึ้นมักจะต้องเสียค่าใช้จ่ายคิดเป็นมูลค่าที่ค่อนข้างจะมากเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายกระแสไฟฟ้า และมักเกิดขึ้นกับหอกระจายข่าวที่มีอายุมากหรือมีการดูแลรักษาไม่เพียงพอ ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการผลิตรายการกระจายเสียง เช่น ค่าซื้อม้วนเทป ค่าเอกสารสิ่งพิมพ์ และอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายในด้านนี้จะมากนักขึ้นอยู่กับความในการพยายามที่จะปรับปรุงจัดทำรายการกระจายข่าวให้มีคุณภาพ

ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวได้ใช้เงินส่วนตัว จ่ายค่ากระแสไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์ด้วยตนเอง แต่ก็พบว่าผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวส่วนหนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจากกองทุนสำรองของหมู่บ้านและผู้บริหาร ซึ่งอาจเป็นเอกชนหรือผู้รับฟังในหมู่บ้านที่บริจาคผ่านตัวบริจาคตั้งไว้ที่วัด และมีบางส่วนซึ่งมีเพียงแห่งเดียวจาก 94 แห่ง ที่ได้รับเงินสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ

2.7.3 ความต้องการปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ในการดำเนินงานหอกระจายข่าว

จากการสัมภาษณ์ความต้องการปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ในการดำเนินงานหอกระจายข่าวของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวพบว่า ร้อยละ 95.70 ของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวทั้งหมดระบุว่ามีความต้องการที่จะปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์การดำเนินงานที่มีอยู่ (ตาราง 10 ข้อ 3)

2.7.4 จำนวนเงินงบประมาณที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวระบุว่าต้องการใช้ในการปรับปรุงเครื่องมือ อุปกรณ์

สำหรับงบประมาณค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9,297.87 บาท มีค่าสูงสุด เท่ากับ 36,000 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6,633.703 บาท จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่ต้องการงบประมาณค่าใช้จ่ายในช่วง 1 - 5,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.62 ผู้ดำเนินการหอกระจาย

ข่าวที่ต้องการเงินงบประมาณในช่วง 5,001 - 10,000 บาท, 10,001 - 15,000 บาท, 15,001 - 20,000 บาท และมากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.98, 9.57, 5.32 และ 4.25 ของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวทั้งหมดตามลำดับ (ตาราง 10 ข้อ 4)

เหตุผลที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะปรับปรุงเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานทอกระจายข่าวนั้น อาจจะเป็นเพราะสาเหตุที่สำคัญ 2 ประการคือ ความไม่มีประสิทธิภาพของเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน เพราะเหตุที่มีการจัดซื้อ จัดหามาด้วยงบประมาณที่จำกัดในขณะที่มีการจัดตั้งทอกระจายข่าวประการหนึ่ง สำหรับเหตุผลประการที่สองนั้นเป็นเพราะเครื่องมือและอุปกรณ์มีการใช้งานมานานทำให้เกิดการเสื่อมสภาพไปมากจนทำให้ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวต้องประสบกับความยุ่งยากในการดำเนินการซ่อมแซม ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการและการจัดหาค่าใช้จ่ายในการซ่อม ซึ่งบางครั้งก็คิดเป็นเงินจำนวนที่มากจนทำให้ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวรู้สึกว่าเป็นภาระที่หนัก และมีผลกระทบต่อรายได้และค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ส่วนจำนวนเงินงบประมาณที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวระบุว่ามีความต้องการเพื่อใช้ในการปรับปรุงเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานทอกระจายข่าวนั้นเป็นจำนวนเงินที่สะท้อน ราคาค่าซ่อมและราคาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการดำเนินงานทอกระจายข่าวในปัจจุบัน

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของประเภท แหล่งที่มา และปริมาณความต้องการงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหอกระจายข่าว

รายการข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล (N = 94)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ประเภทค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหอกระจายข่าว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์	92	97.80
- ค่ากระแสไฟฟ้า	86	91.50
- ค่าวัสดุสำนักงาน	2	2.10
2. แหล่งที่มาของงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหอกระจายข่าว		
- ใช้เงินส่วนตัวของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าว	63	67.02
- เบิกจากกองทุนหมู่บ้าน	37	39.36
- มีผู้บริจาค	7	7.40
- ได้รับเงินสนับสนุนจากส่วนราชการ	1	1.10
3. ความต้องการปรับปรุงเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานหอกระจายข่าว		
- ต้องการ	90	95.70
- ไม่ต้องการ	4	4.30
4. จำนวนเงินงบประมาณที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวระบุว่าต้องการใช้ในการปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ในการดำเนินงานหอกระจายข่าว		
- ไม่ต้องการเลย	4	4.26
- 1 - 5,000 บาท	41	43.62
- 5,001 - 10,000 บาท	31	32.98
- 10,001 - 15,000 บาท	9	9.57
- 15,001 - 20,000 บาท	5	5.32
- มากกว่า 20,000 บาท	4	4.25

หมายเหตุ : ข้อ 1 และข้อ 2 ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวหรือผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบที่ตาม

2.8 การประเมินผลการดำเนินงานทอกระจ่ายข้าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าวเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานทอกระจ่ายข้าวพบว่า ทอกระจ่ายข้าวทุกแห่งที่มีการจัดตั้งและกระจายเสียงในหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ในช่วงที่ผ่านมาได้มีการสอบถามผู้รับฟังรายการกระจายเสียงจากทอกระจ่ายข้าวส่วนหนึ่งและจากการรับฟังข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็นที่ผู้รับฟังรายการมาแจ้งให้ผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าวทราบด้วยตนเองอีกส่วนหนึ่ง (ตาราง 11)

ผลจากการประเมินผลระดับความสนใจในการรับฟังข้อมูลข่าวสารวิชาการที่มีการกระจายเสียงจากทอกระจ่ายข้าวของผู้ฟัง โดยการสอบถามความรู้สึกของผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าวพบว่า ผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าวส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 96.70 ระบุว่าผู้ฟังมีความสนใจที่จะรับฟังข้อมูลข่าวสารวิชาการที่ทอกระจ่ายข้าวนำมากระจายเสียงอย่างมาก (ตาราง 11)

การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวพบว่า การประเมินผลการดำเนินงานทอกระจ่ายข้าวเป็น ภารกิจที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าว เพราะจะทำให้ผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าวทราบว่า การดำเนินงานทอกระจ่ายข้าวที่ตนดำเนินการไปนั้นสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด จากการศึกษาในครั้งนั้นพบว่า ผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าวทั้งหมดตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผู้รับฟังทอกระจ่ายข้าว แม้ว่าส่วนใหญ่จะมีการประเมินผู้ฟังอย่างไม่เป็นทางการ กล่าวคือ ใช้วิธีการสอบถามผู้ฟังและเปิดโอกาสหรือสร้างระบบให้ผู้ฟัง ได้มีโอกาสแจ้งข้อมูลข่าวสารผลการดำเนินงานของทอกระจ่ายข้าวไว้ อย่างชัดเจนพอสมควร จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าวมีการสอบถามผู้ฟังหรือเปิดโอกาสให้ผู้รับฟัง ได้แจ้งผลการรับฟังให้ทราบมี 3 ประเด็น คือ ความชัดเจนในการรับฟัง ความพอใจในการออกรายการกระจายเสียง โดยเน้นเนื้อหาของข่าวสาร รูปแบบรายการ และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานทอกระจ่ายข้าว การที่ผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าวระบุว่าผู้ฟังรายการกระจายเสียงจากทอกระจ่ายข้าวส่วนใหญ่ให้ความสนใจที่จะรับฟังรายการกระจายเสียงของทอกระจ่ายข้าวเป็นผลมาจากการดำเนินงานประเมินผลผู้ฟัง โดยวิธีการดังกล่าวแล้ว

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของการประเมินผลการดำเนินงานหอกระจายข่าว

รายการข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล (N = 94)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การประเมินผู้รับฟัง โดยผู้ดำเนินการหอกระจายข่าว		
- มีการประเมิน	94	100.00
- ไม่มีการประเมิน	0	0.00
2. การประเมินผู้รับฟัง โดยผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวว่า		
- สอบถามและ ได้รับแจ้งจากผู้ฟัง โดยตรง	94	100.00
- ไม่มีการประเมินผู้รับฟัง	0	0.00
3. การประเมินผลระดับความสนใจในการรับฟังข่าวสาร จากหอกระจายข่าวของเกษตรกรในหมู่บ้าน โดย ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าว		
- มาก	91	96.81
- ปานกลาง	2	2.13
- น้อย	1	1.06

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินการหอกระจายข่าว

3.1 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

3.1.1 ปัญหาด้านบุคลากร

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหอกระจายข่าวที่มีสาเหตุเกี่ยวกับบุคลากร โดยตรงรวม 7 ประเด็นคือ

ก) การติดต่oprสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้ส่งข่าว

- ข) ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำรายการของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว
- ค) การปฏิบัติงานประกาศข่าวกระจายเสียง โดยไม่ได้รับค่าตอบแทนเป็นตัวเงิน
- ง) การเสียสละเวลาของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวที่มีอยู่ไปใช้ในการออกข่าวกระจายเสียงตามกำหนดเวลา
- จ) การปฏิบัติงานประกาศข่าวกระจายเสียง โดยลำพังเพียงคนเดียว
- ฉ) ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการของสมาชิกในครัวเรือนของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวเอง
- ช) ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรประเด็นอื่น ๆ ซึ่งนอกเหนือจากประเด็นที่ได้เสนอไว้ให้ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวเลือกแล้ว 6 ประเด็นข้างต้น

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่าประเด็นปัญหาที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวระบุว่ามีปัญหาในการดำเนินงานเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ประเด็นที่ 2, 1, 3, 4 และ 5 โดยมีสัดส่วนจำนวนผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวที่ระบุว่ามีปัญหาในแต่ละประเด็นคิดเป็นร้อยละ 63.83, 56.38, 3.20, 2.10 และ 1.10 ของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวทั้งหมดตามลำดับ สำหรับประเด็นที่ 6 และประเด็นที่ 7 ไม่มีผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวคนใด ระบุว่า เป็นปัญหา (ตาราง 12 ข้อ 1)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวได้ว่า บุคลากรนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการดำเนินงานทอกระจายข่าว เพราะบุคลากรเป็นปัจจัยเพียงปัจจัยเดียวที่มีความสามารถในการควบคุมกำกับ ดำเนินการให้ปัจจัยอื่น ๆ ทำหน้าที่ของตนเองอีกต่อหนึ่ง การที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวส่วนใหญ่ระบุว่าตนเองยังมีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในการดำเนินงานทอกระจายข่าวในระดับที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการปรับปรุงรูปแบบเทคนิคและวิธีการจัดรายการกระจายเสียงของทอกระจายข่าวให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ได้มากเท่าที่ควรจะเป็น และนับว่าเป็นประเด็นที่เป็นปัญหาที่มีความสำคัญเป็นอันดับสองรองจากปัญหาที่เกิดจากการที่ไม่สามารถติดต่อขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ผู้ส่งข่าวได้ทันทั่วทั้งนั้น เป็นเพราะว่าการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดำเนินงานทอกระจายข่าวของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวนั้นยังไม่ถูกต้องและยังไม่พอเพียง

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความขัดแย้งกับสมาชิกในครัวเรือน และการเสียสละเวลาที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบอาชีพและภาระกิจหลักไปผลิตและจัดรายการกระจายเสียง การปฏิบัติงานโดยที่ไม่มีผู้ช่วย และการปฏิบัติงานโดยที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนเป็นตัวเงิน เป็นประเด็นที่เป็นปัญหาเพียงเล็กน้อยของตน การที่เป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าปริมาณงานด้านการผลิตและการจัดรายการกระจายเสียง ที่มีการปฏิบัติยังอยู่ในขอบเขตที่จำกัด กล่าวคือ การใช้เวลาในการผลิตและออกรายการยังใช้เวลาอันน้อยมากในแต่ละวัน นอกจากนี้ในการผลิตและจัดรายการกระจายเสียงผ่านทอกระจายข้าวที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นก็ยังไม่สามารถใช้เทคนิควิชาการที่ยุ่งยากถึงระดับที่ต้องใช้เวลา ความรู้ความสามารถและบุคลากรมากถึงขั้นที่จะกระทบกระเทือนถึงการประกอบอาชีพหลักและกระทบกระเทือนต่อความรู้สึกของสมาชิกในครัวเรือนของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวแต่ประการใด

3.1.2 ปัญหาด้านการดำเนินงานทอกระจายข้าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวเพื่อทราบอุปสรรคปัญหาด้านการดำเนินงานทอกระจายข้าวรวม 6 ประเด็นคือ

- ก) ความล่าช้าในการจัดส่ง เทปบันทึกเสียงจากหน่วยงานราชการและแหล่งข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ
- ข) ความรำคาญของผู้ฟังในหมู่บ้านอันเนื่องมาจากการกระจายเสียงของทอกระจายข้าว
- ค) การที่เนื้อหาสาระของข้อมูลข่าวสารที่นำมากระจายเสียง ไม่สอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้ฟัง
- ง) ปัญหาที่เกี่ยวกับการดำเนินการทอกระจายข้าวประเด็นอื่น ๆ นอกเหนือจาก 5 ประเด็นที่ได้ระบุไว้ข้างต้น และเปิดไว้สำหรับผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวเพิ่มเติมได้อีก ซึ่งผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวได้เสนอปัญหาการสนับสนุนวิชาการเกี่ยวกับการดำเนินงานจากเจ้าหน้าที่เป็นประเด็นเพิ่มเติม
- จ) การที่รูปแบบการจัดทำรายการของทอกระจายข้าวไม่ตรงกับความต้องการของผู้รับฟัง
- ฉ) การรบกวนซึ่งกันและกันในการออกรายการกระจายเสียง อันเนื่องมาจากช่วงเวลาในการจัดรายการกระจายเสียงตรงกันกับหมู่บ้านอื่น

ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวระบุว่าประเด็นที่มีปัญหาในการดำเนินงาน เรียงลำดับตามที่มีผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวระบุจากมากไปหาน้อยคือประเด็นที่ 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 คิดเป็นร้อยละ 53.20, 53.20, 18.09, 10.60, 3.20 และ 2.10 ของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวทั้งหมด ตามลำดับ (ตาราง 12 ข้อ 2)

เป็นที่น่าสังเกตว่าในการดำเนินงานทอกระจายข่าวนั้น ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวส่วนใหญ่ยังมีความรู้สึกว่าการออกรายการกระจายเสียงมีส่วนทำให้ผู้ฟังเกิดความรำคาญได้มากเหมือนกัน ซึ่งเหตุผลนำมาสนับสนุนความรู้สึกดังกล่าวได้แก่ ความชัดเจนในการรับฟังข่าวสาร บ้านผู้รับฟังข่าวสารบางแห่งที่อยู่ใกล้ลำโพง จะได้ยินเสียงที่ดังเกินไป ในขณะที่ยังมีบ้านผู้รับฟังอีกส่วนหนึ่งที่อยู่ห่างไกลจากที่ตั้งลำโพง ได้ยินไม่ชัดเจน นอกจากนี้คุณภาพของเสียงที่กระจายเสียงออกไปนั้นมักจะกระด้าง ไม่เป็นที่ถูกใจของผู้ฟังเท่ากับการรับฟังรายการจากเครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ ที่ผู้สนใจส่วนใหญ่จะมีใช้อยู่แล้ว

การรับส่งเทประหว่างทอกระจายข่าวกับหน่วยงานราชการ ซึ่งมีหน้าที่ผลิตเทปบันทึกเสียงรายการข้อมูลข่าวสารของตนทำได้อย่างล่าช้าไม่ทันการ ทำให้ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวบางคนนำข้อมูลข่าวสารเดิมที่เคยฟังแล้วมาเปิดซ้ำ ๆ ซาก ๆ มากเกินไป และบางครั้งก็นำข้อมูลข่าวสารที่มีเนื้อหาวิชาการ ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการของผู้ฟังมาเปิดกระจายเสียง จึงทำให้ผู้ฟังเกิดความรำคาญในการกระจายเสียงของทอกระจายข่าวไปโดยปริยาย

รูปแบบการนำเสนอรายการที่ซ้ำซากจำเจก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวถึงครั้งหนึ่งมีความรู้สึกว่าเป็นปัญหาที่ตนเองแก้ไขไม่ได้และจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความรำคาญและไม่สนใจที่จะรับฟังรายการกระจายเสียงของทอกระจายข่าวเท่าที่ควร แต่การที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวจะสามารถปรับปรุงรูปแบบของรายการให้มีความเหมาะสม และสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้ดีพอนั้น จำเป็นที่ผู้สนับสนุนจากส่วนราชการต่าง ๆ จะต้องให้การสนับสนุนพัฒนาความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ของผู้ดำเนินการตลอดจนการเพิ่มจำนวนและคุณภาพของเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินการทอกระจายข่าวอีกมากพอสมควร

3.1.3 ปัญหาด้านเครื่องมืออุปกรณ์และสถานที่ในการดำเนินงานหอกระจายข่าว

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวเพื่อทราบอุปสรรคปัญหาในการดำเนินงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเครื่องมือและอุปกรณ์รวม 5 ประเด็นย่อยคือ

- ก) ความล้มสมัยไม่มีคุณภาพของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้อยู่ในหอกระจายข่าวในปัจจุบัน
- ข) ปัญหาที่สืบเนื่องมาจากข้อบกพร่องของเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานประเด็นอื่น ๆ ที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้อีก ซึ่งผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวได้เพิ่มเติมปัญหาการขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การขาดแคลนศูนย์ซ่อมแซมเครื่องมือที่สะดวกแก่การนำเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ชำรุดไปรับบริการ
- ค) ความไม่เหมาะสมของสถานที่ตั้งหอกระจายข่าว
- ง) ความล่าช้าในการจัดให้มีการซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้โดยเร็ว
- จ) อันตรายที่จะเกิดขึ้นได้จากการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานหอกระจายข่าว

จากการศึกษาพบว่าความล้มสมัยไม่มีคุณภาพของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีใช้อยู่ในหอกระจายข่าวในปัจจุบันนับว่าเป็นประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด โดยมีผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวที่ระบุว่าเป็นปัญหาคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 69.10 ประเด็นอันดับรองลงไปคือ ประเด็นย่อยที่ 2, 3, 4, และ 5 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.60, 2.10, 1.10 และ 1.10 ของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวทั้งหมด ตามลำดับ (ตาราง 12 ข้อ 3)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวอย่างไม่เป็นทางการ พบว่าการที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวมีความรู้สึกว่าเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานหอกระจายข่าวที่มีใช้อยู่ในหมู่บ้านของตนล้มสมัยไม่มีคุณภาพและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการดำเนินงานหอกระจายข่าวเท่าที่ควรเป็นเพราะเหตุผลต่าง ๆ ดังที่พอสรุปได้ดังนี้คือ

- ก. เครื่องขยายเสียงที่ใช้อยู่ มีกำลังขยายต่ำทำให้ไม่สามารถกระจายเสียงครอบคลุมไปถึงบ้านผู้ฟังซึ่งอยู่ห่างไกลได้ครบถ้วน

ข. จำนวนลำโพงยังมีน้อยไม่สามารถติดตั้งได้มากจุดพอ และบางส่วนยังไม่มีเครื่องบังแดดฝน ซึ่งจะทำให้ลำโพงได้รับความเสียหายได้ง่าย

ค. เครื่องมือและอุปกรณ์มีอายุการใช้งานมานาน ทำให้เสื่อมชำรุดไปตามสภาพ ต้องทำการซ่อมแซมและไม่สามารถกระจายเสียงได้อย่างต่อเนื่องบ่อยครั้ง

ง. การนำเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ชำรุดไปซ่อมแซมเป็นเรื่องที่ยุ่งยากและลำบากมากพอควร เพราะหมู่บ้านอยู่ห่างไกลจากร้านซ่อมแซมที่มีคุณภาพ ลำบากแก่การขนส่ง

จ. ทอกระจายข่าวอยู่ห่างจากบ้านพักของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว เป็นภาระต่อการไปดูแลรักษาและใช้ประโยชน์

ผู้ศึกษาเชื่อว่าเหตุผลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวอย่างไม่เป็นทางการนี้เป็นเหตุผลที่น่าเชื่อถือได้มากพอสมควร เพราะเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอายุของทอกระจายข่าวและกำลังขยายเสียงของเครื่องขยายเสียง

3.1.4 ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของเครื่องขยายเสียง

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว เพื่อทราบอุปสรรคปัญหาในการดำเนินงานทอกระจายข่าวที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว รวม 5 ประเด็นย่อย คือ

ก) การจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทอกระจายข่าวในกรณีที่ไม่มีการจัดตั้งกองทุนสำรองเพื่อการดำเนินงานทอกระจายข่าวไว้ในหมู่บ้าน

ข) การจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อชำระค่าใช้กระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการดำเนินงานทอกระจายข่าว

ค) การจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อชำระค่าซ่อมแซมเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานทอกระจายข่าว

ง) การจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อการจัดหาข้อมูลข่าวสารที่จะนำมาใช้ในการจัดทำรายการกระจายเสียงของทอกระจายข่าว

จ) ปัญหาการดำเนินงานทอกระจายข่าวที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานประเด็นอื่น ๆ นอกเหนือจากประเด็นปัญหาที่ระบุแล้วข้างต้นทั้ง 4 ข้อ ซึ่งผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวจะเสนอเพิ่มเติมได้อีก

ประเด็นที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวระบุว่า เป็นปัญหามากที่สุดคือ การจัดหางบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทอกระจายข่าว ในกรณีที่หมู่บ้านไม่มีการจัดตั้งกองทุนสำรองเพื่อการดำเนินงานทอกระจายข่าวของหมู่บ้านไว้ โดยมีผู้ระบุว่า เป็นปัญหา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 57.45 ของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวทั้งหมด สำหรับประเด็นปัญหาที่มีผู้ระบุว่า เป็นปัญหาในอันดับรองลงไป ได้แก่ ประเด็นที่ 2 และ 3 โดยมีผู้ระบุว่า เป็นปัญหา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.10, 19.15 และของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวทั้งหมด ส่วนประเด็นที่ 4 และ 5 ไม่มีผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวคนใดระบุว่า เป็นปัญหาเลย (ตาราง 12 ข้อ 4)

ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับอุปสรรคปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการจัดหางบประมาณมาใช้จ่ายในการดำเนินงานทอกระจายข่าวนี้พบว่า ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวส่วนมากจะ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาเงินมาใช้เป็นค่ากระแสไฟฟ้า ทั้งนี้ อาจจะเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่มากนัก และเป็นส่วนที่ผนวกไว้ในกระแสไฟฟ้าที่ใช้สำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่น ๆ ในบ้านเรือนของตนเองอยู่แล้ว ส่วนค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้ที่เสื่อมชำรุดนั้น เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าเป็นภาระที่ค่อนข้างหนักสำหรับตน ทั้งนี้ จากการสอบถามจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวจะต้องใช้จ่ายไปในการนำเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานทอกระจายข่าวไปซ่อมต่อครั้งนั้น จะอยู่ในช่วงหนึ่งร้อยถึงทศร้อยบาท ดังนั้นค่าใช้จ่ายในเรื่องนี้จะเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นปัญหาค่อนข้างมาก หากไม่มีการสนับสนุนแหล่งเงินทุนอื่น เช่น การจัดตั้งกองทุนสำรองเพื่อการดำเนินงานทอกระจายข่าวของหมู่บ้าน และการให้การสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อกำจัดปัญหาในการดำเนินการทอกระจายข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวเพื่อทราบแนวทางและข้อเสนอแนะในการแก้ไขอุปสรรคปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานทอกระจายข่าวที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว ต้องการให้หน่วยงานของรัฐ และหมู่บ้าน ได้รับไว้เพื่อพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม พบว่ามีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจพอสรุปได้ดังต่อไปนี้คือ

3.2.1 ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวส่วนมากเห็นว่าการดำเนินงานทอกระจายข่าวเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ต่อประชาชนมาก ในขณะที่เดียวกันก็เป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการเช่นกัน ทั้งนี้ ควรได้รับการสนับสนุนข่าวสารจากส่วนราชการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3.2.2 เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าว ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรจะได้ดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้คือ

ก. ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องออกไปปฏิบัติงานให้คำแนะนำการดำเนินงานแก่ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวเป็นประจำทุกเดือน หากเป็นไปได้ควรจะได้ไปร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและร่วมกระบวนการผลิตและการจัดรายการกระจายเสียงด้วย

ข. ส่วนรายการควรจะได้มีการเร่งรัดและกำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทำการผลิตรายการ ข้อมูล ข่าวสารวิชาการที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังในแต่ละหมู่บ้านให้เพียงพอ และจัดส่งให้ทอกระจายข้าวอย่างต่อเนื่องและทันเวลาการใช้ของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าว

เนื่องจากประชาชนผู้รับฟังทอกระจายข้าวในหมู่บ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทางด้าน การเกษตรกรรม จึงทำให้ข้อมูลข่าวสารด้านวิชาการเกษตรเป็นที่ต้องการของผู้ฟังมาก แต่ปัจจุบันข้อมูลข่าวสารวิชาการด้านการเกษตรที่ทอกระจายข้าวได้รับยังมีน้อย เจ้าหน้าที่เกษตรตำบลเองก็ให้ความสนใจน้อยมากที่จะใช้ทอกระจายข้าวเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารวิชาการไปสู่บุคคลเป้าหมาย ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาคาดการผลิตข้อมูลข่าวสารวิชาการที่สำเร็จรูป ซึ่งบันทึกไว้ในเทปบันทึกเสียง ไม่ทันการใช้ งาน เจ้าหน้าที่เกษตรตำบลควรจัดหาเอกสารคำแนะนำด้านวิชาการเกษตรมาไว้ที่ทอกระจายข้าวบ้าง

ค. ส่วนราชการควรจะได้ให้การสนับสนุนเงินงบประมาณแก่ทอกระจายข้าวนำไปใช้ในการดำเนินงานบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการปรับปรุงเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน และหากเป็นไปได้ควรมีเงินตอบแทนแก่ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวบ้างตามสมควร ทั้งนี้เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวที่จะปรับปรุงการดำเนินงานทอกระจายข้าวของตนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ในการให้การสนับสนุนนั้น อาจจะตั้งไว้เพื่อให้หมู่บ้านมีการออกเงินสมทบส่วนหนึ่งด้วยก็ได้

ง. สำหรับการซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ชำรุด ขอเสนอให้ส่วนราชการตั้งศูนย์ซ่อมเครื่องมือและอุปกรณ์ไว้เพื่อบริการทอกระจายข้าวไว้ที่ อำเภอบาง

จ. ควรสนับสนุนส่งเสริมให้คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านให้ความสำคัญการดำเนินงานทอกระจายข้าวถึงระดับที่มีการจัดตั้งกองทุนสำรองเพื่อการดำเนินงานทอกระจายข้าวไว้

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหอกระจายข่าว

ปัญหา	มีปัญหา		ไม่มีปัญหา	
	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ	จำนวน(แห่ง)	ร้อยละ
1. ปัญหาด้านบุคลากร				
1.1 การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้ส่งข่าว	60	63.83	34	36.17
1.2 ความรู้ด้านการจัดทำรายการของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าว	53	56.38	41	43.62
1.3 การปฏิบัติงานประกาศข่าวโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนเป็นตัวเงิน	3	3.20	91	96.80
1.4 การเสียสละเวลาของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวที่มีอยู่ไปใช้ในการออกข่าวกระจายเสียงตามกำหนดเวลา	2	2.10	92	97.90
1.5 การปฏิบัติงานประกาศข่าวโดยลำพังเพียงคนเดียว	1	1.10	93	98.90
1.6 ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวได้รับมอบหมายให้ดำเนินการของสมาชิกในครัวเรือน	0	0.00	94	100.00
1.7 ปัญหาด้านบุคลากรในประเด็นอื่น ๆ	0	0	94	100.00
2. ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานหอกระจายข่าว				
2.1 ความล่าช้าในการจัดส่งเทปบันทึกเสียงจากหน่วยราชการและแหล่งข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ	50	53.20	44	46.80

ตาราง 12 (ต่อ)

ปัญหา	มีปัญหา		ไม่มีปัญหา	
	จำนวน(แห่ง)	ร้อยละ	จำนวน(แห่ง)	ร้อยละ
2.2 ความรำคาญของผู้ฝังในหมู่บ้าน อันเนื่องมาจากการจัดรายการ กระจายเสียงของหอกระจายข่าว	50	53.20	44	46.80
2.3 การที่เนื้อหาสาระของข้อมูล ข่าวสารที่นำมากระจายเสียง ไม่สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้ฝัง	17	18.09	77	81.91
2.4 ปัญหาเกี่ยวกับการสนับสนุน ทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการ ดำเนินงานจากเจ้าหน้าที่	10	10.60	84	89.40
2.5 การที่รูปแบบการจัดทำรายการ ของหอกระจายข่าวไม่ตรงกับส นิยมและความต้องการของผู้ฝัง	3	3.20	91	96.80
2.6 การรบกวนซึ่งกันและกันในการ กระจายเสียงอันเนื่องมาจากช่วง เวลาในการจัดรายการกระจาย เสียง ไปตรงกันกับช่วงเวลา กระจายเสียงของหมู่บ้านอื่น	2	2.10	92	97.90
3. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือ อุปกรณ์ และสถานที่ในการดำเนินการหอ กระจายข่าว				
3.1 ความล้มสมัยไม่มีคุณภาพของ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ อยู่ในหอกระจายข่าวในปัจจุบัน	65	69.10	29	30.90

ตาราง 12 (ต่อ)

ปัญหา	มีปัญหา		ไม่มีปัญหา	
	จำนวน(แห่ง)	ร้อยละ	จำนวน(แห่ง)	ร้อยละ
3.2 ปัญหาที่เกี่ยวกับเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ดำเนินการหอกระจายข้าวประเด็นอื่น ๆ	10	10.60	84	89.40
3.3 ความไม่เหมาะสมของสถานที่ตั้งหอกระจายข้าว	2	2.10	92	97.90
3.4 ความล่าช้าในการจัดให้มีการซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้โดยเร็ว	1	1.10	93	98.90
3.5 อันตรายจากการใช้เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์การดำเนินงานหอกระจายข้าวที่อาจเกิดขึ้นได้กับผู้ใช้งาน	1	1.10	93	98.90
4. ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหอกระจายข้าว				
4.1 การจัดหาเงินงบประมาณค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานหอกระจายข้าว ในกรณีที่หมู่บ้านที่ตั้งหอกระจายข้าวไม่มีการจัดตั้งกองทุนสำรองเพื่อการดำเนินงานหอกระจายข้าวไว้	54	57.45	40	42.55
4.2 การจัดหาเงินงบประมาณชำระค่ากระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการดำเนินการหอกระจายข้าว	2	21.10	92	97.90

ตาราง 12 (ต่อ)

ปัญหา	มีปัญหา		ไม่มีปัญหา	
	จำนวน(แห่ง)	ร้อยละ	จำนวน(แห่ง)	ร้อยละ
4.3 การจัดหาเงินงบประมาณมาเป็น ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินงานหอกระจายข่าว ในกรณีที่เกิดการขัดข้องหรือเกิด การชำรุดขึ้น	18	19.15	76	80.85
4.4 การจัดหาเงินงบประมาณมาใช้ จ่ายในการจัดให้มีข้อมูลข่าวสาร ที่จะนำมาจัดรายการกระจาย เสียง เช่น จัดซื้อเทปบันทึกเสียง ซื้อหนังสือพิมพ์ เอกสารวิชาการ และ ฯลฯ	0	0.00	94	100.00
4.5 ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงานหอกระจายข่าวประเด็น อื่น ๆ	0	0	94	90

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ (SUMMARY AND RECOMMENDATIONS)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อทราบถึงลักษณะส่วนบุคคลของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าว
2. เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินการทอกระจายข้าว เพื่องานส่งเสริมการเกษตร ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
3. เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานและหาแนวทางแก้ไข

วิธีการศึกษา

แหล่งข้อมูลในการศึกษา

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง เพราะจำนวนประชากรที่จะศึกษามีไม่มากนัก หน่วยของการวิเคราะห์ในครั้งนี้ ได้แก่ ตัวบุคคล ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จนถึงวันสำรวจข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น 94 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (percentage) เพื่อแจ้งแจ้งความถี่ในการจัดลำดับชั้นของข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้ข้อมูล
2. ทาตัวกลางเลขคณิต (arithmetic) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

สรุปผลการศึกษา

(Summary)

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าว

จากการศึกษาพบว่า ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวสารหมู่บ้านทุกคนเป็นเพศชาย มีอายุในช่วง 32 - 59 ปี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 46.47 ปี ส่วนมากผ่านการสมรสแล้ว มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 4.29 คน สำหรับพื้นฐานการศึกษา ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 71.30 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 27.60 จบชั้นมัธยมศึกษาซึ่งทุกคนเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับนับถือและได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำในสถาบันสังคมที่มีอยู่ในหมู่บ้านหรือตำบล โดยส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 87.70 เป็นผู้ใหญ่นบ้าน ส่วนที่เหลือเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ เช่น กำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ครู ผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สารวัตรกำนัน และ พระภิกษุ

ลักษณะอาชีพที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวสารหมู่บ้าน ในหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ถือเป็นอาชีพของตน มี 3 ลักษณะคือ อาชีพด้านเกษตรกรรม ด้านการค้าขาย และอาชีพรับจ้าง สำหรับอาชีพที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวรายหนึ่ง ๆ ยึดถือเป็นอาชีพของตนนั้นมีทั้งผู้ที่มีการประกอบอาชีพหลายลักษณะพร้อมกันไป ผู้ที่ประกอบอาชีพเดียว ได้แก่ ผู้ที่มีอาชีพทางการเกษตร ทางการค้าขาย และอาชีพรับจ้าง คิด เป็นสัดส่วนร้อยละ 59.50 ของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวทั้งหมด ซึ่งจากจำนวนนี้ผู้ที่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรมีมากที่สุดคือ มีสัดส่วนถึงร้อยละ 40.40 ของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวทั้งหมด สำหรับกลุ่มผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวที่มีการประกอบอาชีพหลายลักษณะอาชีพ ซึ่งมีทั้งสิ้นคิดเป็น ร้อยละ 40.50 ของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวทั้งหมดนั้น กลุ่มผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวที่มีการประกอบ อาชีพด้านการเกษตรกรรมและด้านการค้าขายเป็นกลุ่มที่มีขนาดใหญ่ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.70 ของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวทั้งหมด

สำหรับระดับรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปีที่สมาชิกในครัวเรือนผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวสารหมู่บ้าน ของหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน หามาได้นั้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 75,265.94 บาทโดยครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อบิตต่ำสุด 24,000 บาท และครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อบิตสูงสุด 200,000 บาท

2. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของทอกระจายข้าว

ทอกระจายข้าวสารหมู่บ้าน ของหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่คือร้อยละ 84.00 ของทอกระจายข้าวทั้งหมด ตั้งอยู่ที่บ้านของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าว ร้อยละ 10.60 ตั้งอยู่ที่วัดของหมู่บ้าน ส่วนที่เหลือตั้งอยู่ที่โรงเรียน และที่ศาลาเอนกประสงค์ของหมู่บ้าน

ทอกระจายข้าวแห่งแรกที่มีการจัดตั้งขึ้น มีอายุได้ 14 ปี และอายุเฉลี่ยของทอกระจายข้าวทั้งหมด เท่ากับ 5.43 ปี แต่ส่วนใหญ่คือร้อยละ 37.30 ของทอกระจายข้าวทั้งหมด มีอายุอยู่ในช่วง 1 - 3 ปี บุคคลที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งทอกระจายข้าวขึ้นมีอยู่หลายกลุ่ม ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐบาล หน่วยงานเอกชน ผู้นำ และราษฎรในหมู่บ้านตำบลที่เป็นที่ตั้งของทอกระจายข้าว แต่กลุ่มบุคคลที่ได้รับการระบุว่า เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดตั้งทอกระจายข้าวสารหมู่บ้าน ส่วนใหญ่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.90 ของทอกระจายข้าวสารหมู่บ้านทั้งหมด คือผู้นำและราษฎรในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งของทอกระจายข้าวตนเอง สำหรับทอกระจายข้าวที่เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐได้มีโอกาสเข้าไปร่วมคิด ริเริ่ม และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งขึ้น คิดเป็นร้อยละ 26.60 ของทอกระจายข้าวทั้งหมด ซึ่งร้อยละ 2.10 จากจำนวนนี้เป็นทอกระจายข้าวที่เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐร่วมกับผู้นำในหมู่บ้านเป็นผู้ริเริ่ม และส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 24.50 จากจำนวนตัวกลาง เป็นส่วนที่เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐ ผู้นำ และ ราษฎรในหมู่บ้านร่วมกันริเริ่มและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งขึ้น

ทอกระจายข้าวสารหมู่บ้านทุกแห่ง มีเครื่องมือและอุปกรณ์ชิ้นพื้นฐานที่จำเป็นในการดำเนินงานทอกระจายข้าว 3 ชนิด คือ เครื่องขยายเสียง ลำโพง และไมโครโฟน สำหรับเครื่องมือและอุปกรณ์อื่นที่ทอกระจายข้าวสารหมู่บ้านได้จัดซื้อเข้ามาไว้ใช้ในการดำเนินงานทอกระจายข้าว เพื่อทำให้ทอกระจายข้าวมีศักยภาพในการดำเนินการผลิตและนำเสนอรายการที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ เครื่องรับวิทยุที่สามารถบันทึกและเล่นเทปมีวนขนาดเล็ก ได้ั้นพบว่าทอกระจายข้าวที่มีเครื่องรับวิทยุที่สามารถบันทึกและเล่นเทปมีวนขนาดเล็กได้ มีมากถึงร้อยละ 92.60 ของทอกระจายข้าวทั้งหมด สำหรับขีดความสามารถในการขยายเสียงของเครื่องขยายเสียงที่ทอกระจาย ข้าวสารหมู่บ้าน ในหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ได้จัดซื้อไว้ใช้งานนั้นมีกำลังขยายของเครื่อง มีกำลังขยายอยู่ในช่วง 100 ถึง 500 วัตต์ และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 278.33 วัตต์ ส่วนใหญ่คือ

ร้อยละ 52.10 และร้อยละ 40.42 ของทอกระจ่ายข้าวทั้งหมด มีกำลังขยาย ของเครื่องขยายเสียงอยู่ในช่วง 251 - 350 และ 251 - 250 วัตต์ ตามลำดับ

จากการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน พบว่าหมู่บ้านที่มีขนาดเล็กที่สุดมีครัวเรือนประชากรเท่ากับ 50 ครัวเรือน และหมู่บ้านที่มีขนาดใหญ่ที่สุดมีครัวเรือนประชากรทั้งหมด 605 ครัวเรือน สำหรับค่าเฉลี่ยของจำนวนครัวเรือนของหมู่บ้านต่าง ๆ ทั้งอำเภอ มีค่าเท่ากับ 207.67 ครัวเรือน ทอกระจ่ายข้าวส่วนใหญ่ คือร้อยละ 60.60 ของทอกระจ่ายข้าวทั้งหมด สามารถกระจายเสียงให้ประชากรในหมู่บ้านทุกครัวเรือนรับฟังได้อย่างชัดเจน

ในการจัดตั้งทอกระจ่ายข้าวสารหมู่บ้านนั้นพบว่า ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ ตลอดจน ค่าจ้างแรงงานและอื่น ๆ ในการจัดตั้งทอกระจ่ายข้าวที่หมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ที่ได้ใช้ไปโดยเฉลี่ยเท่ากับ 19,546.68 บาท ค่าใช้จ่ายต่ำสุด และค่าใช้จ่ายสูงสุดในการจัดตั้งทอกระจ่ายข้าวเท่ากับ 10,000 และ 50,000 บาท ตามลำดับ แต่ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 41.50 ของทอกระจ่ายข้าวทั้งหมด และค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งอยู่ในช่วง 10,000 - 15,000 บาท เกือบครึ่งหนึ่งถึงร้อยละ 46.80 ของทอกระจ่ายข้าวทั้งหมด ได้รับเงินค่าใช้จ่ายมาจากการบริจาคของราษฎรในหมู่บ้าน ร้อยละ 31.90 ได้จากเงินงบประมาณจากหน่วยงานของรัฐที่นำมาสนับสนุน

3. ลักษณะการดำเนินงานกระจายเสียงของผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าว

ผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าวสามารถดำเนินการผลิตและกระจายเสียงที่ทอกระจ่ายข้าวได้อย่างสม่ำเสมอ และหากเกิดเหตุฉุกเฉิน ซึ่งจะทำให้ผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าวไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยตนเองได้ ผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าวทุกคนก็ ระบุว่าสามารถจัดหาและสั่งการผู้ปฏิบัติงานสำรองเข้าทำหน้าที่แทนได้โดยทันที ซึ่งผู้ที่ถูกระบุชื่อที่สำคัญได้แก่ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้สื่อข่าวสารานุกรมสุขประจำหมู่บ้าน สมาชิกในครัวเรือนของผู้ดำเนินการทอกระจ่ายข้าว และบุคคลอื่น ๆ

4. การจัดทำตารางและการปฏิบัติงานกระจายเสียงของหอกระจายข่าว

หอกระจายข่าวส่วนใหญ่ คือร้อยละ 84.00 ของหอกระจายข่าวทั้งหมด มีการกระจายเสียงเป็นเพียงบางวัน และร้อยละ 97.90 ไม่ได้จัดทำตารางกระจายเสียงไว้เป็นแนวปฏิบัติ สำหรับช่วงเวลาการกระจายเสียงของหอกระจายข่าวส่วนใหญ่จัดให้มีการกระจายเสียงระหว่างช่วงเวลา 06.00 - 08.00 และ 17.00 - 18.00 น.

5. รูปแบบ วิธีการผลิต แพล่งข่าว และสิ่งที่ใช้ในการจัดทำรายการกระจายเสียงของหอกระจายข่าว

ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำรายการกระจายเสียงของหอกระจายข่าว สารหมู่บ้านในหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน รวม 4 ประเด็นย่อย คือ รูปแบบของรายการกระจายเสียง เนื้อหา และแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารวิชาการ เทคนิควิธีการผลิตรายการและประเภทของสื่อบันทึกข้อมูลข่าวสารวิชาการที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการดำเนินงานหอกระจายข่าวพบว่าหอกระจายข่าวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารวิชาการจากส่วนราชการในกลุ่ม 4 กระทรวงหลัก ที่ส่งข้อมูลข่าวสารวิชาการให้หอกระจายข่าว โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือส่วนราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับสื่อบันทึกข้อมูลสำหรับผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวระบุว่ามีความเหมาะสมสะดวกแก่การใช้งานมากที่สุดคือ เทปมีวนขนาดเล็ก (cassette tape) ส่วนสื่อบันทึกข้อมูลที่เป็นเอกสาร คำแนะนำ จดหมายข่าว และบทความก็เป็นสื่อที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวระบุว่า เป็นสื่อบันทึกข้อมูลที่จะนำมาผลิตเป็นรายการกระจายเสียงของหอกระจายข่าวได้ ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวได้รับมา แต่ยังไม่อยู่ในรูปที่จะนำไปกระจายเสียงได้ในทันที เช่น รับทราบมาโดยการบอกเล่า หรือการย่อความได้มาอย่างสั้น ๆ นั้น ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวครึ่งหนึ่งระบุว่า จำเป็นต้องนำไปจัดทำเป็นข้อความข่าว หรือเรียงลำดับข่าวให้ถูกต้องชัดเจน เหมาะสมเสียก่อนจึงนำไปกระจายเสียง ในขณะที่ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวอีกครึ่งหนึ่ง ระบุว่านำไปกระจายเสียงโดยตรง โดยไม่มีการจัดทำเป็นข้อความข่าว หรือมีการเรียงลำดับให้เหมาะสมก่อนแต่อย่างใด

สำหรับรูปแบบของรายการกระจายเสียงของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวส่วนใหญ่ คือร้อยละ 35.10 ของผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวทั้งหมด จะเป็นแบบนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่หอ

กระจายข่าวเป็นผู้ผลิตด้วยตนเอง หรือที่ได้รับมาจากส่วนราชการ เสริมด้วยรายการเพลง และข่าวจากรายการกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียง รูปแบบรายการที่มีความนิยม อันดับรองลงไปได้แก่ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่หอกระจายข่าวเป็นผู้ผลิตหรือได้รับมาจากส่วนราชการแต่เพียงอย่างเดียว การนำเสนอข้อมูลข่าวสารของหอกระจายข่าวแล้วเสริมด้วยรายการเพลง และการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของหอกระจายข่าวแล้วเสริมด้วยรายการกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียง ตามลำดับ

6. เนื้อหาและช่วงเวลาการกระจายเสียง ข้อมูลข่าวสารวิชาการด้านการเกษตรของหอกระจายข่าวในรอบปีที่ผ่านมา

ผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวทุกคนระบุว่ามีการนำข้อมูลข่าวสารวิชาการทั้งด้านการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นพืชและสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของท้องถิ่นมาจัดรายการกระจายเสียงผ่านหอกระจายข่าวที่ตนรับผิดชอบ สำหรับชนิดพืชและสัตว์ที่มีการนำข้อมูลข่าวสารวิชาการมากระจายเสียง โดยเรียงลำดับตามความมากน้อยของหอกระจายข่าวที่ระบุมีการกระจายเสียง คือ ข้าวนาปี ไก่ สุกร โค กระเทียม ลำไย ทอมแดง มะม่วง ข้าวนาปรัง ถั่วลิสง ถั่วเหลือง กระบือ และ เป็ด

สำหรับช่วงเวลาที่คุณดำเนินการหอกระจายข่าวระบุว่ามีความเหมาะสมสำหรับการนำข้อมูลข่าวสารวิชาการด้านการเกษตรมาออกรายการกระจายเสียงนั้น ขึ้นอยู่กับชนิดของพืชหรือสัตว์ กล่าวคือ ข้อมูลข่าวสารวิชาการเกี่ยวกับการปลูกไม้ผล และสัตว์ทุกชนิดสามารถนำมาออกรายการกระจายเสียงได้ตลอดปี ส่วนข้อมูลข่าวสารวิชาการเกี่ยวกับการปลูกพืชอายุสั้นจะขึ้นอยู่กับฤดูกาลเพาะปลูก

7. ประเภท แหล่งที่มา และปริมาณความต้องการงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหอกระจายข่าว

จากการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหอกระจายข่าวที่สำคัญมี 3 ประเภท คือ (1) ค่าใช้กระแสไฟฟ้า (2) ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เสื่อมชำรุด และ (3) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้านอื่น ๆ เช่น ค่าซื้อวัสดุดำเนินงาน และการจัดหาข้อมูลข่าวสาร ส่วนแหล่งที่มาของเงินงบประมาณพบว่า ปัจจุบันผู้ดำเนินการหอ

กระจายข่าวส่วนใหญ่ สามารถรับการค่าใช้จ่ายกระแสไฟฟ้าได้โดยไม่มีปัญหา ส่วนค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและปรับปรุง เครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานนั้น เนื่องจากมีอยู่บ่อยครั้งที่ค่าใช้จ่ายในการดังกล่าวมีมูลค่ามาก จึงต้องขอรับการสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนอื่น ๆ

สำหรับผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวส่วนใหญ่ คือร้อยละ 95.70 ของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวทั้งหมด ระบุว่ามีความต้องการเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานทอกระจายข่าว โดยส่วนใหญ่คือร้อยละ 43.62 ของผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวระบุว่า จำนวนเงินที่ต้องการอยู่ในช่วงไม่เกิน 5,000 บาท

8. การประเมินผลการดำเนินงานทอกระจายข่าว

จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวทุกคนระบุว่ามีการประเมินผลการดำเนินงานทอกระจายข่าว จากผู้ฟัง โดยวิธีการสอบถามหรือการรับแจ้งผลการรับฟัง และข้อเสนอแนะจากผู้ฟัง ในโอกาสต่าง ๆ และผลจากการประเมินผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว ระบุว่ารายการกระจายเสียงของทอกระจายข่าว ได้รับความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง เป็นอย่างมาก

9. อุปสรรคปัญหา

จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวเกี่ยวกับอุปสรรคปัญหาในการดำเนินงานทอกระจายข่าว ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม ตามลักษณะที่มาของปัญหา คือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคลากร ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทอกระจายข่าว ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน พบว่าประเด็นที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวระบุว่าเป็นปัญหาค่อนข้างมาก มี 6 ประเด็น คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐ เพื่อขอรับการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารวิชาการ เช่น การรับส่งม้วนเทป เอกสารคำแนะนำช่วยเหลือในด้านการผลิตและการนำเสนอรายการกระจายเสียงที่เหมาะสมและมีคุณภาพ ซึ่งยังมีความยากลำบาก

2. ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการดำเนินงานด้านการผลิตและการนำเสนอรายการของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าว ซึ่งยังไม่เพียงพอ และต้องพึ่งพาอาศัยจากการเลียนแบบ และการปรึกษาหารือจากเพื่อนผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวในหมู่บ้านข้างเคียง

3. ปัญหาเกี่ยวกับความล้าสมัย ไม่มีคุณภาพ และการเสื่อมสภาพตามอายุการใช้งานของเครื่องมือและอุปกรณ์ ซึ่งกำลังจะเป็นปัญหามากขึ้นตามลำดับ

4. ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของรูปแบบ เนื้อหาของรายการกระจายเสียงซึ่งยังไม่ตรงกับความต้องการของผู้รับฟังเท่าที่ควร

5. ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของเสียงและเขตครอบคลุมในการดำเนินงานกระจายเสียง ซึ่งยังมีปัญหาในบางหมู่บ้าน เพราะเหตุที่ระบุแล้วในข้อ 3 ข้างต้น

6. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาเงินงบประมาณมาใช้จ่ายในการดำเนินงานทอกระจายข้าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและปรับปรุงเพิ่มเติมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ซึ่งยังไม่เพียงพอ ไม่มีคุณภาพและเสื่อมชำรุดตามสภาพการใช้งานนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่บ้านซึ่งยังไม่มีการจัดตั้งกองทุนสำรองเพื่อการดังกล่าวไว้

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

(Recommendations)

เนื่องจากผลที่ได้รับจากการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานทอกระจายข้าวเพื่องานส่งเสริมการเกษตรในครั้งนี้ ได้ชี้ให้เห็นข้อมูลพื้นฐาน ผลการดำเนินงาน ตลอดจนอุปสรรคปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานทอกระจายข้าวจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทอกระจายข้าวมากที่สุด ดังที่ได้นำเสนอให้ทราบแล้ว แต่เพื่อให้ผลการศึกษาที่ได้รับในครั้งนี้มีความชัดเจน สำหรับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทอกระจายข้าวให้เกิดประโยชน์สูงสุดสมตามเจตนารมณ์ในการจัดตั้งทอกระจายข้าว ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะประเด็นต่าง ๆ ไว้เพื่อพิจารณา ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่และหน่วยงานในสังกัด 4 กระทรวงหลักของรัฐ
ในพื้นที่อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

1. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

ในฐานะที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการส่งเสริม กำกับดูแล และประสานงานให้หน่วยงานในสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งที่มีสำนักงานที่ทำการรับผิดชอบปฏิบัติงานในพื้นที่เป็นการถาวร และทั้งที่เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่เป็นการชั่วคราว โดยมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างทั่วถึง ถึงระดับตำบลหมู่บ้านมากที่สุด กล่าวคือ นอกจากจะมีข้าราชการที่สามารถไปปฏิบัติงานในพื้นที่ถึงระดับตำบลแล้วยังมีผู้นำในระดับตำบลหมู่บ้าน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จากการศึกษาในครั้งนั้นพบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวของหมู่บ้านอีกหน้าที่หนึ่งอยู่แล้ว จึงเป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานทอกระจายข้าวในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1.1 การพัฒนาองค์กรและเจ้าหน้าที่ของทอกระจายข้าวให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถในการที่จะจัดหาข้อมูลข่าวสารวิชาการประเภทต่าง ๆ มาทำการผลิต เพื่อกระจายเสียงให้ผู้ฟังได้รับรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจทำได้โดยการจัดให้มีการฝึกอบรม ประชุม ติดตามให้คำแนะนำช่วยเหลือด้านวิชาการแก่คณะกรรมการและผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากจากการศึกษาพบว่าผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการดำเนินงานทอกระจายข้าวที่มีคุณภาพและมีความต้องการที่จะรับการสนับสนุนในเรื่องนี้อย่างมาก

1.2 สนับสนุนข้อมูลข่าวสารการเมือง การปกครอง และการบริหารทางด้านสังคมอื่น ๆ

1.3 สนับสนุนการจัดหางบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทอกระจายข้าว โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น โดยการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความต้องการจะใช้ทอกระจายข้าวเป็นช่องทางนำข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้ฟัง

หน่วยงานที่ควรจะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ได้แก่ ปลัดฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ พัฒนาและพัฒนากร

2. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ข้อมูลข่าวสารวิชาการ ที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวระบุว่าได้รับและทำกระจายเสียง ไปสู่กลุ่มผู้ฟังมากกว่าข้อมูลข่าวสารวิชาการด้านอื่น ๆ ทั้งหมด แต่จากการสอบถามถึงความต้องการข้อมูลข่าวสาร วิชาการด้านสาธารณสุข จากผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวอย่างไม่เป็นทางการพบว่า ข้อมูลข่าวสารวิชาการด้านการสาธารณสุขทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยส่วนบุคคล สุขศึกษาสำหรับครัวเรือน และสุขอนามัยชุมชน ยังเป็นที่ต้องการของผู้ฟังอย่างมาก จึงเป็นการสมควรที่หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจะได้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานทอกระจายข่าวต่อไป และควรจะเพิ่มปริมาณให้มากขึ้นอีกด้วย

3. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

หน่วยงานศึกษาธิการอำเภอเป็นหน่วยงานหนึ่งในกลุ่ม 4 กระทรวงหลัก ที่มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่มีมากพอที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกับผู้นำในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการดำเนินการและผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวได้อย่างดี และจากผลการศึกษาคั้งนี้ซึ่งพบว่า ข้อมูลข่าวสาร วิชาการด้านการศึกษาเป็นข้อมูลข่าวสารวิชาการที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวระบุว่า ได้รับและมีกระจายเสียงผ่านทางทอกระจายข่าวน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของกระทรวงนี้ ยังไม่ให้ความสนใจที่จะเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตนผ่านทางทอกระจายข่าวเท่าที่ควร ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า โอกาสที่จะปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่กล่าวแล้วข้างต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจดำเนินการได้โดย

3.1 ให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมสามัญศึกษา และสำนักงานการประถมศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการผลิตและประสานงานเพื่อนำข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการศึกษาที่ประชาชนและสมาชิกในครอบครัวควรจะได้รับรู้ เช่น โอกาสที่จะได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น การศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ฯลฯ ไปกระจายเสียงผ่านทอกระจายข่าว โดยอาจมอบหมายให้ครูหรืออาสาสมัครที่ทำการสอนหนังสือแก่บุคคลผู้ไม่รู้หนังสือในหมู่บ้านเป็นผู้รับผิดชอบเป็นแห่ง ๆ ไป

3.2 ให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานในสังกัดกรมการศาสนา หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการที่มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมจริยธรรม ชนบทธรรมนิยมประเพณี และการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามหลักคำสอนของศาสนา เช่น การลดละเลิกอบายมุข โดยผ่านหอกระจายข่าวเป็นช่องทางและสื่อในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารไปสู่กลุ่มบุคคลเป้าหมายให้มากขึ้น

4. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จากการศึกษาในครั้งนั้นพบว่า การใช้ประโยชน์จากการดำเนินงานหอกระจายข่าวในหมู่บ้านเป็นช่องทางกระจายข่าวสารวิชาการด้านการเกษตร ไปสู่กลุ่มบุคคลเป้าหมายของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างน้อย และไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ควรจะเป็น กล่าวคือ ในขณะที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่มากพอจนสามารถมอบหมายให้ปฏิบัติงานรับผิดชอบ การพัฒนาการเกษตรได้ถึงระดับตำบล หมู่บ้านทุกหมู่บ้าน และความรู้ข้อมูลข่าวสารวิชาการด้านการเกษตรก็เป็นข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น มีความต้องการมากที่สุดอีกด้านหนึ่ง เพราะการเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของประชาชนส่วนใหญ่

เหตุที่การเผยแพร่ข้อมูลวิชาการด้านการเกษตรยังมีน้อยกว่าที่ควรจะเป็นอาจเป็นเพราะว่า (1) เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งในภาคสนาม คือ เกษตรตำบล และในหน่วยงานที่สูงขึ้นไป เช่น เกษตรอำเภอ เกษตรจังหวัด ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของสำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาค กองเกษตรสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร ไม่ให้ความสนใจที่จะใช้หอกระจายข่าวเป็นช่องทางกระจายข้อมูลข่าวสารไปสู่บุคคลเป้าหมาย และมีการใช้เทคนิควิชาการถ่ายทอดความรู้วิธีอื่น เช่น การเยี่ยม การประชุม การฝึกอบรม การจัดทำแปลงสาธิต และการบริหาร ซึ่งแท้จริงแล้วมีประสิทธิภาพในการเร่งเร้าความสนใจจากกลุ่มบุคคลเป้าหมายได้น้อยกว่าการใช้หอกระจายข่าวแทน และ (2) การสนับสนุนด้านการจัดหาข้อมูลข่าวสารวิชาการและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินงานหอกระจายข่าว เช่น ม้วนเทป เครื่องบันทึกเสียง และเอกสารคำแนะนำที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ฟังและผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวยังไม่เพียงพอ

เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากการดำเนินงานหอกระจายข่าวในงานส่งเสริมการเกษตรมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผู้ศึกษาเห็นว่า

4.1 เจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ การปฏิบัติงานถึงระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เช่น เกษตรอำเภอ เกษตรตำบล ควร จะได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานถ่ายทอดเทคโนโลยีของตน โดยผ่านการดำเนินงานทอ กระจายข่าวสารหมู่บ้านให้ชัดเจนและมีปริมาณที่มากขึ้น

4.2 ในส่วนของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งมีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายให้ออกไปปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรแก่เกษตรกรถึงระดับตำบลหมู่บ้านเป็น ประจำ ควรกำหนดให้เกษตรกรตำบลใช้หอกระจายข่าวเป็นช่องทางหรือสื่อในการถ่ายทอดข้อ มูล ข่าวสาร วิชาการไปสู่กลุ่มบุคคลเป้าหมายที่สำคัญ

4.3 ควรจัดให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานทอ กระจายข่าวแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในภาคสนาม (เกษตรกรตำบล) ให้มากขึ้นจนถึงระดับที่ สามารถปฏิบัติงานด้วยตนเอง และให้คำแนะนำสนับสนุนแก่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวได้

4.4 ควรเพิ่มงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงาน ทอกระจายข่าวให้มากขึ้น เช่น ม้วนเทป เอกสารคำแนะนำ จดหมายข่าว และอื่น ๆ โดย จัดทำให้อยู่ในรูปที่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าวสามารถใช้ได้สะดวก

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

(Recommendations for further study)

เพื่อให้การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการทอกระจายข่าวสารหมู่บ้านซึ่งจะมี การดำเนินการในโอกาสต่อไปมีความถูกต้องสมบูรณ์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์แก่ผู้ ที่เกี่ยวข้องได้มากขึ้น ควรจะได้มีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาเพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานด้วยการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน ตลอดจนความต้องการรับข้อมูลข่าวสารจากการดำเนินงานทอกระจายข่าวของ บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เช่น ประชากรหรือเกษตรกรในหมู่บ้านซึ่งเป็นสถานที่ตั้งทอกระ กระจายข่าว ในฐานะผู้รับฟังและรับผลประโยชน์จากการดำเนินงานทอกระจายข่าวโดยตรง ตลอดจนกลุ่มบุคคลซึ่งจะเป็นผู้สนับสนุนการดำเนินงานแก่ผู้ดำเนินการทอกระจายข่าว เช่น คณะกรรมการดำเนินงานทอกระจายข่าว และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

2. ควรมีการศึกษาเพื่อทราบเทคนิควิธีการพัฒนาความรู้ความสามารถ
ของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวให้ที่มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2531. "ประสิทธิภาพการถ่ายทอดความรู้การเกษตรและรูปแบบการนำเสนอรายการที่เกษตรกรนิยมรับฟังทางหอกระจายข่าว" เอกสารโรเนียว. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิทยุการเกษตร กองเกษตรสัมพันธ์.

กระทรวงสาธารณสุข. 2531. "การดำเนินงานหอกระจายข่าวสารประจำหมู่บ้านในประเทศไทย" กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

กองสุศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. 2530. คู่มือหอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การทหารส่งเคราะห์ผ่านศึก.

ดิเรก ฤกษ์ท่วย. 2527. การส่งเสริมการเกษตร : หลักการและวิธีการ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

ที่ทำการปกครองอำเภอป่าซาง. 2533. ลำพูน. เอกสารโรเนียว.

ธงชัย เล็กอัมพร. 2530. "ประสิทธิผลของการให้การศึกษาด้านสาธารณสุขมูลฐานแก่ครอบครัวโดยใช้หอกระจายข่าวสารฯ อย่างมีระบบและแบบเรียนด้วยตนเอง" วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธนพล โล่ห์สุวรรณ. 2525. "ประสิทธิผลของเสียงตามสายที่มีต่อความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี" วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นรินทร์ชัย พัฒนางศา. 2533. "รูปแบบการพัฒนากการเกษตรที่เหมาะสมกับประเทศไทย" เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การติดต่อสื่อสารทางการเกษตร (รหัสวิชา 352731). เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นำชัย ทนุผล. 2529. วิธีการเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

บุญสม วราเอกศิริ. 2529. หลักและวิธีการส่งเสริมการเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ปราณี ไทยวัฒนานนท์ และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่. 2527. การแพร่กระจายเสียงในชุมชนชนบท (เสียงตามสาย). เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิจารณ์ คัทฎฐา. 2531. "ประสิทธิผลของทีมงานในการใช้หอกระจายข่าวสารเพื่อการสนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน" วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

วิจิตร อาวะกุล. 2527. หลักการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพมหานคร : OS. PRINTING HOUSE CO., LTD.

วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์. 2529. การสื่อสารการเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

วีระยุทธ บุญะไวโรจน์. 2530. สื่อสารเพื่อการพัฒนา ; เอกสารประกอบการสอน หน่วยที่ 9 - 15. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ศูนย์ประสานงานพัฒนาชนบทจังหวัดลำพูน. 2533. บรรยายสรุปจังหวัดลำพูน. ลำพูน : สำนักงานจังหวัดลำพูน.

สำนักงานเกษตรอำเภอป่าซาง. 2534. แผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี. เอกสารโรเนียว ลำพูน : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าซาง.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการศึกษา

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

การดำเนินการทอกระจายข้าว เพื่อนำงานส่งเสริมการเกษตร

: กรณีศึกษาในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

[ ] [ ]

1 2

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....อยู่บ้านเลขที่.....

หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์การดำเนินการทอกระจายข้าว เพื่อนำงานส่งเสริมการเกษตร เฉพาะผู้ดำเนินการทอกระจายข้าวในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ในแต่ละตอนจะแยกย่อยออกไปตามลักษณะต่าง ๆ อนึ่งการตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้ขอได้โปรดตอบให้ตรงกับความต้องการและความจริง เพื่อที่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับปรุงการดำเนินงานทอกระจายข้าวเพื่อการพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบถึงลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล
2. เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินการทอกระจายข้าว เพื่อส่งเสริมการเกษตรในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
3. เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานและหาแนวทางแก้ไข

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลและข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคมของผู้ดำเนินการทอกระจายข้าว

1. เพศ

☐	1.	ชาย	☐
☐	2.	หญิง	3
2. อายุ.....ปี (เศษของปีที่เกิน 6 เดือน ให้นับเป็น 1 ปี)

☐	☐		☐	☐
			4	5
3. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน (รวมทั้งตัวท่านเอง)

☐	☐		☐	☐
			6	7
4. ระดับการศึกษา

☐	1.	ไม่ได้รับการศึกษา	☐
☐	2.	ประถมศึกษา	8
☐	3.	มัธยมศึกษา	
☐	4.	อุดมศึกษา	
5. ตำแหน่ง

☐	1.	กำนัน	☐
☐	2.	สารวัตรกำนัน	9
☐	3.	ผู้ใหญ่บ้าน	
☐	4.	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	
☐	5.	ผู้สื่อข่าวสาธารณสุข	
☐	6.	อาสาสมัครสาธารณสุข	
☐	7.	อื่น ๆ (ระบุ.....)	
6. สถานภาพการสมรส

☐	☐		☐
☐	1.	โสด	10
☐	2.	สมรสแล้ว	
☐	3.	หย่าร้าง	

7. อาชีพ
1. เกษตรกรรม
2. ค้าขาย 11
3. รับจ้าง
4. เกษตรกรรมและค้าขาย
5. เกษตรกรรมและรับจ้าง
6. รับจ้างและค้าขาย
7. เกษตรกร ค้าขายและรับจ้าง
8. รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี.....บาท
- 12 13 14 15 16 17

ตอนที่ 2 ข้อมูลหอกระจายข่าวเพื่อการส่งเสริมการเกษตรของผู้ดำเนินการ

1. สถานที่ตั้งหอกระจายข่าว
1. วัด 18
2. บ้าน
3. โรงเรียน
4. อื่น (ระบุ.....)
2. ในหมู่บ้านของท่าน ติดตั้งหอกระจายข่าวมาแล้วกี่ปี
- .....ปี.....เดือน 19 20
3. ปัจจุบันมีวัสดุอุปกรณ์อะไรบ้าง เพื่อดำเนินการกระจายข่าวสาร
1. เครื่องขยายเสียง, ไมโครโฟน, ลำโพง
2. เครื่องขยายเสียง, วิทยุ, ไมโครโฟน, ลำโพง 21
3. เครื่องขยายเสียง, เครื่องเล่นเทป, ไมโครโฟน, ลำโพง
4. เครื่องขยายเสียง, วิทยุเทป, ไมโครโฟน, ลำโพง
5. เครื่องขยายเสียง, วิทยุ, วิทยุเทป, ไมโครโฟน, ลำโพง
4. กำลังส่งของเครื่องขยายเสียง
1. 100 วัตต์
2. 150 วัตต์ 22
3. 200 วัตต์
4. 250 วัตต์
5. 300 วัตต์

6. 350 วัตต์
7. 400 วัตต์
8. 500 วัตต์
5. ในหมู่บ้านของท่านมีจำนวนครัวเรือน.....ครัวเรือน
23 24 25
6. การดำเนินงานหอกระจายข่าวสามารถกระจายเสียงให้ผู้ฟังในหมู่บ้านรับฟัง
ได้มากน้อยเพียงใด
26
1. ครอบคลุมทุกครัวเรือนของครัวเรือนทั้งหมด
2. ครอบคลุมมากกว่าครึ่งของครัวเรือนทั้งหมด
3. ครอบคลุมครึ่งหนึ่งของครัวเรือนทั้งหมด
4. ครอบคลุมน้อยกว่าครึ่งของครัวเรือนทั้งหมด
7. ผู้ริเริ่มในการจัดตั้งหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
27
1. ผู้นำในหมู่บ้าน
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐ
3. เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำหมู่บ้าน
4. ผู้นำและราษฎรในหมู่บ้าน
5. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำและราษฎรในหมู่บ้าน
8. งบประมาณค่าวัสดุอุปกรณ์ในการจัดตั้งหอกระจายข่าวเป็นมูลค่าทั้งสิ้นเท่าใด
28 29 30 31 32
1. 10,000 บาท
2. 15,000 บาท
3. 20,000 บาท
4. 25,000 บาท
5. อื่น ๆ (ระบุ.....บาท)
9. ท่านได้รับเครื่องมือและเงินสนับสนุนในการใช้ดำเนินการจัดตั้งหอกระจายข่าวสาร
จากที่ใด
33
1. รวบรวมจากราษฎรในหมู่บ้าน
2. ส่วนราชการ
3. รวบรวมจากราษฎรในหมู่บ้านและเอกชน
4. ได้รับความร่วมมือจากเอกชน
5. ส่วนราชการและเอกชน และราษฎรในหมู่บ้าน
6. อื่น ๆ ระบุ .....

10. ท่านเป็นผู้ทำหน้าที่ผู้กระจายข่าวทุกครั้งหรือไม่ [ ]
- [ ] 1. ใช่ 34
- [ ] 2. ไม่ใช่
11. ในกรณีที่ท่านไม่สามารถทำหน้าที่ผู้กระจายข่าวสารได้ จะมอบหมายให้ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่แทน [ ]
- [ ] 1. กำนัน 35
- [ ] 2. สารวัตรกำนัน
- [ ] 3. ผู้ใหญ่บ้าน
- [ ] 4. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
- [ ] 5. ผู้สื่อข่าวสารธารณสุข
- [ ] 6. อาสาสมัครสาธารณสุข
- [ ] 7. อื่น ๆ (ระบุ.....)
12. การใช้หอกระจายข่าวสารนั้นมีการดำเนินการทุกวันหรือไม่ [ ]
- [ ] 1. ทุกวัน 36
- [ ] 2. ไม่ทุกวัน ถ้ามีข่าวจะทำการกระจายข่าวสารโดยไม่กำหนดเวลา
- [ ] 3. ไม่ทุกวัน แต่กำหนดเวลากระจายข่าวสาร
13. ท่านมีการจัดตารางการออกอากาศหรือไม่ [ ]
- [ ] 1. มี 37
- [ ] 2. ไม่มี
14. ท่านคิดว่าควรจะมีการกำหนดระยะเวลาการกระจายข่าวสารที่แน่นอนหรือไม่ [ ]
- [ ] 1. มี 38
- [ ] 2. ไม่มี
15. ถ้ามีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนควรอยู่ในช่วงเวลาใด [ ]
- [ ] 1. เวลา 06.00 – 07.00 น. 39
- [ ] 2. เวลา 07.00 – 08.00 น.
- [ ] 3. เวลา 17.00 – 18.00 น.
- [ ] 4. เวลา 06.00 – 07.00 น. และ 17.00 – 18.00 น.
- [ ] 5. เวลา 07.00 – 08.00 น. และ 17.00 – 08.00 น.
- [ ] 6. เวลา 06.00 – 07.00 น., 12.00 – 13.00 น. และ 17.00 – 18.00 น.

7. เวลา 07.00 - 08.00 น., 12.00 - 13.00 น. และ 17.00 - 18.00 น.
8. แล้วแต่ระยะเวลาโอกาสจะอำนวยและมีข่าวสาร
16. ท่านกระจายเสียงตามสายในเวลาใด
1. เวลา 06.00 - 07.00 น.
2. เวลา 07.00 - 08.00 น. 40
3. เวลา 17.00 - 18.00 น.
4. เวลา 06.00 - 07.00 น. และ 17.00 - 18.00 น.
5. เวลา 07.00 - 08.00 น. และ 17.00 - 08.00 น.
6. เวลา 06.00 - 07.00 น., 12.00 - 13.00 น. และ 17.00 - 18.00 น.
7. เวลา 07.00 - 08.00 น., 12.00 - 13.00 น. และ 17.00 - 18.00 น.
8. แล้วแต่ระยะเวลาโอกาสจะอำนวยและมีข่าวสาร
17. รูปแบบของการจัดรายการทางทอกระจายข่าว
1. ข่าวสารอย่างเดียว 41
2. ข่าวสารและเพลงประกอบ
3. ข่าวสารและถ่ายทอดข่าวสารจากสถานีวิทยุกระจายเสียง
4. ข่าวสาร, เพลงประกอบ และถ่ายทอดข่าวสารจากสถานีวิทยุกระจายเสียง
18. การแจ้งข่าวสารผ่านทอกระจายข่าว ท่านนำเสนอโดยวิธีใด
1. บันทึกเสียง 42
2. รายการสด
3. อื่น ๆ (ระบุ.....)
19. ถ้าเป็นการแจ้งข่าวสารรายการสด ท่านจะทำโดยวิธีใด
1. ประกาศและพูด โดยไม่มีการเรียบเรียง 43
2. ประกาศและพูด โดยมีการเรียบเรียงก่อน
3. อ่านข่าวจากสิ่งตีพิมพ์
20. แหล่งที่มาของข่าวสารส่วนใหญ่เพื่อนำมาจัดรายการกระจายข่าวสารได้มาจากที่ใด
1. ข่าวสารจากส่วนราชการต่าง ๆ
2. ข่าวสารจากสถานีวิทยุกระจายเสียง 44

3. ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ
4. ข่าวสารจากบริษัท, ห้าง, ร้านต่าง ๆ
21. เนื้อหาข่าวสารที่นำมากระจายข่าวสารในหอกระจายข่าว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- มาก ปานกลาง น้อย
1. ข่าวสารการเกษตร   45 46 47 48 49
2. ข่าวสารสาธารณสุข
3. ข่าวสารการศึกษา
4. ข่าวสารการปกครอง
5. ข่าวบริการในหมู่บ้าน
22. สื่อเผยแพร่ความรู้ด้านต่าง ๆ ท่านคิดว่าสื่อประเภทใดมีความเหมาะสมและสำคัญที่สุด
1. เทป
2. จดหมายข่าว 50
3. บทความ
4. เอกสารคำแนะนำ
5. สิ่งตีพิมพ์
6. อื่น ๆ (ระบุ.....)
23. ในรอบปีที่ผ่านมาได้เผยแพร่ข่าวสารการเกษตรในด้านใด
1. เกี่ยวกับพืช 51
2. เกี่ยวกับสัตว์
3. เกี่ยวกับพืชและสัตว์
24. ถ้าเกี่ยวกับพืช
1. ข้าว (.....) และพืชไร่ (.....)
- 52 53 54 55 56
2. ข้าว (.....) และพืชผัก (.....)
- 57 58 59 60 61
3. ข้าว (.....) และไม้ผล (.....)
4. ข้าว (.....), พืชไร่ (.....), พืชผัก (.....)
5. ข้าว (.....), พืชไร่ (.....), ไม้ผล (.....)
6. ข้าว (.....), พืชผัก (.....), ไม้ผล (.....)

25. ถ้าเกี่ยวกับสัตว์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
- [ ] 1. กระบือ 62 63 64 65 66
- [ ] 2. โค
- [ ] 3. สุนัข
- [ ] 4. ไก่
- [ ] 5. อื่น ๆ (ระบุ).....
26. ท่านต้องการข่าวสารด้านการเกษตรเรื่องใดและใช้กระจายข่าวสารในช่วงเดือนไหน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- [ ] 1. เรื่องข้าว (ระบุเดือน.....) 2 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] 11-5
- [ ] 2. เรื่องพืชไร่ (ระบุเดือน.....) 2 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] 16-10
- [ ] 3. เรื่องพืชผัก (ระบุเดือน.....) 2 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] 11-15
- [ ] 4. เรื่องไม้ผล (ระบุเดือน.....) 2 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] 16-20
- 2 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] 21-25
- [ ] 5. เรื่องสัตว์ (ระบุเดือน.....) 2 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] 26-30
- 2 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] 31-35
- 2 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] 36-40
- 2 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] 41-45
- 2 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] 46-50
27. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทอกระจายข่าวของท่านมีอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
- [ ] 1. ค่าวัสดุสำนักงาน 67 68 69 70
- [ ] 2. ค่าไฟฟ้า
- [ ] 3. ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์
- [ ] 4. อื่น ๆ (ระบุ).....
28. แหล่งที่มาของงบประมาณค่าใช้จ่ายทอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านมาจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
- [ ] 1. เงินกองทุนหมู่บ้าน 71 72 73 74 75
- [ ] 2. ได้รับเงินบริจาค
- [ ] 3. สนับสนุนจากทางราชการ
- [ ] 4. ใช้เงินส่วนตัว
- [ ] 5. อื่น ๆ (ระบุ).....

29. ท่านต้องการปรับปรุงเครื่องมือและอุปกรณ์ให้ทันสมัยหรือไม่ 1
1. ต้องการ 76
2. ไม่ต้องการ
30. ถ้าต้องการงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อปรับปรุงซ่อมแซม ท่านต้องการจำนวนเท่าใด
1. 5,000 บาท 2 3 4 5
2. 6,000 บาท 77 78 79 80 3
3. 8,000 บาท
4. 10,000 บาท
5. อื่น ๆ (ระบุ.....บาท)
33. ท่านคิดว่ามีผู้สนใจรับฟังข่าวสาร โดยผ่านหอกระจายข่าวในหมู่บ้านของท่านมากน้อยเพียงใด 1
1. มาก 4
2. ปานกลาง
3. น้อย
31. ท่านได้ประเมินผลผู้รับฟังหรือไม่ 1
1. ประเมิน 5
2. ไม่ประเมิน
32. ถ้าประเมิน ประเมินผลโดยวิธีใด 1
1. สอบถาม 6
2. สัมภาษณ์
3. ได้รับแจ้งจากผู้ฟัง โดยตรง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ตลอดจนแนวทางแก้ไขในการดำเนินการทอ
ทอกระจายข้าว เพื่อนำส่งเสริมการเกษตร (โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน
วงเล็บและเติมคำสั่งในช่องว่าง)

ปัญหา	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา (ระบุแนวทางแก้ไข)	
1. ปัญหาด้านบุคลากร			
1.1 ในกรณีที่ท่านเป็นผู้ดำเนินการ ทอกระจายข้าวสมาชิกในครัวเรือนของ ท่าน มีปัญหาต่อตัวท่านหรือไม่		....	2[ ] 51
1.2 ระยะเวลาในการเปิดข้าวสาร ผ่านทอกระจายข้าวมีปัญหาหรือไม่		....	2[ ] 52
1.3 การดำเนินการทอกระจายข้าว เพียงคนเดียว ทำให้ไม่สะดวกและยุ่งยาก ท่านคิดว่าเป็นปัญหาสำหรับท่านหรือไม่		....	2[ ] 53
1.4 ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ ผู้ส่งข้าวสารหรือไม่อย่างไร		....	2[ ] 54
1.5 ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ดำเนินการ ทอกระจายข้าวท่านไม่ได้รับค่าตอบแทนเลย ท่านคิดว่าว่เป็นปัญหาสำหรับท่านหรือไม่		....	2[ ] 55
1.6 ความรู้ในด้านการจัดทำรายการ เพื่อใช้กระจายข้าวสารของทอกระจายข้าว เป็นปัญหาต่อท่านหรือไม่		....	2[ ] 56

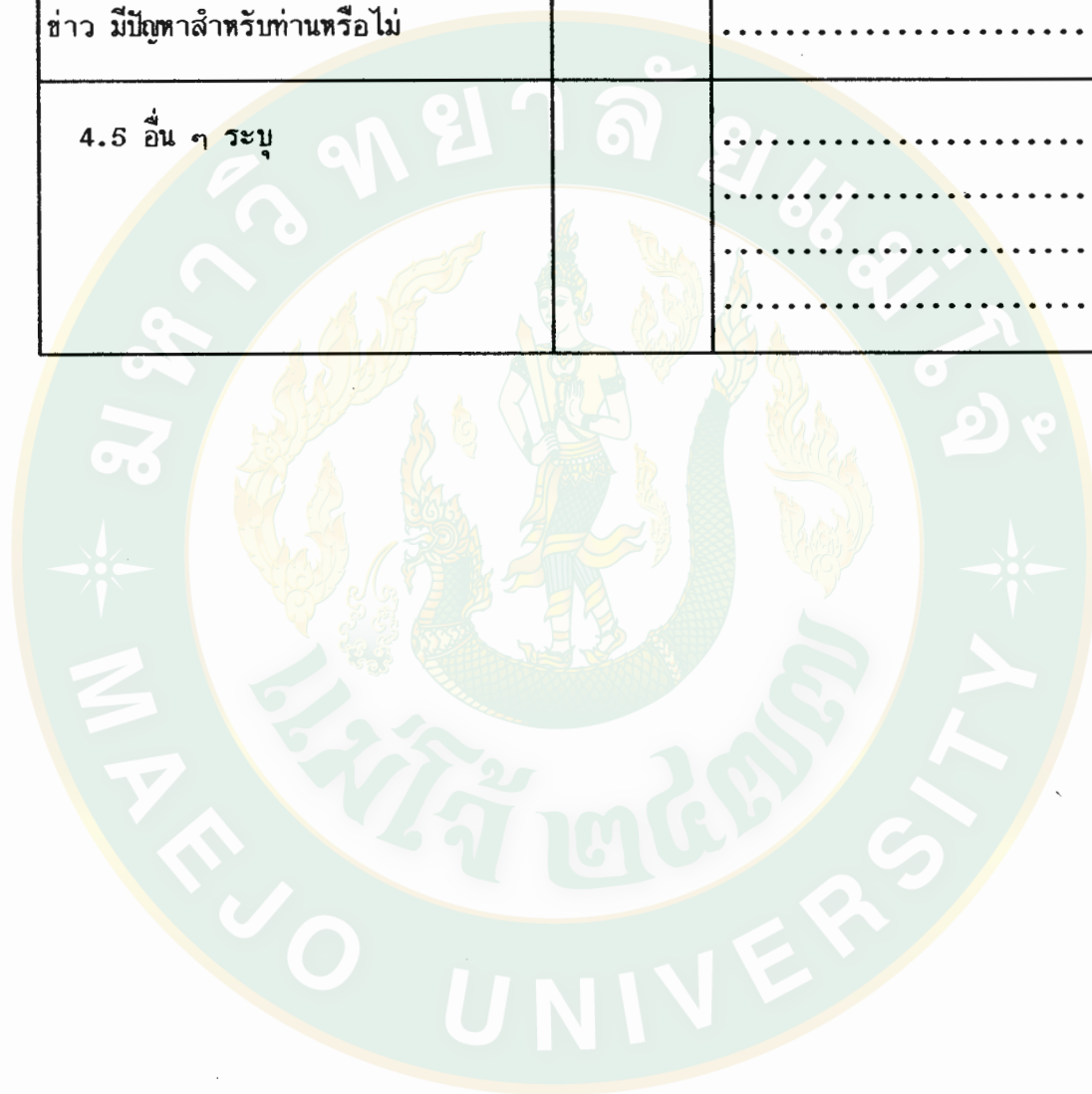
ปัญหา	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา (ระบุแนวทางแก้ไข)	
1.7 อื่น ๆ ระบุ		....	2[ ] 57
2. <u>ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการ</u> <u>ทอกระจายข่าว</u> 2.1 ในกรณีที่ท่านดำเนินการแต่เพียง ผู้เดียวโดยไม่มีผู้ช่วยเหลือเป็นปัญหาสำหรับ ท่านหรือไม่		....	2[ ] 58
2.2 ในการเปิดรายการทอกระจาย ข่าว ท่านคิดว่าผู้ฟังจะเกิดความรำคาญ หรือไม่ และท่านคิดว่าจะแก้ไขอย่างไร		....	2[ ] 59
2.3 ท่านคิดว่าเนื้อหาสาระของ ข่าวสารมีความเหมาะสมกับหมู่บ้านของท่าน หรือไม่อย่างไร		....	2[ ] 60
2.4 การได้รับตลับเทปเผยแพร่ข่าว สารเป็นปัญหาต่อท่านหรือไม่		....	2[ ] 61
2.5 ในขณะที่ระยะเวลาในการเปิด กระจายข่าวสารไปตรงกับหมู่บ้านอื่น ๆ ท่านคิดว่าเป็นปัญหาหรือไม่		....	2[ ] 62

ปัญหา	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา (ระบุแนวทางแก้ไข)	
2.6 รูปแบบการนำเสนอข่าวสารไป สู่บุคคลเป้าหมายท่านคิดว่าเป็นปัญหาสำหรับ ท่านหรือไม่		....	2[ ] 63
2.7 อื่น ๆ ระบุ		....	2[ ] 64
3. <u>ปัญหาเกี่ยวกับด้านเครื่องมือและอุปกรณ์</u> <u>ในการดำเนินการทอกระจายข่าว</u> 3.1 ท่านคิดว่าสถานที่ตั้งทอกระจาย ข่าวของท่านในปัจจุบันนี้เหมาะสมดีหรือมี ปัญหาอะไรหรือไม่ แล้วท่านมีวิธีแก้ไข อย่างไร		....	2[ ] 65
3.2 ท่านคิดว่าเครื่องมือและวัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่มีความทันสมัยและเหมาะสมกับ การดำเนินงานทอกระจายข่าว ในหมู่บ้าน ของท่านหรือไม่อย่างไร		....	2[ ] 66
3.3 เมื่อวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ ทอกระจายข่าว เช่น เครื่องขยายเสียง ลำโพง ฯลฯ เกิดขัดข้อง ท่านคิดว่าเป็น ปัญหาของท่านหรือไม่และมีแนวทางแก้ไข อย่างไร		....	2[ ] 67

ปัญหา	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา (ระบุแนวทางแก้ไข)	
3.4 กรณีที่ท่านติดธุระไม่สามารถดำเนินการแพร่ข่าวสารได้ ท่านคิดว่าผู้ดำเนินการแทนท่านจะมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้หรือไม่อย่างไร		....	2[ ] 68
3.5 อันตรายจากการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการหอกระจายข่าวอย่างเช่น เครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน สายไฟ ฯลฯ ท่านคิดว่าเป็นปัญหาต่อท่านหรือไม่		....	2[ ] 69
3.6 อื่น ๆ ระบุ		....	2[ ] 70
4. ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ			
4.1 ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับค่ากระแสไฟฟ้าในการใช้สำหรับการดำเนินการหอกระจายข่าวหรือไม่		....	2[ ] 71
4.2 เมื่อเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ดำเนินการหอกระจายข่าวเกิดขัดข้องชำรุดเสียหาย ท่านมีปัญหาค่าใช้จ่ายที่จะซ่อมแซมหรือไม่		....	2[ ] 72
4.3 เงินทุนที่ใช้จ่ายในการบริการข่าวสาร เช่น เอกสารวิชาการ ตลับเทป ท่านคิดว่ามีปัญหาสำหรับท่านหรือไม่		....	2[ ] 73

ปัญหา	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา (ระบุแนวทางแก้ไข)	
4.4 ท่านคิดว่ากรณีที่ไม่มีเงินกองทุน สำรองสำหรับการดำเนินงานทอกระจาย ข่าว มีปัญหาสำหรับท่านหรือไม่		....	20] 74
4.5 อื่น ๆ ระบุ		....	20] 75

ภาคผนวก ข.

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลเพื่อการศึกษา

จำนวนหมู่บ้านใน อ.ป่าซาง จ.ลำพูน	หมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน	ชื่อผู้ดำเนินการ
<p>1. ตำบลนครเจดีย์ มี 11 หมู่บ้าน</p>	<p>หมู่ที่ 1 บ้านใหม่ หมู่ที่ 2 บ้านหนองสมณะ หมู่ที่ 3 บ้านแม่อาว หมู่ที่ 4 บ้านปางกอดัน หมู่ที่ 5 บ้านโป่งรู หมู่ที่ 6 บ้านห้วยไฟ หมู่ที่ 7 บ้านนครเจดีย์ หมู่ที่ 8 บ้านบวกกอหื้อ หมู่ที่ 9 บ้านสันห่างเสื่อ หมู่ที่ 10 บ้านน้ำย่อย หมู่ที่ 11 บ้านผาเงิบ</p>	<p>นายประเสริฐ จันทรทรวง นายณรงค์ มาแดง นายทวี สิทธิชัย นายแดง ชันหาญ นายสุพิน แสนละมุล นายกำธร ปันอิน นายไกรวัลย์ วิฑูยาของ นายสรสิทธิ์ ยศน้อย นายมา แสงฝั่ง นายสิงห์คำ ไชยยายอง นายสินชัย ปานน้อย</p>
<p>2. ตำบลแม่แรง มี 11 หมู่บ้าน</p>	<p>หมู่ที่ 1 บ้านกองงาม หมู่ที่ 2 บ้านแม่แรง หมู่ที่ 3 บ้านต้นผึ้ง หมู่ที่ 4 บ้านดอนตอง หมู่ที่ 5 บ้านหนองเงือก หมู่ที่ 6 บ้านสันกอดู-ป่าช้า หมู่ที่ 7 บ้านดอนหลวง หมู่ที่ 8 บ้านป่าเบาะ หมู่ที่ 9 บ้านดอนน้อย หมู่ที่ 10 บ้านป่าบุก หมู่ที่ 11 บ้านสันกอดู</p>	<p>นายอมร ใจขาว ส.ต.นवल ยะใจ นายทองคำ ปาระมี นายสมาน ริยะปก นายชুম คำเวียง นายจำรัส โยริยะ นายสนั่น มุลรังษี นายเมืองคำ ด้วงทรง นายสมคิด กาปัญญา นายทวีศักดิ์ โพธิศาสตร์ (ใช้ร่วมกันหมู่ที่ 6)</p>

จำนวนหมู่บ้านใน อ.ป่าซาง จ.ลำพูน	หมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน	ชื่อผู้ดำเนินการ
3. ตำบลน้ำดิบ มี 9 หมู่บ้าน	หมู่ที่ 1 บ้านเหล่าปากอ้อย หมู่ที่ 2 บ้านหัวอ้อ หมู่ที่ 3 บ้านไร่ตง หมู่ที่ 4 บ้านปากล่อง หมู่ที่ 5 บ้านหนองผ้าขาว หมู่ที่ 6 บ้านน้ำดิบน้อย หมู่ที่ 7 บ้านน้ำดิบหลวง หมู่ที่ 8 บ้านวังกู่ หมู่ที่ 9 บ้านป่ารกฟ้า	นายปรีชา ชนะเดช นายประสิทธิ์ เดชawangค์ นายสุทัศน์ ปินตาเบีย นายศรีนน วงศ์ข้อง นายสันติสุข ชัยวงศ์ นายสุธรรม ปันวารี นายเฉลิม เบี้ยววงศ์ นายโสตา สายฟองมูล นายสุนจน์ วิจิตร
4. ตำบลมะกอก มี 9 หมู่บ้าน	หมู่ที่ 1 บ้านหนองสร้อย หมู่ที่ 2 บ้านต้นดอย หมู่ที่ 3 บ้านทวย หมู่ที่ 4 บ้านมะกอก หมู่ที่ 5 บ้านสันกำแพง หมู่ที่ 6 บ้านพระบาทตากผ้า หมู่ที่ 7 บ้านป่าหมื่น หมู่ที่ 8 บ้านกุ่มมัน หมู่ที่ 9 บ้านบ่อหิน	นายอัมพร เทพวงศ์ นายวีระ กานแก้ว นายสงคราม ลาธิญ นายสิงห์ทอง วงศ์กานแก้ว นายอัมพร ชัยยอง นายสมศักดิ์ แสงผึ้ง นายนิรันดร์ จันทรสิงห์ นายอำนาจ สาธรมน้อย นายเสถียร ใจจิตร
5. ตำบลวังผาง มี 9 หมู่บ้าน	หมู่ที่ 1 บ้านเหล่าแมว หมู่ที่ 2 บ้านเหล่าปางเสื่อ หมู่ที่ 3 บ้านท่าลี่ หมู่ที่ 4 บ้านวังผาง หมู่ที่ 5 บ้านดวงหลวง หมู่ที่ 6 บ้านเวียงหนองล่อง หมู่ที่ 7 บ้านวังหมื่น หมู่ที่ 8 บ้านดงเหนือ	นายนवल ยะใจ นายสม กันทะยัด นายยวง หลวงเหล็ก นายทองยศ ปัญญาตง นายล้อมชัย กันทาตง นายอนันต์ วังเวียง นายบุญส่ง คำแทง นายดวงคำ กันทาตง

จำนวนหมู่บ้านใน อ.ป่าซาง จ.ลำพูน	หมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน	ชื่อผู้ดำเนินการ
6. ตำบลท่าต๋ม มี 9 หมู่บ้าน	หมู่ที่ 9 บ้านกลางทุ่ง หมู่ที่ 1 บ้านท่าต๋ม หมู่ที่ 2 บ้านหนองบัว หมู่ที่ 3 บ้านหนองเกิด หมู่ที่ 4 บ้านร่องห้า หมู่ที่ 5 บ้านร่องช้าง หมู่ที่ 6 บ้านหนองหมู หมู่ที่ 7 บ้านป่าตอง หมู่ที่ 8 บ้านป่าสีเสียด หมู่ที่ 9 บ้านแม่อาวน้อย	นายดอน อังกาสีถ นายใจ เตจะสา นายสิงห์คำ สุวรรณมา นายเจย วรรณหลวง นายศรีวัย คำออน นายจักร์คำ ศรีเรือน นายแสง ทวีหอม นายศรีคำ ไชยยง นายทองคำ นอยสะบั้ง นายวิทยา ฒ ลำพูน
7. ตำบลบ้านเรือน มี 8 หมู่บ้าน	หมู่ที่ 1 บ้านหนองตู่ หมู่ที่ 2 บ้านเหล่า หมู่ที่ 3 บ้านบ้านเรือน หมู่ที่ 4 บ้านศรีชุม หมู่ที่ 5 บ้านเหล่าสันปิง หมู่ที่ 6 บ้านเจดีย์สามยอด หมู่ที่ 7 บ้านทรายทอง หมู่ที่ 8 บ้านบ่อคาว	นายสุจิต ญานะเผือก นายดำรง มาเสน นายดวงคำ กองตองกาย นายสาย ทิพย์ใหม่ นายต้น เอกเรือง นายดวงจันทร์ คำธรรม นายเวช ชมภูศรี นายสมบูรณ์ ปัญญา
8. ตำบลหนองล่อง มี 7 หมู่บ้าน	หมู่ที่ 1 บ้านหนองล่อง หมู่ที่ 2 บ้านต้นผึ้ง หมู่ที่ 3 บ้านวังสะแกง หมู่ที่ 4 บ้านท่าหลุก หมู่ที่ 5 บ้านสันเหมือง หมู่ที่ 6 บ้านท่าช้าง หมู่ที่ 7 บ้านแพะ	นายจันทร์ สุภาวงศ์ นายสุธรรม ปัญญาเหล็ก นายบุญยก ปัญญาน่าน นายถวิล ทิศพันธ์เพชร นายดา ปัญโญหนัก นายมานิจ ทารุคำจา นายบุญผาย ช่างเล็ง

จำนวนหมู่บ้านใน อ.ป่าซาง จ.ลำพูน	หมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน	ชื่อผู้ดำเนินการ
9. ตำบลม่วงน้อย มี 7 หมู่บ้าน	หมู่ที่ 1 บ้านไร่หลวง หมู่ที่ 2 บ้านแฉ่ม หมู่ที่ 3 บ้านสะปึ่ง หมู่ที่ 4 บ้านม่วงน้อย หมู่ที่ 5 บ้านป่าตาล หมู่ที่ 6 บ้านกอม่วง หมู่ที่ 7 บ้านไร่น้อย	นายเสรี ด้วงทรง นายถนอม ฉายแก้ว นายอินทร์ วงค์ชัย นายสว่าง ไชยวงศ์ษา นายวิฑูรย์ ไชยอุปละ นายพงษ์อินทร์ แสงหงษ์ นายดำรง สมชาติ
10. ตำบลหนองยวง มี 5 หมู่บ้าน	หมู่ที่ 1 บ้านเหล่าคู้ หมู่ที่ 2 บ้านหัวป็นจ้อย หมู่ที่ 3 บ้านหนองยวง หมู่ที่ 4 บ้านหัวหัว หมู่ที่ 5 บ้านร้องเครือกวาว	นายธำรง สมชาติ นายสนั่น ไชยวงศ์ นายทองรัตน์ ฉางข้าวคำ นายฉลาด พรหมจาริต นายลอย ต๊ะยะพงษ์
11. ตำบลป่าซาง มี 5 หมู่บ้าน	หมู่ที่ 1 บ้านสบทา หมู่ที่ 2 บ้านท่าตันเงี้ยว หมู่ที่ 3 บ้านหนองสลิก หมู่ที่ 4 บ้านหนองผ่า หมู่ที่ 5 บ้านปากบ่อง	จ.ส.อ.อัมพร ศรีคำ นายสุธรรม มะโนเพี้ยว นายประสงค์ ลองระแหง นายวีระ ใจศรี นายสุนิศ ประญานะ

ภาควิชา ค.

ประวัติศาสตร์

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล นายพงษ์พันธ์ นันทขว้าง
 วันเดือนปีพุทธศักราชเกิด 26 สิงหาคม 2487
 จังหวัดที่เกิด เชียงราย
 การศึกษา

วุฒิการศึกษา	สถาบันการศึกษา	ปีพุทธศักราชที่จบการศึกษา
ประโยควิชาสี่ปี (แผนกเกษตรกรรม)	วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ จ. เชียงใหม่	2507
ประโยควิชาสี่ปีชั้นสูง (แผนกเกษตรกรรม)	วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ จ. เชียงใหม่	2511
ปริญญาเทคโนโลยีการเกษตรบัณฑิต (สาขาส่งเสริมการเกษตร)	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ จ. เชียงใหม่	2531
ปริญญาเทคโนโลยีการเกษตร- มหาดบัณฑิต (สาขาส่งเสริม การเกษตร)	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ จ. เชียงใหม่	2535
ประวัติการทำงาน	- พ.ศ. 2513 พนักงานเกษตรตรี กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช กรมส่งเสริมการเกษตร กรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่หัวหน้าหน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูเคลื่อนที่ ที่ 8 จังหวัดศรีสะเกษ	
	- พ.ศ. 2515 เกษตรอำเภอแม่ทา อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน	
	- พ.ศ. 2522 เกษตรอำเภอป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน	
	- พ.ศ. 2530 เกษตรอำเภอเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน	
	- พ.ศ. 2532 ผู้ช่วยเกษตรจังหวัดตาก ฝ่ายบริหาร จังหวัดตาก	
	- พ.ศ. 2534 ผู้ช่วยเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ฝ่ายวิชาการ จังหวัดเชียงใหม่	